C:\Users\Plazma\Desktop\Krimi\Gulik\Gulik Robert-Lakovy paravan SK.pdb

PDB Name: Robert_van_Gulik-Lakový_paraván
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Lakový paraván

Robert van Gulik

OSOBY
(všimnite si, že v čínštině priezvisko - tu vytlačené verzálami - stojí pred osobným menom)

Hlavné postavy
TI Žen-ťie - sudca okresu Peng-laj. V tomto príběhu sa zastavil na niekolko dní vo Wej-pingu, inom okrese provincie Šan-tung
ČCHIAO Taj - jeden z jeho pobočníkov, ktorý ho na tejto ces sprevádza

Postavy súvisiace s Prípadom lakového paraványu
TENG Kan - sudca okresu Wej-ping
pani TENGOVÁ - rodená WUOVÁ, zvaná Strieborný Lotos, jeho manželka
PAN Ju-te - jeho poradca

Postavy súvisiace s Prípadom ľahkoverného obchodníka
KUO Č'-jiian - bohatý obchodník s hodvábom
pani KUOVÁ - rodená SIEOVÁ, jeho manželka
PIEN Chung - věštec

Postavy súvisiace s Pripadám falšovaných účtov
LENG Čchien - bankár
LENG Te - jeho mladší brat, maliar
KUN-ŠAN - zlodej

Iní
Desiatnik (LIU Wu) - vládca podsvetia vo Wej-pingu
Študent (SIA Liang) - mladý chuligán
Klinček - prostitútka

1
Hlboko zmätený stál na prahu knižnice. Zrak mal zahmlený, neodvážil sa podísť k písaciemu stolu. Oprel sa chrbtom o zárubňu, privrel oči, pomaly dvíhal ruky a potom si stisol prstami sluchy. Prenikavá bolesť hlavy sa teraz menila na tupé búšenie. V ušiach mu prestalo zvoniť. Z diaľky z nádvoria svojho paláca počul známe zvuky - sluhovia sa po sieste znovu ujímali svojich povinností. Čoskoro mu komorník prinesie popoludňajší čaj.
S nesmiernym úsilím sa vzchopil. Uľahčene postrehol, že už vidí lepšie. Rýchle zdvihol ruky a pozorne si ich poprezeral. Nevidel nijaké krvavé škvrny. Pozrel na velikánsky písací stôl z masívneho ebenu. Na jeho vyleštenej doske sa zrkadlili vädnúce kvety v zelenej nefritovej váze. Lenivo si pomyslel, že ich už manželka mala vymeniť, kvety vždy vyberala v záhrade sama. Zrazu pocítil prázdnotu v žalúdku. So šialeným úsilím sa vtackal do miestnosti a podarilo sa mu dostať k stolu. Obišiel ho, dychčiac a opierajúc sa o jeho hladký okraj, a spustil sa do kresla.
Pevne stískal operadlá. Usiloval sa prekonať závrat, ktorý sa ho znovu zmocňoval. Keď záchvat prešiel, otvoril oči. Pri stene oproti uvidel ten vysoký lakový paraván. Rýchle odvrátil zrak, ale paraván akoby sa pohyboval spolu s jeho očami. Vysokým chudým telom mu zalomcovala prudká triaška. Inštinktívne si pritiahol voľný domáci odev. Znamená to koniec, začína šalieť! Na čele sa mu perlil studený pot. Budem vracať, pomyslel si. Sklonil hlavu a pozeral uprene na listinu, ktorú mu jeho poradca položil na stôl, zúfale sa pokúšal sústrediť.
Kútikom oka zazrel vchádzať komorníka s tácňou. Chcel odpovedať na jeho úslužný pozdrav, ale vyschnutý jazyk mal spuchnutý a nepoddajný. Keď mu postarší muž v dlhom sivom šate s čiernou priliehavou čiapočkou na vrchhlave

úctivo podal šálku, sudca ju rýchle chytil a napil sa čaju. Čím viac ho vypije, tým mu bude lepšie. Prečo ten roztrasený starý blázon nejde preč? Na čo čaká?
Pohol perami, že utrúsil zlostnú poznámku. Vtedy zbadal na tácni veľkú obálku.
"Vaša ctihodnosť," povedal starý komorník, "istý návštevník, akýsi pán Sen, práve priniesol tento list."
Hľadel uprene na list. Ešte si nedôveroval natoľko, aby zdvihol ruku a vzal si ho. Na obálke bola smelým, oficiálne pôsobiacim rukopisom napísaná adresa:
"Teng Kanovi, sudcovi okresu Wej-ping. Do vlastných rúk." V ľavom dolnom rohu bola obrovská červená pečať prefektúry.
"Pretože je označený slovami ‚do vlastných rúk'," ozval sa komorník sucho a korektne, "myslel som, že bude najlepšie, ak ho hneď odnesiem vašej ctihodnosti."
Sudca vzal obálku a siahol mechanicky po svojom bambusovom nožíku na papier. Ako jeden zo stoviek okresných sudcov bol iba malým kolieskom v obrovskej administratívnej mašinérii mocného čínskeho cisárstva dynastie Tchangovcov. A hoci vo svojom vlastnom okrese Wej-ping bol najvyšším vládnym úradníkom, bol iba jedným z asi tucta okresných sudcov, podliehajúcich prefektovi v Pien-fu. Komorník mal pravdu: návštevníka, prinášajúceho osobný list od prefekta, neslobodno nechať čakať. Vďaka nebesám, znovu vie myslieť!
Rozrezal obálku. Obsahovala hárok úradného papiera. List pozostával iba z niekoľkých riadkov:

Dôverné. Doručiteľovi tohto listu, Ti Žen-ťiemu, sudcovi okresu Peng-laj, ktorý sa zúčastnil porady na prefektúre a teraz sa vracia na svoje pôsobisko, bola povolená týždenná dovolenka. Má ju stráviť v prísnom inkognite v okrese Wej-ping. Poskytnite Timu najvšemožnejšiu pomoc.
Prefekt

Sudca Teng pomaly poskladal list. Jeho kolega z okresu Peng-laj sa nemohol zjaviť v nevhodnejšom okamihu. A prečo prišiel inkognito? Hrozia nejaké nepokoje? Prefekt, ktorý bol známy svojimi nekonvenčnými metódami, mohol rovnako dobre poslať tohto Tiho na tajné vyšetrovanie. Nemá ho poslať preč pod zámienkou, že je chorý? Nie, to by v domácnosti vzbudilo podozrenie: veď ráno bol v poriadku. Rýchle dopil zvyšok čaju.
Cítil sa už oveľa lepšie. Keď oslovil komorníka, mal pocit, že hlas mu znie takmer normálne:
"Nalej mi ešte čaj a potom mi prines oficiálne rúcho."
Starec pomohol svojmu pánovi obliecť si dlhú róbu z hnedého brokátu a podal mu hranatú čiapku z čierneho tylu. Sudca si zaviazal šerpu okolo pása. "Teraz môžeš uviesť pána Sena," povedal. "Prijmem ho tu, v knižnici."
Len čo komorník vyšiel, sudca Teng podišiel k širokej ebenovej lavici, určenej na prijímanie návštev. Stála pri bočnej stene pod pergamenovou krajinomaľbou. Sadol si do ľavého kúta a presvedčil sa, že stadiaľ vidno iba polovicu lakového paraván. Vrátil sa k stolu. Vďaka nebesám, znovu vládze pevne kráčať. Ale čo ak sa mu ešte raz zakalí myseľ? Ako tam stál zahlbený do úvah, dvere sa otvorili a vošiel sluha. Podal svojmu pánovi červenú navštívenku s dvoma veľkými znakmi - bolo na nej meno Sen Mo. Do ľavého dolného rohu ktosi pripísal drobným písmom ‚obchodný cestujúci'.
Vysoký, širokoplecí chlap s hladkou čiernou bradou a dlhými bokombriadkami vošiel a uklonil sa, ruky ukryté v priestranných rukávoch vyblednutého belasého odevu. Na obnosenej čiapke nemal označenie hodnosti. Sudca Teng mu vrátil úklon a niekoľkými slovami ho privítal. Potom ponúkol hosťa, aby si sadol na lavicu po ľavej strane nízkeho čajového stolíka. Sám sa posadil oproti nemu a komorníkovi, postávajúcemu pri dverách, energicky naznačil, aby ich nechal osamote.
Keď sa dvere zavreli, bradáč sa prenikavo zadíval na hostiteľa bystrými, pozornými očami a prehovoril hlbokým príjemným hlasom:
"Už dávno sa teším na stretnutie s vami, Teng. Ešte keď som pôsobil v sídelnom meste, počul som o vás všade chvály ako o jednom z našich najväčších básnikov. A takisto ako o výnimočne schopnom administrátorovi."
Sudca Teng sa uklonil.
"Ste veľmi láskavý, Ti. Kedy-tedy zosmolím pár veršíkov, len tak, aby som si skrátil voľný čas. Sotva by som sa opovážil dúfať, že tak veľmi zaneprázdnený kolega, známy ako znalec literatúry a navyše ako zápalistý odhaľovateľ zločincov, by ráčil venovať pozornosť môjmu úbohému dielu." Odmlčal sa. Nevoľnosť sa vracala, uvedomil si, že nevládze pokračovať vo výmene obvyklých zdvorilostných lichôtok. Zaváhal a dodal: "Jeho excelencia prefekt píše, že ste tu prísne inkognito. Znamená to, že vaša návšteva súvisí s vyšetrovaním nejakého zločinu? Prepáčte mi moju zvedavosť, ale..."
"Nič sa nestalo!" povedal sudca Ti s ospravedlňujúcim úsmevom. "Nevedel som, že list, v ktorom ma prefekt predstavuje, je formulovaný tak stroho. Naozaj dúfam, že vás zbytočne neznepokojil! Faktom je, že ma povinnosti v Peng-laji pomerne vyčerpávajú - bezpochyby preto, lebo nemám dostatok skúseností. Viete, Peng-laj je mojím prvým pôsobiskom na poste okresného sudcu. Práve som uvažoval, že si vezmem krátku dovolenku, keď ma predvolali z prefektúry na poradu o pobrežnej obrane. Môj okres leží na pobreží oproti Kórejskému polostrovu a naši kórejskí vazali sú tohto času dosť spurní. Prefekt ma zamestnával od rána do noci. Prítomný bol aj vysoký hodnostár zo sídelného mesta... nuž, viete, ako je to, keď človek musí byť k dispozícii tým prepiatym ľuďom! Porada trvala štyri dni, a keď sa vrátim do Peng-laja, bezpochyby tam nájdem kopu záležitostí, čakajúcich na vybavenie. Preto som požiadal o krátku dovolenku a chcel by som ju stráviť vo vašom okrese, preslávenom mnohými historickými pamiatkami a krásnym okolím, ktoré ste tak skvele opísali vo svojej poézii. Toto a iba toto je dôvod, pre ktorý som žiadal, aby som tu mohol vystupovať inkognito, a prečo si hovorím Sen Mo, obchodný cestujúci."
"Rozumiem," prikývol hostiteľ. S trpkosťou si pomyslel: Na dovolenke, namojveru! Keby nie prefektovho listu, mohol

som ho o deň či dva vypoďkať. Nahlas pokračoval: "Naozaj je to úľava, odložiť na čas formálne povinnosti nášho úradu a pohybovať sa voľne ako jednoduchý občan! Ale čo členovia vášho sprievodu?"
"Čo sa toho týka," odvetil sudca Ti, "vzal som so sebou iba jedného zo svojich pobočníkov, schopného muža menom Čchiao Taj."
"Nepovzbudzuje to vášho podriadeného k... ehm... nepatričnej dôvernosti v správaní?" spýtal sa Teng pochybovačne.
"Musím sa priznať, že som na to nikdy nepomyslel," odvetil sudca s pobaveným úsmevom. "Môžete mi odporúčať neveľký, ale čistý zájazdný hostinec, kde by som sa mohol ubytovať? A ktoré z najvýznamnejších pamiatok by si mal návštevník prezrieť?"
Teng si odchlipol čaju. "Zarmucuje ma, že vaša túžba po anonymite ma zbavuje potešenia prijať vás vo svojom dome ako čestného hosťa. Ale pretože trváte na svojom, radím vám, aby ste sa ubytovali v hostinci U letiaceho žeriava, ktorý má skvelú povesť a navyše nie je ďaleko od súdnej budovy. A čo sa týka pamätihodností, predstavím vás svojmu poradcovi a hlavnému pomocníkovi Pan Ju-temu. Tu sa narodil i vyrástol a pozná v tomto meste každý kamienok. Dovoľte mi, aby som vás k nemu odviedol, jeho kancelária je za pisárňou."
Sudca Teng vstal. Keď ho sudca Ti nasledoval, zbadal, že jeho hostiteľ zrazu stratil rovnováhu. Aby sa zachránil pred pádom, zachytil sa oboma rukami operadla lavice.
"Necítite sa dobre?" spýtal sa sudca Ti s úzkosťou v hlase.
"Nič to nie je, iba ľahký závrat!" odvetil Teng s chabým úsmevom. "Som trocha unavený." Podráždene pozrel na komorníka, ktorý práve vošiel. Starec sa hlboko uklonil pred svojím pánom a tlmene povedal:
"Ospravedlňujem sa, že vyrušujem vašu ctihodnosť, ale chyžná mi práve oznámila, že pani domu ešte po sieste nevyšla z izieb a že dvere jej spálne sú zamknuté."
"To je pravda, zabudol som ti to pred chvíľou povedať," odvetil sudca Teng. "Po obede dostala od svojej staršej sestry súrne pozvanie na vidiek. Oznám to služobníctvu." Keď sluha napriek tomu váhal, Teng sa podráždene spýtal:
"Na čo čakáš? Nevidíš, že som zaneprázdnený?"
"Musím vašej ctihodnosti oznámiť aj to," mrmlal starec v očividných rozpakoch, "že ktosi rozbil tú veľkú vázu pred spálňou. Som..."
"Neskôr!" prerušil ho sudca Teng, vedúc sudcu Tiho k dverám.
Keď prechádzali cez záhradu, ktorá oddeľovala sudcov palác od súdnej budovy, Teng povedal:
"Úprimne dúfam, že počas vášho tunajšieho pobytu ma celkom nepozbavíte možnosti rozhovoru s vami, Ti. Prosím, hocikedy ma navštívte. Znepokojuje ma istý problém, ktorý by som s vami niekedy rád predebatoval. Doľava, prosím."
Prešli cez rozľahlé hlavné nádvorie súdneho dvora. V protiľahlej budove vošiel Teng nasledovaný sudcom Tim do malej, ale veľmi príjemnej kancelárie. Štíhly muž, ktorý sedel za písacím stolom, pokrytým úradnými listinami a kartotékami, vyskočil, len čo zbadal svojho predstaveného. Kývol na slúžku, a tá sa usilovala prikrčiť v kúte tak, aby bola čo najmenej na očiach; potom prikrivkal dopredu a hlboko sa uklonil. Sudca Teng mu odmeraným hlasom oznámil:
"Toto je pán Sen, e... eé... obchodný cestujúci, ktorý priniesol odporúčajúci list od prefekta. Chcel by tu stráviť niekoľko dní a navštíviť pamätihodnosti nášho okresu. Poskytneš mu všetky informácie, ktoré bude potrebovať." A obrátil sa k sudcovi Timu: "Teraz ma láskavo ospravedlňte, musím sa pripraviť na popoludňajšie zasadanie súdneho dvora." Uklonil sa a odišiel.
Poradca Pan vyzval sudcu, aby si sadol do veľkého kresla oproti jeho stolu, a položil mu niekoľko všeobecných zdvorilostných otázok. Zdalo sa však, že je duchom celkom neprítomný a veľmi nervózny. Pretože sa ho Teng tak rýchle zbavil, sudca Ti usúdil, že popoludní majú na programe dajaký nezvyčajne ťažký prípad. Ale keď sa na to poradcu spýtal, Pan rýchle odvetil:
"Ach, nie, na zasadaní sa máme zaoberať iba bežnými záležitosťami. Našťastie je to celkom pokojný okres!"
"Spytujem sa," povedal sudca Ti, "lebo práve pred chvíľou, počas nášho rozhovoru, mi sudca naznačil, že stojí pred akýmsi znepokojujúcim problémom."
Pan zdvihol sivé obočie.
"O tom nič neviem," povedal. Znovu vošla slúžka. "Príď neskôr!" vyštekol a ona rýchle zmizla. Nato pokračoval s kajúcnym úsmevom: "Tieto hlúpe dievčence! Zdá sa, že ktosi rozbil veľkú starožitnú vázu stojacu pred spálňou pani Tengovej. Môj pán si tú vázu vysoko cenil, bolo to dedičstvo. Ani jedna zo slúžok sa nechce priznať, že ju rozbila, preto ma komorník požiadal, aby som ich vypočul a našiel páchateľa."
"Okrem vás nemá sudca Teng nijakého pomocníka?" spýtal sa Ti. "Sudca máva v osobnej družine spravidla troch či štyroch pobočníkov, však? A zvyčajne si ich berie so sebou na každé nové pôsobisko."
"Áno, to je pravda. Môj pán sa však nepridržiava tejto zvyklosti. Je to dosť utiahnutý človek, viete, trocha rezervovaný, ak to tak môžem povedať. Ja sám patrím k stálemu personálu tunajšieho súdu." Zamračil sa a potom pokračoval: "Sudca je iste pre tú vázu veľmi rozladený! Keď sem pred chvíľou vošiel, zdalo sa mi, že nevyzerá dobre."
"Trpí na nejakú chronickú chorobu?" spýtal sa Ti. "Aj ja som si všimol, že je sinavý v tvári."
"Ach, nie," odvetil Pan Ju-te. "Nikdy sa nesťažoval na zdravie a v poslednom čase bol dokonca výnimočne veselý. Asi pred mesiacom sa na nádvorí pošmykol a vytkol si členok, ale to sa už celkom zahojilo. Domnievam sa, že ho sužujú letné horúčavy. A teraz mi dovoľte, aby som uvážil, ktoré miesta by ste mali navštíviť najprv, pán Sen. Je tu..."
A začal siahodlho opisovať pamätihodnosti okresu Wej-ping. Sudca Ti zistil, že je to kultivovaný človek, nesmierne sčítaný a s hlbokým záujmom o miestnu históriu. Keď napokon vstal a vyhlásil, že musí odísť, lebo v čajovni za rohom naňho čaká spolucestujúci, vravel to s ľútosťou.
"V takom prípade," odvetil Pan, "vás odvediem k núdzovému východu vzadu. Ušetríte si okľuku cez hlavnú bránu súdu."
Odviedol sudcu za Tengov palác; napriek paličke kráčal ľahko. Šli dlhou tmavou chodbou bez okien, ktorá akoby

viedla pozdíž celého domu. Keď Pan odomykal malú železnú bráničku na konci chodby, s úsmevom povedal:
"Svojím spôsobom je tento tajný východ tiež miestnou pamätihodnosťou! Vybudovali ho pred vyše sedemdesiatimi rokmi, keď tu bolo ozbrojené povstanie. Ako viete, v tom čase bol guvernérom známy..."
Sudca Ti ho náhlivo prerušil tým, že sa mu kvetnato poďakoval. Vykročil do ticha bočnej uličky a pobral sa smerom, ktorý mu Pan naznačil.
Za rohom našiel čajovňu, kde zanechal Čchiao Taja. Hoci sa ešte len končila siesta, otvorená terasa bola už preplnená. Väčšinu stolíkov obsadili dobre oblečení ľudia. Pokojne uchlipkávali čaj a lúskali sušené dyňové semiačka. Sudca Ti kráčal rovno k stolu, kde sedel energický chlapík v jednoduchom hnedom šate a okrúhlej čiernej čiapke. Bol zahĺbený do akejsi knižky. Keď si sudca odtiahol stoličku oproti, chlap vyskočil. Hoci bol sudca Ti vysoký muž, Čchiao Taj ho prevyšoval takmer o palec. Mal hrubú šiju, mocné široké plecia a štíhly driek profesionálneho boxera. Bezbradá, celkom pekná tvár sa mu rozžiarila a povedal:
"Vrátili ste sa skôr, ako som si myslel, vaša ctihodnosť!"
"Opatrne s tou ctihodnosťou!" napomenul ho Ti. "Nezabúdaj, že sme tu inkognito!" Zdvihol plátenný batoh zo stoličky a položil ho na dlážku. Keď sa usadil, zatlieskal a rozkázal čašníkovi, aby doniesol ďalšiu kanvicu čaju.
Vyziabnutý, kostnatý človek, ktorý sedel hlboko zaborený v kresle pri stolíku v kúte neďaleko od nich, náhle zdvihol zrak. Mal divú, odpudzujúco nepeknú tvár. Dlhá tenká jazva mu pretínala líce až k prázdnej očnej jamke po pravom oku. Priložil si tenkú pavúčiu ruku k lícnej kosti, aby potlačil nervózne mykanie svalu. Nato sa oprel končistými lakťami o stôl, naklonil sa dopredu a usiloval sa zachytiť, o čom sudca so svojím spoločníkom hovorí, ale šum rozhovoru pri ostatných stoloch prehlušil ich hlasy. Nezostávalo mu nič iné, ako pozorovať dvojicu svojím jediným zlomyseľným okom.
Čchiao Taj sa poobzeral naokolo. Keď uvidel škaredého kostlivca, rýchle odvrátil zrak a tlmene povedal sudcovi:
"Vidíte toho chlapíka, čo sedí sám pri tom stole za mnou? Vyzerá ako nejaký odporný hmyz, ktorý práve vyliezol zo svojej skrýše!"
Sudca Ti sa pozrel a povedal:
"Áno, nevyzerá veľmi pôvabne. A čo to tu čítaš?"
"To je sprievodca po okrese Wej-ping; požičal mi ho čašník. Bol to skvelý nápad prerušiť našu cestu práve tu!" Potisol otvorenú knihu pred sudcu a pokračoval: "Pozrite, tu sa vraví, že v chráme boha vojny je množstvo starobylých sôch našich slávnych vojvodcov v životnej veľkosti, zhotovených istým veľkým sochárom. Potom je tu skvelý horúci prameň, ktorý..."
"Sudcov poradca mi o tom všetkom pred chvíľou rozprával!" prerušil ho sudca s úsmevom. "Budeme mať čo robiť, kým si prezrieme všetky pamätihodnosti." Odpil si čaju a dodal: "Môj tunajší kolega Teng ma trocha sklamal. Keďže je taký slávny básnik, predstavoval som si ho ako živiálneho človeka a skvelého rozprávača. Ale on mi pripadal dosť škrobený, čosi ako bábka. Vyzeral nezdravo a utrápene."
"Nuž, čo ste mohli čakať?" spýtal sa Čchiao Taj. "Nevraveli ste mi, že má iba jednu manželku? To je dosť čudné na človeka v jeho postavení!"
"Nemal by si vravieť, že je to čudné," karhal ho sudca Ti. "Sudca Teng a jeho manželka sú príkladom manželskej lásky. Hoci sú zosobášení osem rokov a nemajú deti, Teng si nikdy nevzal ďalšie manželky ani konkubíny. Literárne kruhy v sídelnom meste ich prezývajú večnými milencami - predpokladám, že nie bez závisti. Jeho manželka Strieborný Lotos je takisto známa svojím básnickým talentom a tento spoločný záujem je silným putom."
"Možno sa vyzná v poézii," poznamenal Čchiao Taj, "ale aj tak si myslím, že jej manžel by si mal doplniť spálňu dvoma či troma peknými mladými dievčencami; povedal by som, len tak pre inšpiráciu."
Sudca Ti ho nepočúval. Jeho pozornosť upútal rozhovor pri susednom stolíku. Akýsi tučniak s dvojitou bradou vravel:
"Ešte vždy trvám na tom, že náš sudca dnes ráno na zasadaní urobil chybu. Ako mohol odmietnuť zaregistrovať samovraždu starého Kua?"
"Nuž," povedal chudý chlap s lišiackou tvárou, ktorý sedel oproti, "mŕtvola sa nenašla, viete? Bez mŕtvoly nič nemožno súdne uznať! Úradníci uvažujú takto."
"To dá rozum, že mŕtvoly niet!" vybuchol zlostne tučniak. "Veď skočil do rieky! A prúd je tam nezvyčajne silný. Nezabúdajte, aký má spád; mesto je dosť vysoko položené. Nemám nič proti nášmu sudcovi, je jeden z najlepších, akých sme v posledných rokoch mali. Chcem povedať iba toľko, že ako úradník, ktorý dostáva každý mesiac peniaze na ruku, nemá ani potuchy o finančných problémoch nás obchodníkov. Neuvedomuje si, že kým sa úmrtie nezaregistruje, Kuov bankár nemôže likvidovať jeho obchody. A pretože starý Kuo zanechal veľa nevyriešených záležitostí, odklad môže pre rodinu znamenať veľké straty."
Ten druhý chápavo prikyvoval a potom sa spýtal:
"Netušíte, prečo sa Kuo zabil? Dúfam, že nemal nijaké finančné ťažkosti?"
"Celkom isto nie!" odvetil tučniak rýchle. "Obchody mu šli dobre, jeho hodvábnická firma vraj bola najväčšia v provincii. Ale v poslednom čase mal problémy so zdravím. Spomínate si na tú vlaňajšiu samovraždu? Na Wanga, obchodníka s čajom, čo sa vždy sťažoval na bolesti hlavy?"
Sudca Ti stratil záujem o ďalší rozhovor. Nalial si znovu šálku čaju. Čchiao Taj, ktorý tiež načúval, zašepkal:
"Nezabúdajte, že ste tu na dovolenke, pane! A že všetky mŕtvoly naokolo sú výlučným vlastníctvom vášho kolegu Tenga!"
"Máš pravdu, Čchiao Taj! Nie je v tom sprievodcovi uvedený aj zoznam klenotníctiev? Musím kúpiť zopár čačiek svojim manželkám v Peng-laji."
"Je tu zoznam dlhý ako moja ruka!" odvetil Čchiao Taj. Náhlivo zalistoval v knihe a ukázal sudcovi patričnú stranu.

Sudca prikývol a povedal:
"Dobre, mám si z čoho vyberať." Vstal a zavolal čašníka. "Poďme, získal som adresu dobrého hostinca neďaleko odtiaľto."
Škaredý človek pri stolíku v kúte počkal, kým zaplatia a vyjdú na ulicu. Nato rýchle vstal a prišuchtal sa k stolíku, odkiaľ odišli. Nedbanlivo nazrel do sprievodcu. Blysol pohľadom po strane, na ktorej bol otvorený, a v jedinom oku sa mu zjavil zlý záblesk. Odhodil knihu na stolík a náhlivo zišiel z terasy. Sudcu a Čchiao Taja uvidel stáť opodiaľ; očividne sa vypytovali pouličného predavača na cestu.

2

Hostinec U letiaceho žeriava stál na rušnej ulici, stúpajúcej na jeden z početných vŕškov, na ktorých sa rozprestieralo mesto. Jeho skromná úzka brána bola tesne vedla krikľavého priečelia veľkej vinárne.
Priestranná vstupná hala však vonkajší dojem skromnosti potláčala. Tučný hostinský, ktorý trónil za pôsobivým pultom, si dvojicu skúmavo prezrel, potisol k nim hrubú registračnú knihu a požiadal ich, aby do nej zapísali svoje priezvisko, meno, povolanie, vek a miesto narodenia.
"Bojíte sa lupičov?" spýtal sa prekvapene sudca Ti, keď si namáčal štetec. Spravidla sa uvádzalo iba meno a povolanie. "Nič také!" zlostne odsekol hostinský. Potisol knihu pred Čchiao Taja a dôrazne dodal: "Môj zájazdný hostinec má skvelú povesť, môžem si dovoliť vyberať hostí!"
"Aká škoda, že si vaša matka nemohla vybrať, koho porodí!" povedal Čchiao Taj, keď kládol batoh na dlážku a bral do ruky štetec. Sudca sa zapísal ako "Sen Mo, splnomocnenec, tridsaťštyriročný, z Taj-juanu." Čchiao Taj k tomu naškrabal: "Čou Ta, pobočník pána Sena, tridsaťročný, zo sídelného mesta."
Sudca Ti zaplatil za tri dni vopred a úhľadne oblečený čašník ich odviedol do jednoducho zariadenej, ale čistučkej izby na treťom nádvorí, vzdialenej od hluku z ulice.
Čchiao Taj odtlačil zasúvacie dvere. Otvárali sa rovno na nádvorie vydláždené mramorom. Obrátil sa, zlostne sa zamračil na čajovú kanvicu, ktorú čašník práve položil na stôl, a povedal sudcovi:
"Pred chvíľou sme dopili čaj. Toto nádvorie má prekrásne hladké dláždenie. Čo keby sme si dali zopár kôl boja s palicou, aby sme si povystierali nohy? Potom sa môžeme okúpať a naobedovať sa vonku v reštaurácii, aby sme ochutnali niektorú z miestnych pochúťok."
"Skvelý nápad! Z tej dlhej cesty od rána na koni z Pien-fu som celý zmeravený."
Obaja sa vyzliekli do širokých nohavíc. Sudca Ti si rozdelil dlhú bradu na dva pramene a zviazal si ich na šiji. Hodili čiapky na stôl a vyšli na nádvorie. Čchiao Taj skríkol na koniara, ktorý tam postával, aby im priniesol dve zápasnícke palice.
Sudca bol skvelý pästiar a šermiar, ale iba nedávno sa začal učiť pod Čchiao Tajovým vedením umeniu boja s palicou. Nepokladalo sa to za zábavku vhodnú pre slušných ľudí, lebo tento spôsob boja bol populárny iba medzi zbojníkmi a tulákmi. Sudca Ti však usúdil, že je to dobré telesné cvičenie, a celkom si ho obľúbil. Čchiao Taj ho skvele ovládal, lebo predtým, ako vstúpil do služieb sudcu Tiho, bol zbojníkom, o čom svedčili početné jazvy, pokrývajúce jeho širokú, do tmavá ohorenú hruď a dlhé svalnaté ruky. Minulý rok sudcu na ceste do Peng-laja - na jeho prvé pôsobisko - Čchiao Taj a jeho pokrvný brat Ma Žung prepadli na osamelej ceste. Osobnosť sudcu Tiho však na nich zapôsobila tak silne, že obaja hneď na mieste skoncovali so svojím násilníckym povolaním a stali sa jeho oddanými pobočníkmi. V uplynulom roku bol preňho tento párik vybíjancov veľmi užitočný pri zatýkaní nebezpečných zločincov a vykonávaní riskantných úloh. S potešením im prepáčil, že si ešte neosvojili úctyhodné vystupovanie, svedčiace sudcovým pobočníkom; mal celkom rád ich úprimné a prostoreké spôsoby.
"Dúfam, že hostinský nebude mať námietky proti tomu, že tu zápasíme," poznamenal sudca Ti, keď zaujal postavenie.
"Len nech pípne a ja mu vrazím kotrbu rovno do jeho tučného brušiska!" skríkol Čchiao Taj bojovne. "Potom bude môcť škúliť na svet cez pupok. A teraz pozor na úder spakruky!" Rýchlym pohybom zaútočil na sudcovu hlavu. Sudca Ti uhol a nasmeroval dlhý oblúkovitý výpaď nízko nad zemou na Čchiao Tajove členky. Čchiao Taj svižko - na takého ťažkého chlapa až prekvapujúco svižko - podskočil a vzápätí sa rozohnal na hruď sudcu Tiho, ten však úder obratne odrazil.
Dlho bolo počuť iba nárazy palíc a dychčanie zápasníkov. Na nádvorí sa čoskoro zbehli niekoľkí koniari a čašníci a pozorovali boj. Pohrúžení do bezplatnej zábavy si nevšimli, že dvere za nimi sa opatrne pootvorili. Vykukol z nich vycivený škaredý chlap a pozoroval dvojicu zápasiacich svojím jediným blýskavým okom. Stál tam dosť dlho, čudná ošumelá postava, splývajúca s prítmím. Potom ustúpil a nečujne zavrel dvere.
Keď sudca Ti a Čchiao Taj skončili, telá mali zmáčané potom. Čchiao Taj hodil palice koniarovi a rozkázal mu, aby ich odviedol do kúpeľa.
V rozľahlej, vzdušnej miestnosti sa práve nik nekúpal. Boli tam dva bazény ohradené pevnými hladkými borovicovými brvnami v prírodnej farbe. Dlážka bola vykladaná veľkými čiernymi kachličkami. Zavalitý kúpeľník mal na sebe iba zásterku okolo pása. Vzal im nohavice a zavesil ich na vešiak. Potom každému podal bavlnené vrecúško naplnené zmesou pliev a lúhu a vedierko s horúcou vodou. Sudca Ti a Čchiao Taj sa vydrhli mydlovými vrecúškami. Keď ich kúpeľník pooblieval vedierkami horúcej vody, povedal:
„V bazéne sa vám bude páčiť, vysekali ho rovno do skaly, na ktorej stojí hostinec. Horúca voda prýšti z prameňa pod ním. Dávajte pozor na nohy - kamene v ľavom rohu sú rozpálené do žeravá."
Prekročili ohradu a vstúpili do bazénu. Kúpeľník odtisol zasúvacie dvere, takže mohli vychutnávať výhľad na veľké listy banánovníka v malej záhrade obkolesenej múrom. Sudca Ti a Čchiao Taj sa hodnú chvíľu spokojne máčali v horúcej vode. Potom si sadli na nízku bambusovú lavičku a kúpeľník im namasíroval plecia a dosucha vyutieral telá.

Podal im plátenné blúzy a vrátili sa osvieženi do svojej izby.
Len čo sa preobliekli do vlastných odevov a usadili k šálke čaju, otvorili sa dvere a dnu vošiel chudý jednooký chlap.
"To je ten všivák, ktorého sme videli v čajovni!" zvolal Čchiao Taj.
Sudca Ti znepokojene pozrel na odpornú tvár a kyslo povedal:
"Prv ako vojdeme do izby, zvyčajne zaklopeme. Čo si želáte?"
"Iba niekoľko slovíčok s vami, pán... Sen."
"Čo vás zaujíma?"
"Vlastne to isté, čo vás! Som zlodej z povolania."
"Mám ho vykopnúť?" spýtal sa Čchiao Taj zlostne.
"Počkaj!" krotil ho sudca Ti. Zo zvedavosti chcel vedieť, čo to všetko znamená. "Ak poznáte moje meno, priateľu, musíte takisto vedieť, že som obchodný cestujúci."
Neznámy sa posmešne zasmial.
"Mám vám povedať, čo ste vy dvaja za vtáci?"
"Prosím, urobte to!" vyzval ho sudca vľúdne.
"Chcete počuť všetko?" spýtal sa znova jednooký.
"Pravdaže!" povedal sudca Ti. Ten človek ho zaujal.
"Najprv ty s tou bradou a samoľúbou tvárou: zďaleka smrdíš súdom. Pretože si mocný, iste si bol predtým veliteľom strážnikov. Umučil si nevinného na smrť, potiahol si peniaze z pokladnice alebo obidvoje. V každom prípade si musel ujsť a dal si sa na zboj. Tvoj druh je, samozrejme, zbojník z povolania. Pracujete spolu: ty so svojou vážnou tvárou a úlisnými rečičkami nadväzuješ známosti s neobozretnými cestujúcimi a tvoj kamarát dokončí dielo niekoľkými údermi. Teraz ste sa rozhodli podnikať vo veľkom a prišli ste do mesta vylúpiť klenotníctvo. Ale dovoľte, aby som vám dvom vidieckym ozembuchom povedal, že v meste neurobíte nijakú dieru do sveta. Každé dieťa na vás vidí, že ste podvodníci!"
Čchiao Taj chcel vstať, ale sudca Ti zdvihol ruku. "Ten chlapík je celkom zábavný!" povedal. "Povedz mi, prečo si myslíš, že sme prišli do tohto mesta lúpiť?"
Ošklivec si povzdychol.
"V poriadku!" povedal so zveličenou trpezlivosťou. "Dám vám lekciu zadarmo! Len čo dnes popoludní tento bitkár vošiel do čajovne, hneď som vedel, že je to zbojník. Stavba tela, chôdza; zbadal som to aj svojím jedným okom. Mimochodom, pôvodne iste dezertoval z armády. V držaní pliec má čosi vojenské. Potom si prišiel ty. Najprv som si myslel, že si prepustený súdny úradník. Neskôr som pozoroval, ako ste spolu zápasili palicami - a ste ukrutní chumaji, že sa takto prezrádzate! Všimol som si, že aj ty si vrtký chlap; ale pokožku máš bielu a hladkú. Tak som si opravil názor a usúdil som, že si veliteľ strážnikov na úteku. Nuž a akoby to všetko ešte nestačilo, dali ste všetkým najavo, že ste cudzinci, lebo ste študovali sprievodcu po tomto meste a popásali ste si oči na zozname klenotníctiev. Tak vidíte, akí ste zelenáči. Lámem si hlavu iba nad tým, prečo si si nechal narásť tú poondiatu bradu. Iste preto, aby si sa opičil po svojom sudcovi."
"Ten chlapík ma prestáva zabávať," povedal sudca Ti pokojne Čchiao Tajovi. "Vyhoď ho!"
Čchiao Taj vyskočil, ale nebol dosť rýchly. Vycivený chlap sa ako blesk zvrtol ku dverám, prekĺzol cez ne a privrel ich Čchiao Tajovi pred nosom, takže dlháň narazil čelom na drevenú výplň. Od pľúc zahrešil a trhnutím znovu otvoril dvere. "Toho psa dostanem!" zavrčal.
"Stoj!" skríkol sudca Ti. "Vráť sa. Nemôžeme si tu dovoliť scénu."
Keď si Čchiao Taj nahnevane sadol a zlostne si trel čelo, sudca pokračoval s chabým úsmevom:
"Ten bezočivý darebák bol užitočný aspoň na to, že mi pripomenul dôležité pravidlo, na ktoré vyšetrovateľ zločinov nesmie v nijakom prípade zabudnúť. A to, že nikdy nesmie priveľmi lipnúť na jedinej teórii. Je to bystrý a všímavý naničhodník. Jeho úvahy o našej totožnosti mali hlavu aj pätu. Ale keď si raz vybudoval teóriu, prispôsoboval jej všetky nové fakty, a nelámal si hlavu nad tým, či pre tie nové fakty nebude treba teóriu revidovať. Mal si uvedomiť, že ak zápasíme s palicami na otvorenom priestranstve, môže to znamenať, že naše postavenie je také bezpečné, že si môžeme slobodne dožičiť to, čo v iných vzbudí podozrenie. Nuž, ale ja som posledný, kto má právo ho kritizovať, lebo som sa dopustil tej istej chyby, keď som vyšetroval zlaté vraždy v Peng-laji!"
"Ten lump nás sledoval už z čajovne!" vyhlásil Čchiao Taj. "Prečo nás navštívil? Vari si nemyslel, že nás bude môcť vydierať?"
"Tc by som nepovedal," odvetil sudca Ti. "Pôsobil na mňa ako človek, ktorý sa absolútne spolieha na vlastný dôvtip a smrteľne sa bojí fyzického násilia. Nuž, akiste ho viac neuvidíme. Mimochodom, spomenul si čajovňu, a to mi pripomína úryvky rozhovoru, ktoré sme si tam na terase vypočuli. O tej čudnej samovražde obchodníka s hodvábom Kua, pamätáš sa? Zájdime si na súd a vypočujme si, o čo vlastne ide. O tomto čase sa práve začína popoludňajšie zasadanie."
"Vaša ctihodnosť, veď ste na dovolenke!" vyhlásil Čchiao Taj vyčítavo.
"Áno, som!" prikývol sudca Ti so zachmúreným úsmevom. "Ale musím sa priznať, že by som si rád lepšie obzrel kolegu Tenga, tak aby o tom nevedel. A okrem toho, toľko ráz som predsedal súdnemu tribunálu, že by som teraz rád sledoval zasadanie pre zmenu z druhej strany predsedníckeho stola. Bude to poučné aj pre teba, priateľ môj. Poďme!"
Vo vstupnej sieni mal tučný hostinský plné ruky práce so zostavovaním účtu pre štyroch obchodníkov, ktorí odchádzali. Okolo spoteného čela mal uviazaný biely pás plátna a usilovne šťukal guľôčkami počítadla. Ale nebol až taký zaneprázdnený, aby nepoznamenal, keď sudca prechádzal popri pulte:
"Za chrámom boha vojny nájdete priestranstvo, určené výhradne pre telesné cvičenia, pán Sen."
"Ďakujem vám," odvetil sudca škrobene, "ale dávam prednosť možnostiam poskytovaným týmto pohostinným

zájazdným hostincom."
Vyšli von.
Napredovali iba pomaly, lebo sa trocha ochladilo a ulice zaplavil hustý dav. Keď však prešli cez otvorené námestie pred súdnym dvorom, nevideli pred bránou nikoho. Zasadanie sa už očividne začalo a diváci sa zhromaždili v súdnej dvorane. Sudca Ti a Čchiao Taj prešli popod kamenný oblúk brány, kde visel obrovský bronzový gong, čo ohlasoval začiatok každého súdneho pojednávania. Štyria strážcovia, sediaci na lavičke, si ich ľahostajne premerali.
Sudca so svojím pobočníkom náhlivo prešli cez prázdne hlavné nádvorie a vošli do tienistej dvorany. Z diaľky počuli monotónny hlas, drmoliaci zdĺhavé vyhlásenie. Dvojica zastala za prahom dvier a počkala, kým sa im oči neprispôsobia pološeru. Nad hlavami zástupu divákov, oproti zadnej stene, sa črtal vysoký stôl pokrytý šarlátovou látkou, stojaci na vyvýšenom stupienku. Za stolom sedel sudca Teng v plnom lesku svojho úradného rúcha z ligotavého zeleného brokátu s čiernou sudcovskou čiapkou na hlave; jej vystužené krídla mu odstávali. Zdalo sa, že je celkom pohrúžený do listiny pred sebou: hľadel do nej a pomaly si pomykával riedku koziu briadku. Poradca Pan stál pri jeho kresle, ruky ukryté v rukávoch. Po oboch stranách sudcovho stola bolí nízke stolíky, pri ktorých sedeli súdni úradníci. Za stolíkom vpravo sedel sivovlasý človek, očividne starší pisár, a nahlas čítal právny spis. Celá zadná stena siene bola zakrytá tmavofialovým závesom. V jeho strede bol veľký znak jednorožca, symbolu prezieravosti, krásne vyšitý zlatou niťou.
Sudca Ti vošiel dnu a pripojil sa k zástupu divákov. Nadvihol sa na prstoch, aby dovidel na štyroch strážnikov, stojacich pred stolom. V rukách držali železné reťaze, kyjaky, mučidlá a iné hrozné nástroje svojho úradu. Ich veliteľ, územčistý drsný chlap s riedkou bradou, stál obďaleč a poťažkával ťažký bič. Ako zvyčajne, všetko v súdnej sieni bolo vyrátané na efekt, pôsobilo na divákov majestátnosťou zákona a hroznými dôsledkami, ktoré vyplývali z jeho nedodržiavania. Všetci, čo sa tu zjavili, mladí či starí, bohatí či chudobní, žalujúci či obvinení, museli si kľaknúť na holú kamennú dlážku pred súdnym stolom a dať sa okrikovať strážnikmi. A ak sudca rozkázal, priamo na mieste znášať kruté bičovanie. Základnou zásadou justície totiž bolo, že každý, kto sa zjaví pred súdom, sa pokladá za vinného dovtedy, kým nedokáže svoju nevinu.
"Veľa sme nezameškali," zašepkal sudca Ti Čchiao Tajovi. "Pisár číta nové stanovy akéhosi cechu alebo obchodného spolku. Myslím, že sa blíži k záverečným odsekom."
Keď o niekoľko okamihov pisár zmĺkol, sudca Teng prehovoril:
"Všetci ste si teraz vypočuli stanovy cechu kováčov, predložené uvedeným cechom a doplnené a spresnené týmto súdom. Sú nejaké námietky?" Chvíľočku čakal a skúmal publikum. Sudca Ti rýchle sklonil hlavu. Keď sa nik neozýval, Teng uzavrel: "Súd týmto vyhlasuje, že nové stanovy sú schválené a budú platiť v tejto podobe."
Energicky poklepal po podlhovastom stole kladivkom z tvrdého dreva, symbolicky označovanom ako "drevo, čo naháňa strach súdnej sieni".
Zavalitý chlap stredných rokov s velikánskym pupkom pokročil vpred a kľakol si pred sudcov stôl. Bol v bielom smútočnom odeve.
"Bližšie!" zavrčal naňho veliteľ strážnikov.
Keď sa chlap v bielom poslušne prisunul bližšie k stupienku, sudca Ti štuchol svojho suseda a spýtal sa ho:
"Kto je to?"
"Vy neviete? To je bankár Leng Čchien. Je spoločníkom Kuo Č'-jiiana, starého obchodníka s hodvábom, ktorý včera v noci spáchal samovraždu."
"Rozumiem," prikývol sudca Ti. "A za kým nosí smútok?"
"Nebesá, vy asi nič neviete! Prirodzene, že nosí smútok za svojím mladším bratom, známym maliarom Leng Tém, ktorý zomrel pred dvoma týždňami. Jeho smrť spôsobila zdĺhavá pľúcna choroba."
Sudca Ti prikývol a sústredil pozornosť na to, čo vravel Leng Čchien.
"V súlade s nariadeniami vašej ctihodnosti z dnešného rána sme naďalej pátrali na rieke a hľadali telo zosnulého až pol míle dolu po prúde. Ale našli sme iba jeho zamatovú čiapku. Pretože veľmi dychtivo čakám, až budem môcť v zastúpení rodiny Kuov-cov dať do poriadku záležitosti zosnulého, dovoľujem si znovu zopakovať svoju žiadosť, ktorú som vyslovil na rannom zasadaní súdu; menovite, že vaša ctihodnosť by mala dať toto úmrtie úradne zaregistrovať a umožniť mi tak konať a podpisovať písomnosti v zastúpení zosnulého. Je tu množstvo dôležitých podujatí, ktoré si vyžadujú rozhodnutia, a ak sa k nim okamžite nepristúpi, môžu podniku spôsobiť vážnu finančnú stratu."
Sudca Teng sa zamračil.
"Formality sa musia splniť. Zákon hovorí, že samovražda nemôže byť zaregistrovaná, ak sa telo nepredloží na ohľadanie úradne ustanovenému ohliadačovi." Na okamih sa zamyslel a pokračoval: "Dnes ráno ste opísali priebeh udalostí iba stručne. Teraz by ste mali uviesť podrobne, čo sa stalo. Nie je vylúčené, že súd zistí okolnosti, ktoré by mohli motivovať osobitný prístup k prípadu. Nezabúdam na skutočnosť, že zosnulý pán Kuo mal široko rozvetvené finančné záujmy, a som ochotný urýchliť formality do takej miery, ako to len bude v rámci zákona možné."
"Moja osoba," vyhlásil Leng úctivo, "je hlboko vďačná za láskavé porozumenie vašej ctihodnosti. Včerajšiu večeru, počas ktorej sa táto tragédia prihodila, usporiadali z okamžitého popudu. Pred mesiacom sa pán Kuo radil so známym veštcom Pien Chungom o priaznivom dátume na začatie prác na stavbe letného sídla, ktoré chcel Kuo postaviť v južnom predmestí. Keď pán Pien zostavil Kuov horoskop, vystríhal ho, že pätnásteho tohto mesiaca, to jest včera, bude preňho veľmi nebezpečný deň. Pán Kuo, nesmierne znepokojený, naňho naliehal a dožadoval sa ďalších podrobností. Ale Pien mohol iba dodať, že nebezpečenstvo sa nachádza v Kuovom bezprostrednom okolí a že bude najväčšie na poludnie.
Pán Kuo bol od prírody nervózny človek. Začal sa umárať predpoveďou a znovu sa mu vrátil dávny žalúdočný neduh. Keď sa priblížil osudný dátum, stratil chuť do jedla a musel brať pravidelne lieky, aby zmiernil vnútorné bolesti. Veľmi som sa preňho znepokojoval a po celý včerajší deň som bol v styku s jeho komorníkom. Povedal, že pán Kuo bol celé

ráno veľmi podráždený a odmietal vyjsť z domu. Nešiel dokonca ani na prechádzku do záhrady. Popoludní mi komorník poslal odkaz, že pánovi sa pozoruhodne zlepšila nálada. Bol šťastný, že poludnie, najnebezpečnejšia hodina, prešlo bez toho, aby sa mu prihodilo čosi nepríjemné. Pani Kuovej sa podarilo presvedčiť manžela, aby pozval zopár priateľov na večeru; mali ho trocha rozptýliť a rozveseliť. Okrem mňa zavolal Kuo pána Pan Ju-teho, poradcu vašej ctihodnosti, a predsedu cechu obchodníkov s hodvábom.
Večera sa podávala v záhradnom pavilóne Kuovho paláca. Pavilón stojí na vzdialenejšom konci záhrady, na neveľkom výbežku nad riekou. Spočiatku mal Kuo skvelú náladu. Žartoval, že dokonca aj slávny veštec Pien Chung zavše urobí chybu. V polovici večere však náhle zbledol. Vyhlásil, že cíti, že bude mať prudký záchvat žalúdočných bolestí. Povedal som žartom, že si s ním zahrávajú nervy. Veľmi sa nazlostil, vraj sme bezcitní. Prudko vstal a zamrmlal čosi o tom, že si ide do domu po liek."
"Ako ďaleko je pavilón od hlavnej budovy?" prerušil ho sudca Teng.
"Záhrada je dosť veľká, vaša ctihodnosť, ale pretože sú v nej vysadené iba kríky, z pavilónu jasne vidno mramorovú terasu, ktorá vedie okolo celého paláca. Na tejto terase, zaliatej mesačným svitom, sme zakrátko znovu uvideli Kua. Tvár mal zaliatu krvou, prúdiacou z rany na čele. S výkrikmi a divými gestami sa rozbehol do záhrady a utekal po chodníčku smerom k pavilónu.
My traja sme tam sedeli a nemí od úžasu hľadeli na blížiacu sa postavu. V polovici chodníčka náhle zmenil smer. Zbehol z neho a utekal cez trávu k mramorovému zábradliu. Prekročil ho a skočil do rieky."
Bankár sa od vzrušenia odmlčal.
"Čo sa stalo zosnulému, kým bol v dome?" spýtal sa sudca.
"To je ono!" poznamenal sudca Ti smerom k Čchiao Tajovi. "V tom je, prirodzene, podstata problému!"
"Pani Kuová vyhlásila, že jej manžel vbehol veľmi vzrušený do spálne. Spálňa je spojená s terasou úzkou, asi desať stôp dlhou chodbičkou. Spustil tirádu o tom, aké má hrozné bolesti a akí sú jeho priatelia krutí, lebo neprejavili ani štipku súcitu s jeho utrpením. Manželka sa ho usilovala utešiť a nato mu šla do izby po liek. Keď sa vrátila, našla si manžela v nepríčetnom stave. Dupkal a odmietal liek. Potom sa zvrtol a vybehol na terasu. Vtedy ho manželka videla naposledy. Usudzujem, že keď bežal chodbou, vedúcou na terasu, narazil hlavou do zárubne dverí. Chodba je dosť nízka; postavili ju až dodatočne, lebo pán Kuo si želal mať zo spálne priamy prístup na terasu. Neočakávaný otras ho celkom vyviedol z miery a on sa v nepríčetnom stave rozhodol skoncovať so životom."
Sudca Teng, ktorý až doteraz počúval s ľahostajným výrazom v tvári, sa vystrel na stoličke a obrátil sa k svojmu poradcovi.
"Pretože ste tam boli, predpokladám, že ste preskúmali chodbu."
"Isteže, vaša ctihodnosť," odvetil Pan úctivo. "Nenašiel som tam nijaké krvavé škvrny; ani na dlážke, ani na zárubní dverí na terasu."
"Aké vysoké je zábradlie nad riekou?" spýtal sa Teng bankára.
"Iba tri stopy, vaša ctihodnosť," odvetil Leng Čchien. "Často som radil pánu Kuovi, aby ho dal zvýšiť, lebo hrozilo nebezpečenstvo, že raz niektorý z hostí, čo priveľmi bezstarostne pili jantárový nápoj, môže cezeň spadnúť. Pod zábradlím je strmý, vyše desať stôp vysoký breh. Nebohý však vyhlásil, že dal zábradlie urobiť náročky nízke, aby mohol zo záhrady posediačky vychutnávať výhľad."
"Koľko schodov vedie k pavilónu a z akého materiálu sú?"
"Tri, vaša ctihodnosť, a sú z mramoru zdobeného tesanými ornamentami."
"Videli ste nebohého jasne, keď sa hodil do rieky?"
Leng zaváhal. Pomaly odpovedal:
"Rastú tam kríky, a pretože zmizol prv, ako sme zistili, čo sa vlastne robí..."
Sudca Teng sa naklonil dopredu a prerušil ho:
"Prečo si myslíte, že Kuo spáchal samovraždu?"
"Dobre!" zašepkal sudca Ti Čchiao Tajovi. "Môj kolega trafil klinec po hlavičke!"
"Ten starigáň predsa skočil do rieky, nie?" zamrmlal Čchiao Taj. "A očividne nie preto, aby si zaplával!"
"Pst! Počúvaj!" zasyčal sudca.
Bankára akoby náhla otázka sudcu Tenga celkom vyviedla z miery. Začal jachtať:
"Ja... totiž... my všetci... pretože sme to videli, stalo sa to pred našimi očami..."
"Videli ste na vlastné oči," prerušil ho sudca Teng, "že pán Kuo mal tvár zaliatu krvou. Že sa najprv rozbehol rovno k pavilónu, nato zmenil smer a bežal k zábradliu. Nezišlo vám na um, že sa mu mohla dostať do očí krv z rany na hlave a že si pomýlil biele zábradlie s bielymi schodmi pavilónu? A že ho neprekročil, ale potkol sa a padol cezeň?" Keď Leng neodpovedal, sudca pokračoval: "Je zrejmé, že spôsob skonu pána Kua sa objasnil: súd dočasne rozhoduje, že išlo skôr o smrť spôsobenú nešťastnou náhodou ako o samovraždu. Súd však nie je celkom spokojný s názorom pána Lenga na to, ako nebohý prišiel k zraneniu na hlave. Až do vyjasnenia týchto faktov smrť pána Kua nemôže byť zaregistrovaná!"
Poklopkal kladivkom a uzavrel súdne rokovanie. Keď vstal zo stoličky, Pan odtiahol nabok záves s jednorožcom. Sudca Teng vyšiel a zamieril k sudcovej osobnej kancelárii, ktorá bývala vždy hneď za súdnou sieňou.
"Vyprázdnite dvoranu!" skríkol na divákov veliteľ strážnikov.
Sudca Ti a Čchiao Taj kráčali spolu s davom k východu. Sudca povedal:
"Teng má úplnú pravdu, svedecká výpoveď ukazuje rovnako na nehodu ako na samovraždu. Nechápem jedno: prečo bankár okamžite usúdil, že Kuo spáchal samovraždu? A lámem si hlavu aj nad tým, čo sa stalo Kuovi, kým bol v dome."
"Pekné hádanky, ktorými si môže precvičiť mozog sudca Teng!" vyhlásil Čchiao Taj veselo. "A čo takto teraz ochutnať miestne pochúťky?"

3

Na trhovisku, hemžiacom sa hlučným davom, zastali pred malou jedálňou, ktorá vyzerala celkom lákavo. Z okraja strechy visel rad velkých farebných lampášov a znaky na nich vytvárali bombastický nápis: Hniezdo labužníkov štyroch morí.

"Tu nás iste nesklamú," poznamenal sudca Ti s úsmevom a odtiahol čistý belasý bavlnený záves na dverách. Privítala ho vábna vôňa smaženej cibuľky.

Zjedli skvelú večeru: ryžu, bravčové na ražni a nakladanú zeleninu. Ochutnali opojné miestne víno, pozhovárali sa o svojich dobrodružstvách v sídle prefektúry a potom si vymieňali spomienky na uplynulý rok doma, v Peng-laji. Keď vyšli z reštaurácie, sudca Ti sa už netváril tak ustarostene a v najlepšej nálade kráčali späť k hostincu. Vo veselo vysvietenej obchodnej ulici podchvíľou zastali a obzerali si miestne výrobky, vychvaľované výrečnými pouličnými predavačmi, alebo načúvali rozhorčenej jednačke.

O chvíľu sudca spozoroval, že Čchiao Taj akosi stíchol. „Čo ti je?" spýtal sa. "Prišlo ti zle?"

"Sledujú nás!" odvetil Čchiao Taj pridusene.

"Kto by nás sledoval?" neveril mu sudca Ti. "Videl si niekoho?"

"Nie, ale mám na to cit a ten ma dosiaľ nikdy neoklamal. Poďme ďalej, vyskúšam zopár trikov, aby som zistil, kto z nás nespúšťa oko."

Zrýchlil krok a zabočil do pokojnejšej bočnej ulice. Len čo bol za rohom, prudko zastal a zatiahol sudcu do tmavého vchodu. Skúmali okoloidúcich, no nezbadali nijakú známu tvár, ani sa o nich nik nezaujímal. Pobrali sa ďalej a teraz si vyberali tmavé bočné uličky, kade chodilo iba málo ľudí.

"Nemá to zmysel," povedal Čchiao Taj, keď sa ocitli v úzkom priechode. "Nech nás špehuje hocikto, vyzná sa v tom. Lepšie bude, keď sa poberiete do hostinca, vaša ctihodnosť. Vidíte tú skupinu žobrákov, čo nám tamto pri pouličnom stánku stoja v ceste? Keď budeme prechádzať pomedzi nich, pridám sa k nim. Vy iba rýchle zahnite za roh. Stretneme sa v hostinci. Privediem vám tých lotrovských špehov!"

Sudca Ti prikývol. Kým si lakťom rozrážal cestu medzi otrhanými tulákmi pred pouličným stánkom, Čchiao Taj mu zmizol z očí. Sudca vkízol za roh a prebehol niekoľkými krivolakými uličkami v smere, odkiaľ sa ozýval pouličný ruch. Keď sa opäť ocitol na preplnenej ulici, spýtal sa na cestu k hostincu a bez ťažkostí ho našiel.

Čašník priniesol čaj a dve sviece. Sudca Ti si sadol k neveľkému stolíku, chlipkal horúci čaj a uvažoval o tom, aké je neuveriteľné, že by niekto mohol mať osobitný záujem o ich počínanie. A predsa, Čchiao Taj sa v týchto veciach málokedy mýlil. V okrese Peng-laj bolo, prirodzene, zopár lotrov, ktorí nemali sudcu Tiho veľmi v láske, ale aj keby sa niektorý z nich opovážil ukladať mu o život, ako by mohol vedieť, že cestu preruší práve vo Wej-pin-gu? Táto myšlienka sa v ňom zrodila iba v posledný deň pobytu na prefektúre. Vari tu mala banda z Peng-laja nejakého komplica? Zamyslene si začal pohládzať dlhú bradu.

Ozvalo sa zaklopanie na dvere a do izby vošiel Čchiao Taj. Utrel si pot z čela a skľúčene povedal:

"Znovu mi preklzol pomedzi prsty! Viete, kto to je? Nik iný ako ten jednooký lotor, ktorý za nami popoludní prišiel! Videl som ho zakrádať sa uličkou a obzerať sa okolo seba, akoby kohosi hľadal. Stál som v prednom rade žobrákov a pil som žbrndu, čo predávajú v tom stánku, a kým som odtláčal nabok tých chlapíkov, zočil ma a poďho vnohy! Bežal som za ním, ale ušiel mi."

"Je svižký ako had," povedal sudca. "Lámem si márne hlavu, o čo mu ide. Nevidel si ho náhodou už predtým, v Peng-laji alebo na prefektúre?"

Čchiao Taj potriasol hlavou. Keď mu sudca naznačil, aby sa aj on posadil, odvetil:

"Keby som bol dakedy videl tú škaredú papuľu, celkom iste by som si ju bol zapamätal! Ale netrápte sa, teraz viem, koho hľadať. Pravdepodobne sa nás pokúsi znovu sledovať, keď pôjdeme von, a vtedy ho dostanem. Mimochodom, pán sudca, vášho kolegu Tenga čaká ďalšia starosť! Zavraždená žena!"

"Čo to má znamenať?" spýtal sa sudca Ti prekvapene. "Videl si, ako sa to stalo?"

"Nie," povedal Čchiao Taj, "ale je to vražda, ako sa patrí! A doteraz to vie iba jeden starý žobrák a ja!"

"Von s tým!" rozkázal sudca úsečne. "Čo sa stalo? Musíme to okamžite hlásiť Tengovi."

"Možno mu tým celkom pomôžeme," súhlasil Čchiao Taj. Nalial si do šálky čaj a potom začal: "Bolo to takto. Keď ten vycivený darebák zmizol, vrátil som sa k stánku, aby som zaplatil, čo som bol dlžen. Ako som sa obracal na odchod, pristúpil ku mne špinavý starý žobrák a spýtal sa ma, či správne predpokladá, že som tu cudzí. Keď som odvetil, že hej, a čo je ho do toho, odtiahol ma nabok a spýtal sa ma, či by som nekúpil za mimoriadne výhodnú cenu pekné šperky. Pomyslel som si, že nebude od veci, ak sa na to lepšie pozriem, a tak som mu dovolil, aby ma odviedol ku krytému vchodu do domu istého mastičkára za rohom. Vo svetle lampióna nad dverami mi ukázal pár krásnych náušníc a dve zlaté náramnice a povedal, že ich môžem mať za jeden strieborniak. Vedel som, prirodzene, že ten starý chren tie čačky potiahol, a v duchu som sa rozhodoval, či ho mám odviesť najprv sem, alebo rovno na súd. Myslel si, že váham, lebo sa to bojím kúpiť, a povedal: "Nijaké strachy, nič z toho nebude, vzal som ich mŕtvej, čo leží v močiari neďaleko severnej mestskej brány. Viem o tom iba ja." Kázal som mu, aby vyklopil celú históriu, a on vravel, že má v močiari miestečko v kroví, kde zavše prespáva. Dnes večer, keď ta šiel, narazil na telo mladej ženy oblečené do pekného brokátového plášťa. Ležala napoly ukrytá v kroví a z pŕs jej trčala rukoväť dýky; bola mŕtva. Omacal jej rukávy, ale nebolo v nich nijakých peňazí, a tak jej vytrhol náušnice, sňal náramky a ušiel. To miesto je v noci celkom opustené. Nablízku nebolo nikoho. Nuž, a keďže je riadnym členom cechu žobrákov, je povinný odovzdať všetko, čo nájde alebo ukradne, šéfovi tunajšieho podsvetia, lotrovi zvanému Desiatnik, ktorý mu potom z toho dá podiel. Ten starý vybíjanec vyhlásil, že je škoda dať si ujsť takú peknú korisť, a preto hľadá cudzinca, ktorý by to kúpil; chce sa tak vyhnúť

možnosti, že ho kupec vyzradí Desiatnikovi - toho sa bojí ako oheň vody."
"Kde je ten žobrák?" spýtal sa sudca Ti. "Nevrav mi, že ti aj on prekĺzol pomedzi prsty!"
Čchiao Taj sa poškrabal na hlave. "Nie," odvetil rozpačito, "neprekĺzol. Ale fakt je, že ten chlapík vyzeral napoly mŕtvy od hladu. Naozaj to bola žalostná ľudská troska. Dôkladne som sa ho na všetko povypytoval a som si absolútne istý, že nemá s vraždou nič spoločné. Preskúmal som náušnice a našiel som na nich stopy zaschnutej krvi, takže neklamal, keď povedal, že ich strhol z mŕtvoly. Viem, čo by sa s ním stalo, keby som toho úbožiaka priviedol pred súd! Strážnici by ho zbili, a keby ho aj prepustili, Desiatnik by ho stiahol za živa z kože zato, že korisť nepriniesol jemu. Poznám jemné spôsoby takejto čeliadky! A tak som vytiahol povrázok medenákov, dal som mu ho a povedal mu, aby vzal nohy na plecia. Myslel som, že keď to pôjdeme ohlásiť vášmu kolegovi na súd, mohli by ste povedať, že ten žobrák, od ktorého sme tie čačky dostali, ušiel."
Sudca Ti sa zamyslene pozrel na svojho pobočníka.
"Takto sa to naozaj nerobí," ozval sa po chvíli, "ale rozumiem, o čo ti šlo. Starý žobrák nemá nijakú možnosť dostať sa do paláca, v ktorom býva šľachtičná, a keď taká dáma vychádza von, nesú ju v nosidlách a dobre strážia. A ten žobrák musel hovoriť pravdu aj vtedy, keď vravel, že nablízku nik nebol, ináč by sa nebol opovážil telo obrať. Tú ženu očividne zavraždili niekde inde a jej mŕtvolu pohodili v močiari. Nie, nemyslím si, že si sa v tomto prípade dopustil veľkej chyby. Ale nesmieš pričasto podliehať svojmu mäkkému srdcu, Čchiao Taj! Teraz ideme priamo na súd, sudca Teng musí bezodkladne vyhlásiť pátranie." Dvihol sa a dodal: "Ukáž, nech sa pozriem na tie veci!"
Čchiao Taj siahol do rukáva a položil na stôl náušnice a pár ligotavých náramníc. Sudca Ti sa na ne nedbanlivo pozrel. "Pekná práca!" poznamenal. Už sa obracal k dverám, keď sa zrazu zarazil. Sklonil sa, pritiahol sviecu bližšie a pozorne skúmal šperky. Obe náušnice mali tvar drobného strieborného lotosového kvetu zasadeného do zložitého zlatého filigránu so šiestimi neveľkými, ale skvelými rubínmi. Náramnice v tvare hadov boli zo solídneho zlata. Hady mali oči z veľkých zelených smaragdov, ktoré vo svetle sviečky žiarili zlomyseľnými plamienkami. Sudca Ti sa vystrel. Zostal stáť a uprene hľadel na šperky, poťahujúc sa zľahka za fúzy. Po chvíli sa Čchiao Taj s úzkosťou opýtal:
"Nemyslíte si, že bude lepšie, ak sa poberieme?"
Sudca vzal šperky a uložil si ich do rukáva. Pozrel na Čchiaa a vážne povedal:
"Myslím, že bude lepšie, ak to sudcovi Tengovi zatiaľ neohlásime, Čchiao Taj. Ešte nie."
Čchiao Taj po ňom blysol udiveným pohľadom. Ale práve vo chvíli, keď sa chcel opýtať, čo tým sudca myslel, otvorili sa dvere a dnu vošiel jednooký ošklivec, ktorý vzrušene vyhlásil:
"Idú po vás, a ešte skôr, ako som si myslel! Ste šialení, ak chcete ísť na súd! Veliteľ strážnikov je vpredu, spytuje sa, akú máte izbu. Nebojte sa, pomôžem vám uniknúť. Poďte za mnou!"
Čchiao Taj chcel čosi zlostne odvrknúť, ale sudca zdvihol ruku. Sekundu váhal a potom povedal ošklivcovi: "Veď nás!"
Jednooký ich vyviedol von a rýchle ich vtiahol do úzkej chodby. Zdalo sa, že sa v hostinci dokonale vyzná. Keď vošli do zapáchajúceho priechodu, kde panovala smolná tma, otvoril rozhegané dvere a ocitli sa v tmavej uličke. Ich sprievodca sa prepletal pomedzi kopy odpadkov. Pach pripáleného tuku prezrádzal, že sú kdesi za kuchyňou hostinca. O kúsok ďalej zlodej vošiel do iných dverí. Ukázalo sa, že je to zadný východ veľkej vinárne v susedstve. Ošklivec sa prebíjal lakťami pomedzi hostí k predným dverám a potom ich viedol spleťou ulíc a uličiek; niektoré stúpali, iné klesali, raz zahýnali doprava, inokedy doľava. Čoskoro sudca celkom stratil prehľad.
Zlodej sa zrazu zastavil; bolo to také nečakané, že sudca Ti doňho vrazil. Stáli pri ústí pustej bočnej uličky. Ukázal na jediný osvetlený oblok na opačnom konci ulice a povedal:
"To je hostinec U fénixa. Budete tam v úplnom bezpečí. Povedzte Desiatnikovi, že vás poslal Kun-šan. Ešte sa uvidíme." Zvrtol sa na odchod, šikovne preklzol popri Čchiao Tajovi, ktorý ho chcel schmatnúť, a zmizol v tme.

4

Čchiao Taj od pľúc zaklial a kyslo povedal:
"Dúfam, že na to všetko máte dobrý dôvod, vaša ctihodnosť! Dovoľte mi, aby som vás varoval. Ten hostinec je napriek poetickému názvu sídlom šéfa tunajšieho podsvetia!"
"Som presvedčený, že je to tak," odvetil sudca Ti pokojne. "Ak zistíme, že Desiatnik s naším jednookým priateľom sú zapletení do nejakého podlého kúsku, prinajmenšom sa dozvieme, prečo sa o nás zaujímajú, a ak to bude potrebné, prebojujeme si cestu von. A ak nie, potom Desiatnik a jeho banda sú presne tými ľuďmi, ktorých potrebujem, aby som rozlúštil záhadu, čo ma trápi. V každom prípade budeme vystupovať v úlohe, ktorú nám Kun-šan tak láskavo pridelil, a to ako zbojníci. Poďme!"
Čchiao Taj sa uškrnul. Pritiahol si opasok a vyhlásil:
"Možno tam zažijeme peknú ruvačku!"
Kráčali k ošarpanému poschodovému stavisku z drevených dosák. Spoza osvetlených oblokov prenikali drsné hlasy. Keď Čchiao Taj zaklopal na dvere, šum zrazu zmĺkol. Na dverách sa otvorilo zamrežované okienko a čísi mrzutý hlas sa spýtal:
"Kto je to?"
"Dvaja, čo idú za Desiatnikom!" zavrčal Čchiao Taj.
Bolo počuť, ako štrkocú závorou. Akýsi chlap v špinavých handrách ich vpustil do veľkej miestnosti s nízkou povalou, v ktorej razilo konským potom a lacnou pálenkou. Bola nejasne osvetlená čmudiacou olejovou lampou. Chlap, čo ich pustil, bol očividne čašník, lebo šiel rovno k vysokému pultu vzadu. Ukrytý za ním rozladené pozrel na dvojicu a zamrmlal:

"Šéf ešte neprišiel."
"Počkáme!" vyhlásil sudca a vykročil k stolíku pod oblokom. Sťažka dosadol na stoličku, obrátený tvárou do miestnosti. Čchiao si sadol oproti nemu, zazrel cez plece na čašníka a skríkol: "Dva poháre vína! Ale z toho najlepšieho!" Štyria chlapi, ktorí hrali kocky pri stole v kúte neďaleko pultu, si ich chvíľu podozrievavo premeriavali a potom pokračovali v hre. Ufúľaná mladá žena, postávajúca pri pulte, si ich však ďalej bezočivo obzerala. Mala na sebe dlhú čiernu sukňu, okolo drieku červenú šerpu a voľný tmavozelený kabátik, ktorý jej odhaľoval pekné prsia. Vo vlasoch mala zvädnutú červenú ružu. Keď si sudcu a Čchiao Taja dobre poprezerala, pošepla čosi mladíkovi, čo stál pri nej. Mal celkom peknú, ale vyžitú tvár. Mladík pokrčil plecami, drsne odsotil dievča nabok a obrátil sa k hráčom, oprúc sa chrbtom o pult. Jeden z nich, chudý muž s rozježenými fúzmi, štrkotal kockami v kokosovej škrupine. Hodil a spevavo ohlásil: "Dve štvorky z ruky, škuľavé suky!"
Kocky pozbieral širokoplecí chlap s celkom holou hlavou, sediaci vedľa. Hodil, zaklial a skríkol:
"Trojka a šestka! Dnes večer mám čertovské šťastie!" "Musíš hrávať častejšie!" zavrčal mladík pri pulte. "Čuš, Študent!" zahučal plešivý. Kocky hádzal štvrtý hráč. Tresol rukou na stôl a zvolal:
"Dve osmičky, dve fešné vdovičky, do sveta si zašli, frajerov si našli! Peniaze sú moje!"
Čašník položil na stolík, pri ktorom sedel sudca Ti, dva poháre s vínom. "Bude to šesť medenákov!" vyhlásil kyslo.
Sudca punktičkársky odrátal na stôl štyri medenáky. "Nikdy neplatím za pohár viac ako dva," oznámil.
"Alebo daj polovicu zvyšku, alebo vypadni!" povedal čašník. Ti mu pridal ešte medenák. Keď chlap odchádzal, sudca hlasno povedal Čchiao Tajovi: "Špinavý zdierač!" Čašník sa zlostne obrátil.
"Svrbí ťa jazyk, ty mizerák?" spýtal sa ho prívetivo Čchiao Taj. Čašník sa rozhodol, že sa nedá vyprovokovať.
Z druhého konca miestnosti sa ozvali hlasné nadávky. Holohlavý chlap skríkol na mladíka:
"Vravím ti, nepchaj nám nos do hry. Si prizelený ešte aj na to, aby si ukradol mníchovi almužnu z misky; nemáš ani zopár medenákov, aby si si zahral. Drž zobák, pán Študent!"
"Jediné groše, čo ten krpec má, dostáva od tamtej pipky," poznamenal druhý hráč. A obrátil sa k Študentovi: "Ak sa to Desiatnik dozvie, máš po chlebe, ty pasák!"
Mladík sa naňho vrhol so zaťatými päsťami. Ale prv ako sa k nemu stihol priblížiť, plešivec ho zastavil tvrdým úderom na žalúdok; mladík odletel k pultu a lapal dych. Štyria hráči sa hlasno rozosmiali. Dievča vykríklo a pribehlo k mládencovi. Kým vracal do pľuvadla, držalo ho okolo pliec. Keď sa so smrteľne bledou tvárou vystrel, dievča ho potiahlo za rukáv a čosi mu zašepkalo. "Nechaj ma na pokoji, ty fľandra sprostá!" vyhŕkol a udrel ju po tvári. Odišla za pult a rozvzlykala sa, ukrývajúc si tvár v rukáve.
"Príjemná spoločnosť!" poznamenal sudca Ti. Čchiao Taj sa smutne pozeral do pohára, čo držal v ruke. Zamrmlal:
"Toto je ešte horšie ako tie pomyje, čo mi dali v pouličnom stánku!" Nato sa obrátil a chvíľu pozoroval dievča. Medzitým si už utrela tvár a opierala sa o pult, uprene hľadiac pred seba. "Keby sa zoškrabalo všetko to líčidlo a púder," poznamenal bystro, "nebola by škaredá! Figúru má dobrú."
Mladík sa zatiaľ spamätal a nečakane vytiahol spoza pása nôž. Čašník sa však natiahol ponad pult, schmatol ho za ruku a rýchle mu ju vykrútil. Nôž zacvendžal na dlážke. "Dobre vieš, ty krpáň, že tu šéf nechce mať nijaké klanie nožmi," tíšil ho pokojne.
Holohlavý chlap vstal, zdvihol nôž a spakruky ním prešiel mladíkovi po čele. Študentovu tvár zaliala krv. "Tak ty si sa už dnes bil na nože, čo?" spokojne precedil cez zuby holohlavý. "Utŕžil si na čele pekný šrám. Deťom nôž do rúk nepatrí."
Ozvali sa dva hlasné údery na dvere.
"To je šéf," povedal plešivec a rýchle šiel otvoriť.
Dnu vošiel zavalitý ťarbák so širokou drsnou tvárou, rozstrapa-tenou bradou a krátkymi ježatými fúzmi. Šedivejúce vlasy si podviazal handrou a na sebe mal široké belasé nohavice a akúsi vestu, ktorá mu ponechávala obnaženú širokú zarastenú hruď a svalnaté ruky. Nevenoval pozornosť úctivému pozdravu holohlavého a vykročil rovno k pultu, nehľadiac naľavo ani napravo.
"Veľkú času z môjho osobitného krčaha!" vyštekol na čašníka. "Práve som vybavil akúsi pletku, ledva som z nej vyšiel so zdravou kožou, namojveru! Môže si v tomto prekvitajúcom meste chlap zarábať na slušné živobytie? Na každom kroku narazí na tých potkanov zo súdu!" Odpil dúšok, utrel si pery a skríkol na dievča: "Nestoj tam a nefňukaj, milá moja!" A na čašníka: "Nalej pohárik aj jej, kamarát. Ani ona nemá vždy ľahký život!"
Oči mu padli na mládenca, ktorý si utieral krv z tváre. "Čo sa stalo Študentovi?" spýtal sa.
"Vytiahol na mňa nôž, šéfe!" vyhlásil holohlavý.
"Čo nepovieš? Nože poď sem, krpec!"
Keď k nemu vystrašený mladík zdráhavo podišiel, Desiatnik sa naňho pochybovačné pozrel a zavrčal:
"Tak ty sa rád biješ na nože, ech? V poriadku, ukáž mi, čo vieš!"
V Desiatnikovej ruke sa zjavil dlhý blýskavý nôž. Ľavou rukou schmatol Študenta za golier. Čašník sa schoval pod pult, ale dievča sa rýchle nahlo a položilo Desiatnikovi ruku na plece.
"Nechaj ho, prosím!" vykríklo zúfale. Desiatnik si striasol jej ruku z pleca. Až teraz zočil dvojicu pri obloku. Surovo odsotil roztraseného Študenta, vykročil a zvolal: "Sväté nebesá! Čo je to za bradáča?"
"Sú to cudzinci, šéfe!" povedal Študent líškavo. "Práve vošli." Čašník sa znova vynoril nad pultom a pomstychtivo vyhlásil:
"Ten bradáč povedal, že som špinavý zdierač, šéfe!"
"A vravel niekedy niekto, že nie si? Lenže ja prekliatym cudzincom neverím." Desiatnik podišiel k stolíku, kde sedel sudca Ti, a zašomral: "Odkiaľ si?"
"Dostali sme sa do menších nepríjemností," odvetil sudca Ti,

"a Kun-šan nás poslal sem." Desiatnik sa na nich pochybovačné pozrel. Pritiahol si k ich stolíku stoličku, sadol si a povedal:
"Kun-šana tak dobre nepoznám. Tak von s tým, čo máte za patálie?"
"Ja a môj kamarát," odvetil sudca, "sme jednoduchí ľudia, ktorí si počestné zarábajú na živobytie popri hradskej. Dnes ráno sme vonku v horách stretli istého obchodníka. Zapáčili sme sa mu a dal nám desať strieborniakov, aby sme naňho nezabudli. Potom si ľahol na kraj cesty, aby si pospal, a my sme šli do mesta míňať peniaze. Lenže ten obchodník sa zobudil vo veľmi zlej nálade. Bežal na súd, darebák, a tvrdil, že sme ho olúpili. Hľadali nás strážnici, a preto nás Kun-šan poslal sem. Nie je to nič iné ako drobné nedorozumenie, založené na tom, že sa ten obchodník zobudil priskoro."
"Ten je dobrý!" povedal Desiatnik s úškrnom. Nato sa spýtal, už zasa podozrievavo: "Načo so sebou vláčiš tú bradu? A prečo rozprávaš ako učiteľ?"
"Tú bradu," ozval sa Čchiao Taj, "si dal narásť, aby urobil radosť svojmu šéfovi. Za starých zlatých čias býval veliteľom strážnikov, ale musel odísť do penzie, prv ako si ju vyslúžil, a to pre akési nejasnosti s peniazmi. Mimochodom, nie si aj ty bývalý veliteľ strážnikov? Zdá sa, že máš vo zvyku klásť otázky!"
"Musím si byť na čistom, nie?" vyhlásil Desiatnik kyslo. "Čo si to o mne myslíš, ty jeden! Nie som nijaký bývalý strážnik! Bol som v armáde. Desiatnik Liu z Tretieho krídla Západnej armády. Vtlč si to do tej svojej makovice, dobre?" Zvrtol sa k sudcovi:
"S Kun-šanom sa poznáš už dávno?"
"Nie," odvetil sudca Ti, "stretli sme ho dnes prvý raz. Zhodou okolností bol tam, keď si po nás prichádzal zákon."
"Dobre!" zavrčal Desiatnik. "Vypime si na účet podniku." Skríkol na čašníka, ktorý pribehol s krčahom vína. Keď ochutnali víno, Desiatnik sa spýtal:
"Kde ste boli naposledy?"
"V Peng-laji," odpovedal sudca. "Nepáčilo sa nám tam."
"To dá rozum!" uškrnul sa Desiatnik. "Počuli sme o tom novom hlavnom chytačovi zlodejov, ktorého tam majú, o akomsi chlapovi menom Ti. Je to bezočivec, aký nemá páru v celej provincii. Pred týždňom dal odseknúť hlavu môjmu priateľovi."
"Preto sme odišli. Bývali sme s Mäsiarom v jeho hostinci blízko severnej brány."
Desiatnik tresol veľkou päsťou na stôl.
"Prečo si to nepovedal hneď, priateľ môj? Ten pankhart Kun-šan mu nesiaha ani po členky! Bol to statočný chlap, ten Mäsiar, aj keď trocha prchký, priľahko vyťahoval nôž. Sto ráz som mu vravel, že to je veľká chyba."
Sudca Ti bol rád, že Desiatnik súhlasí s jeho rozsudkom. Mäsiar zákerne ubodal na smrť istého človeka a on ho odsúdil tesne pred odchodom z Peng-laja na prefektúru. Spýtal sa: "Kun-šan je členom vášho cechu?"
"Nie, pracuje nezávisle. Je prvotriedny vlamač; vravia, že sa skvele vyzná vo svojom fachu. Lenže je to hašterivý podliak. Som rád, že mi sem nechodí pričasto. Ale vy dvaja ste v poriadku. Musíte byť, keď ste bývali s Mäsiarom. Daj povrázok medenákov do nášho banku, my ťa uvítame a môžeš tu ostať."
Sudca Ti vytiahol z rukáva povrázok. Desiatnik ho hodil cez celý výčap holohlavému, ktorý ho obratne zachytil.
"Radi by sme tu niekoľko dní zostali," povedal sudca, "kým rozruch takrečeno trocha neutíchne."
"Tak teda dohodnuté!" prikývol Desiatnik. Obrátil sa a skríkol na dievča: "Poď sem, Klinček! Zoznám sa s dvoma novými hosťami!"
Keď prišla k stolu, Desiatnik jej položil ruku okolo pása a povedal sudcovi:
"To je naša gazdiná. Je to bývalá profesionálka, ale ešte stále je dobrá, však, Klinček? Dnes si zájde na ulicu, len keď potrebuje nové šaty alebo také čosi - ako amatérka. Delím sa o ňu s Plešivcom, lebo on je moja pravá ruka a delíme sa aj o peniaze." Pozrel zamyslene na sudcu a zrazu sa spýtal: "Vieš čítať a písať?" Keď sudca Ti prikývol, s nadšením pokračoval: "A nechceš tu zostať na dlhšie, braček? Budeš mať izbu hore, a ak ťa bude trápiť ľudská prirodzenosť, nemám nič proti tomu, ak sa kedy-tedy pozrieš Klinčeku na zúbok. Nezazeraj tak, dievčatko moje, na tú bradu si zvykneš!" Stisol dievča, ktoré odúvalo pery, a pokračoval: "Nevieš, koľko si tu nalámem hlavu, braček! Pracuje pre mňa vyše sedemdesiat žobrákov a tulákov. Chodia si sem každý večer vyúčtovať podiel. Dvadsať percent mne, desať Plešivcovi a desať na dom. A keďže nemám vzdelanie, musím to všetko vyrátať pomocou bodiek a krížikov! Študent by mi mohol pomôcť, lenže chlapi ho nechcú, ešte stále mu nedôverujú. Dal by som ti zo začiatku päť percent, a čo zarobíš, by nepodliehalo dani. Povedz, stojí takáto dohoda za to?"
"Je to veľkodušná ponuka," odpovedal sudca, "ale myslím, že bude lepšie, ak sa poberiem čím skôr preč. Vieš, nezaoberám sa vraždami."
Desiatnik odtisol dievča nabok, položil si obrovské päste na kolená a napäto sa spýtal:
"Vravíš, vraždami? Akými?"
"Počul som akéhosi chlapa na trhu vravieť, že v močiari leží zavraždená žena. My dvaja sa zaoberáme iba lúpežami. Lepšie sa to opláca. Vražda vždy znamená patálie. Veľké patálie."
"Plešivec!" zahrmel Desiatnik. A keď k nemu holohlavý chlap pribehol, pokračoval: "Prečo si mi neoznámil, že sa tu v okolí povaľuje zavraždená žena, čo? Kto to urobil?"
"O nijakej zavraždenej žene nič neviem, šéfe! Prisahám. Nik mi o tom nepovedal!"
"Mám ta zájsť a pozrieť sa, či je to pravda?" navrhol sa sudca.
"A nebol si to ty, čo jej podrezal hrdlo? Vrav!" spýtal sa Desiatnik hrozivo.
"Vrátil by som sa sem, keby som to urobil?" odvetil sudca Ti s úškrnom.
"Nie, myslím, že by si sa nevrátil," zašomral Desiatnik. Pošúchal si nízke, zbrázdené čelo a namosúrene sa zahľadel do pohára. Sudca vstal a povedal:

"Daj mi človeka, ktorý ma ta odvedie bočnými uličkami, a ja sa na to pozriem. Nezabúdaj, že som bol veliteľom strážnikov a o mŕtvolách viem všetko. Možno ti zistím, aj kto to urobil!" Desiatnik chvíľu váhal. Potom pozrel hore a povedal:
"V poriadku, vezmi si Študenta. Ostatným nemôžem dovoliť odísť. Čoskoro začnú chodiť chlapi s vyúčtovaním. Hej, Študent, choď s bradáčom!"
"Ty tu radšej zostaň, kamarát!" povedal sudca Ti Čchiao Tajovi. "My dvaja pokope by sme mohli upútať pozornosť chytačov zlodejov."
Čchiao Taj, ktorý sledoval celý rozhovor s nemým úžasom, čosi zavrčal, vzal krčah s vínom a rýchle si znovu nalial.

5

Študent viedol sudcu Tiho menej rušnými ulicami a uličkami do severnej štvrte. Vysvetlil mu, že hostinec U fénixa stojí v strede mesta. Wej-ping postavili na úbočí vrchu. Na severe sa zvažoval k nížine. Sudca, zahĺbený do vlastných myšlienok, veľa nehovoril. Bolo mu jasné, že Desiatnik nevie nič ani o vražde, ani o Kun-ša-nových úmysloch. Početné fakty dosvedčovali, že jeho teória je správna, a predsa...
"Chodieva cez močiar vo dne veľa ľudí?" spýtal sa zrazu mládenca.
"Áno, ráno je tam rušno," odvetil Študent. "Sedliaci z planiny tade chodia predávať zeleninu na trh za severnou bránou. Ale v noci je močiar pustý. Povráva sa, že tam straší."
"Prečo ho správa mesta nenechala zasypať?"
"Pred štyrmi rokmi tu bolo veľké zemetrasenie. Mal som vtedy štrnásť rokov, dobre sa na to pamätám. Najväčšie škody narobilo v severnej štvrti; zničilo domy, čo stáli na mieste, kde je teraz močiar. Vypukol požiar. Nebesá, mal si vidieť tú krásu! Ľudia vbiehali do rieky v horiacich šatách a vrieskali, akoby ich na nože brali. V živote som sa toľko nenasmial! Škoda, že sa oheň nedostal až k súdu. Neskôr, keď začali odstraňovať trosky, zistili, že pôda klesla pod úroveň hladiny rieky, a bolo tam priveľmi vlhko, aby sa tam mohlo stavať. Takže pozemok zostal ležať úhorom, a už zarástol trávou a krovím." Sudca Ti prikývol. Rozmýšľal o tom, prečo oblasti s množstvom horúcich prameňov často trpia zemetraseniami. Prechádzali cez úzku tichú uličku. Vyrezávané hrebene striech na tmavých domoch čneli oproti oblohe zaliatej mesačným svitom.
"Vieš, rád by som odišiel z Desiatnikovej bandy," ozval sa zrazu Študent. Sudca naňho vrhol rýchly pohľad. Pokladal ho za naničhodníka, ale očividne mu krivdil.
"Tak ty by si rád odišiel?" poznamenal neurčito.
"A ty nie?" vyhlásil Študent posmešne.
"Nevidíš, ako sa líšim od tej čvargy? Môj otec bol učiteľ, mám slušné vzdelanie, skončil som mestskú školu. Ušiel som, lebo som chcel vykonať niečo veľké. Lenže Desiatnikova banda je jediná, do ktorej som v tomto meste mohol vstúpiť. Drobné krádeže a žobranie, to je všetko, čo dokážu! A tí psí do mňa jednostaj zapárajú len preto, lebo vedia, že som lepší od nich!"
"Rozumiem," povedal sudca Ti.
"Ty a tvoj kamarát ste iní," pokračoval Študent presvedčene.
"Vy dvaja ste už iste podrezali zopár hrdiel! Povedal si Desiatnikovi, že sa ti bridia vraždy, lebo si počul, ako čašník vravel, že Desiatnik nedovolí, aby sa v tomto meste vraždilo. Neboj sa, ja nie som vrecom udretý!"
"Je to ešte ďaleko?" spýtal sa sudca.
"Vo vedľajšej ulici. Vedie do slepej uličky za súdom, kde stoja zrúcané domy. Povedz, často si mučieval ženy, keď si bol ešte veliteľom strážnikov?"
"Ponáhľajme sa!" vyhlásil sudca Ti úsečne.
"Iste pišťali ako prasce, keď si im priložil na telo rozžeravené železo. Všetky ženy za mnou šalejú, ale ja na ne kašlem! Hlupane! Keď ste ich naťahovali na škripci, vykĺbilo im to ruky, nie? Vrieskali?" Sudca schmatol Študenta zápasníckym chmatom za lakeť. Jeho železné prsty sa chlapcovi zaryli hlboko do svalov a nervov. Študent šialene vrieskal, kým sudca Ti neuvoľnil zovretie.
"Ty surovec!" vzlykal mladík a chytal si druhou rukou dognia-vený lakeť.
"Spytoval si sa ma na niečo," povedal sudca bezfarebným hlasom, "a teraz si si sám odpovedal!" Pomaly sa predierali pomedzi napoly zrúcané, opustené domy. Vyšli na široké prázdne priestranstvo. Nad lesíkom mladých stromov a hustým podrastom sa prevaľovala horúca sivá hmlička. V diaľke sa ježilo cimburie strážnej veže pri severnej mestskej bráne.
"Tu máš svoj močiar!" vyhlásil Študent namosúrene. Bolo tam veľmi ticho. Šum rušných obchodných ulíc mesta neprenikal tak ďaleko. Ozývali sa iba tajomné hlasy vodných vtákov. Sudca Ti kráčal po šmykľavom chodníčku, ktorý akoby viedol okolo močiara, a pozorne nakúkal pod nízke krovie. Zrazu sa tam zablysla červená škvrna. Rýchle k nej podišiel, čižmy mu začvŕkali v bahne. Odtiahol halúzky. Ležala tam mŕtvola, zahalená od hrdla až po päty do dlhého prepychového plášťa z červeného brokátu so vzorom zlatých kvetov. Sklonil sa a chvíľu si prezeral nehybnú tvár. Mlčky hľadel na krásne pravidelné črty a zvláštny, dokonale pokojný výraz v tvári mŕtvej. Neobyčajne dlhé vlasy s čudesným hodvábnym leskom mala neumelo zviazané širokou bavlnenou stuhou. Jej vek odhadoval asi na dvadsaťpäť rokov. Ušnice mala roztrhnuté, ale bolo na nich vidno iba zopár kvapiek krvi. Odhrnul plášť a znovu telo rýchle zahalil.
"Vráť sa kúsok po chodníku a dávaj pozor!" nariadil úsečné Študentovi. "Ak niekto pôjde, zahvizdaj!" Keď sa mladík odkradol, sudca rozhalil plášť. Žena bola úplne nahá. V ľavom prsníku mala až po rukoväť zabodnutú dýku a okolo bola škvrna zaschnutej krvi. Preskúmal striebornú, nádherne cizelovanú rukoväť sčernetú vekom a usúdil, že je to

cenná starožitnosť. Žobrák to nespoznal, a preto ju nevzal, keď kradol náušnice a náramnice. Dotkol sa prsníka. Bol vlhký. Nato zdvihol jednu ruku a zistil, že ešte nestuhla. Zavraždili ju iba pred niekoľkými hodinami, pomyslel si. Pokojná tvár, neumelo zviazané bohaté vlasy, nahé telo a bosé nohy prezrádzali, že ju zabili v spánku. Vrah jej potom narýchlo zviazal vlasy, zahalil telo do plášťa a priniesol ju sem. Všetko súhlasilo.
Odtisol nabok halúzky nad hlavou a nechal na štíhle telo ďopadať mesačné svetlo. Kvokol si, vysúkal si rukávy a pozorne preskúmal jeho dolnú časť. Mal hlboké znalosti medicíny vrátane osobitných znalostí spojených s ohliadaním mŕtvol. Keď si utieral ruky o mokrú trávu, na tvári mal zmätený výraz. Žena bola znásilnená. To zrúcalo celú jeho teóriu.
Vstal a znovu zahalil telo do červeného plášťa, potom ho odtiahol ďalej poď prevísajúce halúzky, aby naň nebolo vidieť z chodníčka, a vrátil sa.
Študent sedel zhrbený na veľkom balvane a hladkal si lakeť. "Ledva ním hýbem!" zašomral.
"Nestraš ma!" odvrkol sudca Ti chladne. "Počkaj tu. Idem preskúmať tie domy oproti."
"Prosím, nenechávaj ma tu samého!" zaskučal mladík. "Vraví sa, že tu ešte stále strašia duchovia ľudí, ktorí tu zahynuli pri požiari!"
"To je zlé!" poznamenal sudca. "Pred chvíľou si vravel, že si sa zabával na ich výkrikoch. Duchovia to mohli počuť. Ale počkaj, pomôžem ti!" Tri razy obišiel rovnomerným krokom balvan a pritom mrmlal akési čudné zaklínadlá. "Si v bezpečí!" oznámil. "Tento čarovný kruh som sa naučil od istého starého potulného taoistického mnícha. Nijaký duch dnu nevojde."
Odišiel presvedčený, že mladík v jeho neprítomnosti nebude hýbať mŕtvolou.
Keď sa predral cez zrúcaniny, vošiel do uličky plnej neobývaných domov.
Na najbližšom nároží uvidel rozsvietené lampióny čajovne, kde popoludní sedel s Čchiao Tajom. Krátka chôdza ho priviedla k zadnému vchodu súdneho úradu. Zaklopal.

6

Dvere sa otvorili skôr, ako očakával. Starý komorník povedal s očividnou úľavou:
"Tak predsa ste dostali odkaz, ktorý vám veliteľ strážnikov nechal v hostinci! Môj pán dúfal, že prídete, pán Sen, a očakáva vás."
Viedol sudcu rovno do Tengovej knižnice. Sudca Teng driemal v kresle pri stole. Svetlo sviec v dvoch veľkých strieborných svietnikoch dopadalo na jeho strhanú tvár. Keď ho komorník zobudil, Teng rýchle vstal, obišiel stôl a privítal sudcu Tiho. Počkal, kým komorník odíde, a potom vzrušene zvolal:
"Vďaka nebesám, že ste prišli! Som v hroznom položení, Ti! Naliehavo potrebujem vašu radu. Sadnite si, prosím!"
Keď si sadli k čajovému stolíku, sudca Ti poznamenal:
"Predpokladám, že ide o vraždu vašej manželky."
"Ako to viete?" vydýchol zdesene sudca Teng.
"Najprv vám poviem, čo viem. Potom mi porozprávate, čo sa stalo."
Teng zdvihol trasúcou sa rukou šálku a vyšpľachol na vyleštenú dosku stolíka trocha čaju.
"Keď som vás dnes popoludní navštívil," začal sudca Ti, "nemohol som si nepovšimnúť, že nie ste vo svojej koži a že ste rozrušený. Robil som si o vás starosti a neskôr som sa spýtal Pan Ju-teho, na akú chorobu trpíte, ale on vyhlásil, že ste boli ráno úplne zdravý. A tak som sa dovtípil, že ste krátko pred mojím príchodom utrpeli vážny otras. Pamätám sa, že keď sa vás komorník pýtal na manželku, povedali ste, že ju cez siestu nečakane pozvali na návštevu k staršej sestre. Komorník však vyhlásil, že jej spálňa je zamknutá. To ma zarazilo. Prečo by mala vaša manželka pri odchode zamykať spálňu? Veď ta iste musia chodiť slúžky postielať a tak ďalej. Súčasne vám komorník oznámil, že starožitná váza pred spálňou vašej ženy je rozbitá. Prijali ste tú správu veľmi pokojne, hoci mi Pan neskôr povedal, že to bolo vzácne dedičstvo, ktoré ste si vysoko cenili. Očividne ste už o tej nešťastnej udalosti vedeli a vašu myseľ sužovali oveľa závažnejšie veci ako rozbitá váza. Preto som usúdil, že počas siesty sa v spálni vašej manželky stalo čosi, čo vami celkom otriaslo. Pretože sa ma však vaše rodinné ťažkosti netýkajú, pustil som to z hlavy."
Sudca si odchlipol čaju. Teng mlčal, a tak Ti pokračoval:
"Potom sa mi náhodou dostali do rúk šperky, ktoré istý žobrák ukradol z mŕtvoly ženy, čo údajne ležala v močiari. Medzi týmito šperkami bol drahocenný pár náušníc, strieborných lotosových kvetov zasadených do zlata vykladaného rubínmi. Motív lotosu mal očividne osobitný význam. Obával som sa, že patrili vašej manželke, ktorá sa volá Strieborný Lotos. Prirodzene, nebol som si istý, či v tomto meste nie je aj dajaká iná dáma, ktorú volajú Strieborný Lotos, ale spomenul som si na vaše rozrušenie a čudne náhly odchod vašej ženy a začal som mať podozrenie, že sa tu skrýva nejaká súvislosť. Presne vo chvíli, keď som dospel k tomuto záveru, váš veliteľ strážnikov prišiel do hostinca a spytoval sa na mňa. Predpokladal som, že sa chcete so mnou pozhovárať. Cítil som však, že prv ako sa s vami stretnem, musím sa dozvedieť viac o vašej žene. Preto som náhlivo opustil hostinec zadným východom a hľadal som niekoho, kto by ma odviedol do močiara. Prezrel som mŕtvolu. Nebolo pochybností, že je to urodzená dáma, kým skutočnosť, že na sebe nemala nijaké šaty, naznačovala, že ju zavraždili v spánku. Stav tela potvrdil, že smrť nastala v čase šiesty. Pretože močiar je blízko súdu, usúdil som, že ide naozaj o vašu manželku, ktorú popoludní zabili v jej spálni a potme dopravili do neďalekého močiara. V noci tam niet živej duše a navyše z vášho paláca vedie tajný východ do zvyčajne opustenej bočnej uličky, takže telo mohli preniesť bez veľkého rizika. Mám pravdu?"
"Vaše dôvodenie je celkom správne, Ti." povedal sudca pomaly. "Lenže..."
Sudca Ti zdvihol ruku.
"Prv ako niečo poviete, chcem vyhlásiť, že bez ohľadu na to, čo sa tu stalo, urobím všetko, čo je v mojich silách, aby som vám pomohol. Nečakajte však odo mňa, že budem prekrúcať zákon alebo brzdiť jeho uplatnenie. Preto vás

vystríham: ak mi chcete čosi vysvetliť, budem to pokladať za oficiálnu výpoveď a budem ju citovať pred súdom, keď ma predvolajú za svedka. Hovorím to preto, aby ste si rozmysleli, či chcete pokračovať v tomto rozhovore, alebo nie."
"Chápem vás," povedal sudca Teng nezvučne. "Prirodzene, túto strašnú tragédiu treba ohlásiť prefektovi. Ale veľmi mi pomôžete, ak mi dovolíte, aby som vám všetko rozpovedal, a ak mi poradíte, ako mám formulovať svoju obhajobu. Lebo manželku som naozaj zabil ja."
"Prečo?" spýtal sa sudca Ti ticho.
Teng sa zaklonil v kresle a unavene odvetil: "Odpoveď na túto otázku treba hľadať hlboko v minulosti."
"Predpokladal som, že nemáte viac ako štyridsať rokov a že vaša manželka má nanajvýš dvadsaťpäť!" zvolal sudca prekvapene.
Sudca Teng prikývol. Spýtal sa:
"Neštudovali ste náhodou vojenskú históriu, Ti? Ak áno, budete iste poznať meno Teng Kuo-jao."
Sudca Ti si prihládzal husté obrvy.
"Teng Kuo-jao..." zopakoval zamyslene. "Počkajte! Viem o istom nadanom vojvodcovi tohto mena; preslávil sa chrabrosťou pri našej poľnej výprave v Strednej Ázii. Predpovedali mu skvelú budúcnosť, ale odišiel nečakane do výslužby, lebo..." Sudca zmĺkol a zarazene pozrel na svojho hostiteľa. "Nebesá, nebol to váš starý otec?"
Teng pomaly prikývol.
"Bol, a dovoľte mi povedať jednoduchým spôsobom to, čo teraz váhate vysloviť. Musel predčasne odísť do výslužby, pretože v záchvate prechodnej nepríčetnosti ubodal na smrť svojho najlepšieho priateľa. Oslobodili ho od žaloby, ale prirodzene, musel odísť z armády."
Miestnosť naplnilo hlboké ticho. Po chvíli sudca dodal:
"Môj otec bol dokonale zdravý a normálny. Prečo by som mal pokladať tú chorobu za dedičnú? Pred ôsmimi rokmi som sa oženil so Strieborným Lotosom. Iste sa zriedkavo nájde muž a žena, ktorí sú tak hlboko, bezhranične oddaní jeden druhému. Ak som si vyslúžil povesť pomerne nespoločenského človeka, bolo to preto, že nijaká spoločnosť mi nebola drahšia ako prítomnosť mojej milovanej manželky. Až zrazu jedného dňa, je to už sedem rokov, ma moja manželka našla v bezvedomí na dlážke v spálni. Keď som sa prebral, bol som chorý. Horúčkovitým mozgom sa mi preháňali čudné spomienky. Po dlhom váhaní som manželke povedal pravdu. Počas záchvatu sa mi prisnilo, že som surovo zavraždil akéhosi človeka a vychutnával som ten krvavý čin. Povedal som jej, že ma postihla dedičná kliatba, že nemôže žiť so šialencom a že sa urýchlene pokúsim vybaviť rozvod."
Zakryl si rukami tvár. Sudca Ti pozeral s hlbokou účasťou na toho zlomeného človeka. Keď sa Teng opanoval, pokračoval:
"Strieborný Lotos rozhodne odmietla. Povedala, že ma nikdy neopustí, že sa bude o mňa starať a dozerať, aby sa nestalo nič nepríjemné, ak ma ešte postihnú ďalšie záchvaty. Ak to vôbec bol záchvat, dodala, lebo nik nebude vedieť povedať, či to nemá inú príčinu. Protestoval som, ale keď trvala na svojom a kričala, že sa zabije, ak sa s ňou rozvediem, napokon som sa, ja naničhodník, vzdal... Deti sme ešte nemali a dohodli sme sa, že ani nijaké nebudeme mať. Dúfali sme, že naše spoločné literárne záujmy nám pomôžu zabudnúť, že sme prinútení zrieť sa pohľadu na plody svojej vzájomnej lásky. Ak sa vám zdalo, že som rezervovaný, chladný človek, dúfam, že teraz pochopíte moje dôvody."
Sudca Ti mlčky prikývol. Zoči-voči toľkému žiaľu boli všetky slová slabé. Teng pokračoval:
"Pred štyrmi rokmi ma postihol druhý záchvat, po dvoch rokoch ďalší. Posledný raz ma pochytila taká zúrivosť, že mi manželka musela násilím vliať do hrdla uspávací prostriedok, aby zabránila niečomu strašnému. Mojou jedinou útechou bolo, že ma tak neochvejne podporovala. Nuž a pred štyrmi týždňami sa stalo čosi, čo ma obralo ešte aj o túto útechu. Odvtedy som sa už so Strieborným Lotosom nemohol o ňu deliť. Posadol ma lakový paraván."
Teng sa odmlčal a ukázal na vysokú zástenu z červeného laku za sudcovým chrbtom. Ti sa obrátil a zahľadel sa na ňu. Mihotavé svetlo sviec hádzalo čudné záblesky na jej jemne vyrezávaný povrch.
Sudca Teng privrel oči. "Vstaňte a pozorne si obzrite ten paraván!" povedal nevýrazným hlasom. "Opíšem vám ho. Poznám ho naspamäť, do poslednej čiaročky!"
Sudca vstal a podišiel k zástene. Pozostávala zo štyroch častí a na každej bol krásny obraz, vyrezaný do červeného laku a vykladaný drobnými kúskami zeleného nefritu, perlete, striebra a zlata. Bola to cenná starožitnosť; odhadol, že bude prinajmenšom dvesto rokov stará. Zostal tam stáť a počúval neosobný hlas za sebou.
"Štyri časti tejto zásteny symbolizujú, ako to často býva, štyri ročné obdobia. Scéna na prvom obraze vlavo predstavuje jar. Jarný sen študenta, ktorý zaspal nad knižkou na verande rodičovského domu v tieni sosny. Kým mu páža pripravuje čaj, sníva o štyroch dievčatách. Všetky sú krásne, ale iba jedna upútala jeho predstavivosť.
Druhá časť zobrazuje leto, obdobie, keď dozrievajú túžby. Zo študenta je už dospelý muž. Putuje do sídelného mesta, aby zložil záverečné skúšky a stal sa úradníkom. Nesie sa na koni nasledovaný pážaťom.
Napokon tu je jeseň na treťom dieli. Obdobie naplnenia. Mladý muž zložil záverečné skúšky a vymenovali ho za vysokého hodnostára. Odetý do šatu dvorana, vezie sa v ľahkom koči okolo akéhosi domu; pobočník za ním drží veľký vejár, znak vysokého úradu. Na balkóne vidí štyri dievčatá zo svojho sna a medzi nimi tú, o ktorej dúfa, že sa stane jeho nevestou."
Teng zmĺkol. Sudca Ti sa postavil pred štvrtú časť a zvedavo si ju prezeral.
"Na štvrtom obraze," pokračoval Teng, "je zima, obdobie sebaskúmania a tichých radostí, spočívajúcich v hlbokom pochopení toho, čo sa dosiahlo. Zobrazuje manželské šťastie."
Sudca Ti pozrel na milujúci pár, sediaci za stolíkom v prepychovom prostredí hodnostárskeho paláca. Sedeli tesne vedľa seba, muž jednou rukou objímal ženu okolo pliec a druhou dvíhal pohár k jej perám. Ti sa obrátil a chcel si znovu sadnúť na stoličku, ale Teng rýchle povedal:
"Počkajte! Tento paraván som našiel v starožitníctve v sídelnom meste krátko po sobáši so Strieborným Lotosom.

Okamžite som ho kúpil, hoci som musel dať do zástavy časť majetku, aby som mohol zaplatiť vysokú cenu. Aby ste totiž rozumeli, štyri obrazy tohto paraválnu zhodou okolností predstavujú štyri rozhodujúce obdobia môjho života. Keď som bol študentom, prisnil sa mi raz v mojom rodisku sen o štyroch dievčatách. Neskôr som odišiel do sídelného mesta, a tam som raz zazrel tie štyri dievčence zo sna, keď som prechádzal v dvojkolesovom koči popri akejsi poschodovej budove. Ukázalo sa, že je to palác Wuho, prefekta vo výslužbe. A ja som sa oženil s jeho druhou dcérou Strieborným Lotosom, dievčaťom, ktoré som si vybral kedysi vo sne. Táto zástena je mojím najcennejším majetkom; kamkoľvek sme šli, vždy sme ju vozili so sebou. Koľkokrát sme pred ňou spolu sedeli, prezerali si ju do najmenších podrobností a rozprávali sa o mojom dvorení a našom manželstve!
Pred mesiacom, v jedno nezvyčajne horúce popoludnie, som prikázal komorníkovi, aby mi pripravil bambusové ležadlo tu v knižnici pred paraválnom, kde bol chladivý vánok. Poduška bola obrátená smerom k štvrtému obrazu, dvojica milencov bola priamo pred mojimi očami. Zrazu som objavil čosi strašné! Obraz sa zmenil. Muž mieril dýkou na manželkine prsia."
Sudca Ti sa s výkrikom prekvapenia sklonil a preskúmal časť obrazu, o ktorej bola reč. Až teraz zbadal, že muž naozaj drží v ľavej ruke, ktorou objíma manželku, dýku; smerovala k jej srdcu. Bola z tenkého pásika striebra vloženého do laku. Sudca začudovane potriasol hlavou, vrátil sa k stolu a sadol si.
"Neviem," pokračoval Teng, "kedy sa stala táto zmena. So šialeným úsilím som si prezeral to miesto; domnieval som sa, že hádam majstrovi, ktorý zástenu zhotovil, náhodou spadol pri práci plátok striebra na ešte vlhký lak a že sa objavilo, keď sa povrch odlúpil. Čoskoro som však zbadal, že to striebro tam zasadili až dodatočne a dosť neumelo, lebo naokolo boli drobné puklinky."
Sudca Ti pomaly prikývol. Aj on to postrehol.
"Preto bol možný iba jediný záver: že ja sám som v záchvate šialenstva spôsobil tú zmenu. A hneď sa ponúkal aj ďalší záver, a to, že v chorej časti mozgu som sa zaoberal úmyslom zavraždiť manželku."
Sudca Teng si prešiel rukou po tvári. Chvíľu hľadel na zástenu, nato rýchle odvrátil zrak a priškrteným hlasom povedal: "Ten paraván ma posadol. Za posledné týždne sa mi niekoľkokrát prisnilo, že vraždím manželku - boli to hrozné, ničivé nočné mory, z ktorých som sa zobúdzal zmáčaný potom. Napokon ma tá myšlienka prenasledovala a mučila, aj keď som bdel; zástena ma začala desiť... Najhoršie bolo, že som sa s tým nevládal zdôveriť manželke. Vedela by sa zmieriť so všetkým, len nie s tým, že ja, jej manžel, sa obraciam proti nej - aj keď iba vo chvíľkovej pomätenosti. Vedel som, že by jej to zlomilo srdce."
Sudca hľadel pred seba nevidomými očami. Napokon sa spamätal a vecne pokračoval:
"Dnes sme spolu obedovali vonku, v tienistom kúte záhrady. Horúčava ma vyčerpávala, bol som nepokojný a zdalo sa mi, že ma začína bolieť hlava. Povedal som manželke, že šiestu strávim v knižnici nad úradnými listinami. Lenže aj v knižnici bolo horúco, nemohol som sa sústrediť. A tak som sa rozhodol zájsť do manželkinej spálne." Vstal a dodal: "Poďte so mnou, ukážem vám ju."
Vzal jednu zo sviec a vyšli spolu z knižnice. Teng zaviedol sudcu Tiho kľukatou chodbou do neveľkého priechodu. Otvoril dvere a z prahu ukázal hosťovi predizbu manželkinej spálne. Vpravo stál veľký toaletný stolík z ružového vyrezávaného dreva s okrúhlym zrkadlom z lešteného striebra. Vľavo, pred úzkymi dverami, stálo nízke bambusové ležadlo. Uprostred, na dlážke z ligotavých červených mramorových dlaždičiek, stál nádherne vyrezávaný okrúhly ebenový stolík. "Na tomto stolíku," povedal sudca Teng, "stávala tá starobylá váza, ktorú som rozbil. Dverami vľavo sa dá vyjsť do miniatúrnej záhrady: je tam rybníček so zlatými rybičkami. Komorná mojej manželky vždy spáva na ležadle pred dverami. Tie veľkánske na červeno nalakované dvere priamo oproti nám vedú do manželkinej spálne. Počkajte tu, prosím."
Vošiel dnu, vytiahol zo záhrenia zložitý kľúč a odomkol červené dvere. Otvoril ich dokorán a vrátil sa k sudcovi Timu: "Keď som dnes popoludní vošiel do tejto miestnosti, komorná spala na bambusovom ležadle. Posledná vec, na ktorú sa pamätám, je, že som videl cez dvere spálne, ktoré boli otvorené dokorán presne tak ako teraz, časť postele, na ktorej ležala nahá manželka. Pokojne spala, napoly na chrbte, hlavu v ohybe lakťa pravej ruky. Videl som jej krásny profil, ale pretože si položila pravú nohu na ľavú, dolnou časťou tela bola odo mňa odvrátená. Uvoľnila si dlhé vrkoče, na ktoré bola veľmi hrdá, a vlasy vytvorili čiernu pokrývku, na ktorej spočívali plecia, a splývali dolu z postele. Zrazu, práve vtedy, keď som k nej chcel podísť a zobudiť ju, všetko očernelo.
Keď som sa prebral, ležal som na dlážke tu v šatni, medzi črepmi starožitnej vázy. Zrak som mal zakalený. Strašne ma bolela hlava a bol som úplne zmätený. Pozrel som na komornú. Ešte vždy tuho spala. Zviechal som sa, vstal a vpotkýnal sa do spálne. Pamätám sa, ako sa mi uľavilo, keď som uvidel manželku spať; ležala presne tak ako predtým. Vďaka nebesám, môj záchvat prebehol nepozorovane! Ale keď som podišiel bližšie, zrazu som uvidel, čo som vykonal. V prsiach mala vbodnutú moju starodávnu dýku. Bola mŕtva."
Zakryl si tvár dlaňami a začal tíško vzlykať, opierajúc sa o zárubňu.
Sudca Ti rýchle vošiel do spálne. Prezrel široké lôžko pokryté husto tkanou rohožou z jemnej trstiny. Pri poduške bolo niekoľko malých krvavých škvŕn. Keď zdvihol hlavu, uvidel na stene pri obloku prázdnu pošvu od dýky, zavesenú na hodvábnej šnúre. Pri nej visel pekný starý meč v pošve pobitej meďou a sedemstrunná lutna. Jediný oblok, ktorý tvorila bambusová mriežka polepená hrubým bielym papierom, bol zavretý na ozdobnú drevenú závoru. Okrem toho tu bol iba malý vyrezávaný čajový stolík zo santalového dreva, nádherná starožitnosť, a dva rovnaké stolčeky. V kúte stáli naukladané na sebe štyri truhlice na šaty z červenej kože, každá na iné ročné obdobie, bohato zdobené zlatými kvetinovými motívmi.
Keď sa Ti vrátil k Tengovi, ticho sa spýtal:
"Čo ste urobili potom?"
"Ten hrozný otras ma celkom zlomil. Vybehol som von, zamkol za sebou dvere a ako áno, ako nie, podarilo sa mi dostať

sa späť do knižnice. Kým som sa, chorý a zamätený, pokúšal pochopiť hroznú pravdu, vošiel komorník a ohlásil vašu návštevu."
"Nesmierne ľutujem, že moja návšteva prišla v takú strašnú chvíľu!" povedal sudca Ti kajúcne. "Prirodzene, nemal som ani potuchy..."
"Pokorne sa ospravedlňujem za strohosť, s akou som vás prijal," odvetil sudca Teng formálne. "Vrátime sa späť do knižnice?"
Keď znova sedeli pri čajovom stolíku, Teng sa ozval: "Keď ste odišli, trocha som sa spamätal a obvyklý priebeh popoludňajšieho zasadania ma upokojil. Mali sme dosť čudný prípad samovraždy, čo mi pomohlo odpútať myseľ od tej strašnej tragédie. Súčasne som si však uvedomil jej zákonné dôsledky. Spravodlivosť si žiada svoje. Musím neodkladne odcestovať na prefektúru a oznámiť, že som zavraždil svoju manželku. Ale čo urobím s mŕtvolou úbohej ženy, čo poviem komorníkovi, služobníctvu? Zrazu som si uvedomil, aké mám šťastie, že ste tu vy, múdry a súcitný kolega. Rozkázal som veliteľovi strážnikov, aby šiel do hostinca, ktorý som vám odporúčal, a požiadal vás, aby ste ma navštívili. Keď sa vrátil s odkazom, že ste odišli a nik nevie kam, náhle sa ma zmocnila panika: tak veľmi som sa spoliehal na váš príchod, a teraz sa možno vrátite až zajtra... A čo ak sa vám prihodí nejaké nešťastie a ja budem musieť všetkému čeliť sám? Čoskoro budú chcieť sluhovia upratovať a vetrať izbu, komorník ma požiada o kľúč... Posadla ma myšlienka, že mŕtvola musí zmiznúť. Keď sluhovia večerali, šiel som do spálne, rýchle jej zviazal vlasy a zahalil telo do plášťa, ktorý som naslepo vybral. Potom som ho vyniesol núdzovým východom do bočnej uličky. Bola celkom opustená, nepozorovane som prešiel popri zrúcaninách a ukryl svoje žalostne ľahké bremeno v močiari.
Keď som sa vrátil, zrazu som si však uvedomil, aký som bol blázon. V tom rozrušení mi jednoducho neprišli na um najprirodzenejšie výhovorky, ktorými som mohol oddialiť odhalenie svojho činu: napríklad, že som kamsi založil kľúč od spálne. Toto som napokon povedal komorníkovi, keď ma po večeri znovu požiadal o kľúč. Tak som sa presvedčil, že pre stav svojej mysle som úplne neschopný spravovať vlastné záležitosti. Znovu som poslal za vami do hostinca veliteľa strážnikov, tentoraz s naliehavým odkazom, aby ste prišli, len čo sa vrátite. Čakal som tu na vás ako na spasenie, dúfal som, že prídete, napriek tomu, že už je neskoro. A vďaka nebesám, prišli ste! A teraz mi povedzte, Ti, čo mám urobiť?"
Sudca dlho neodpovedal. Ticho sedel, uprene hľadel na paraván a pomaly si pohládzal dlhú bradu. Napokon pozrel na Tenga:
"Moja odpoveď na vašu otázku znie: nič. Prinajmenšom nateraz nie."
"Čo tým chcete povedať?" zvolal Teng a vzpriamil sa na stoličke. "Hneď zajtra ráno musím ísť do Pien-fu. Teraz napíšem list prefektovi. Odošlem ho po osobitnom poslovi, takže..."
Sudca Ti zdvihol ruku.
"Upokojte sa! Preskúmal som mŕtvolu a videl som dejisko tragédie. Podľa môjho názoru však ešte nepoznáme všetky fakty. Potrebujem dôkaz, že ste svoju manželku skutočne zabili vy."
Sudca Teng vyskočil a začal sa vzrušene prechádzať po miestnosti.
"Rozprávate nezmysly, Ti! Dôkaz? Aký dôkaz ešte chcete? Moje záchvaty, sny, tá zástena..."
"A predsa sú tu niektoré mimoriadne okolnosti," prerušil ho sudca Ti. "Okolnosti, ktoré naznačujú zásah zvonka."
Teng zadupkal.
"Neusilujte sa mi zaslepiť oči márnou nádejou, Ti, to je kruté! Chcete mi vari naznačiť, že kým som bol v bezvedomí, dajaký votrelec zavraždil moju manželku? Ako by vôbec mohlo dôjsť k takej nepravdepodobnej zhode okolností?"
Sudca Ti pokrčil plecami.
"Ani ja nemám rád zhodu okolností, Teng. A predsa sa také veci stávajú. A nie je to o nič nepravdepodobnejšie ako to, že ste v záchvate nepríčetnosti čosi porobili s lakovým paravánom a nepamätáte si to. A potom, keď ste zazreli manželku po príchode do šatne, ležala k vám obrátená chrbtom. Možno už vtedy bola mŕtva. Nemáte tu nijakého nepriateľa, Teng?"
"Prirodzene, že nie!" odvetil sudca nahnevane. "Okrem toho, iba moja manželka a ja sme vedeli o osobitnom význame paravánu. A odvtedy, ako sme sem prišli, bol stále v dome. Nik iný sa k nemu nemohol dostať!" Nato sa spamätal a spýtal sa už pokojnejšie: "Ako by som mal podľa vás postupovať, Ti?"
"Navrhujem," odvetil sudca, "aby ste mi poskytli zajtrajšok - jediný deň - na to, aby som nazbieral ďalšie dôkazy. Ak neuspejem, odprevadím vás pozajtra do Pien-fu a všetko vysvetlím prefektovi."
"Odkladať správu o vražde je vážny priestupok, Ti!" zvolal sudca Teng. "Pred chvíľou ste povedali, že nebudete brzdiť..." "Preberám za to plnú zodpovednosť!" prerušil ho sudca Ti. Teng sa zamyslel a chvíľu sa nervózne prechádzal po izbe. Zrazu zastal a rezignovane povedal:
"V poriadku, Tí. Nechám všetko na vás. Povedzte mi, čo mám urobiť."
"Máličko. Najprv vezmite obálku a napíšte na ňu meno a adresu vašej manželky."
Teng odomkol hornú zásuvku stola a vybral z nej obálku. Keď na ňu namaľoval niekoľko znakov, podal ju sudcovi Timu, ktorý si ju uložil do rukáva a dodal:
"A teraz zoberte šaty vašej manželky so všetkým, čo k nim patrí, a zviažte mi ich do batôžka. Nezabudnite na topánky!"
Teng naňho zvedavo pozrel a bez slova vyšiel z izby.
Sudca Ti rýchle vstal a vzal z otvorenej zásuvky zopár hárkov úradného listového papiera a obálok s veľkou červenou pečaťou tribunálu. Uložil si ich starostlivo do rukáva.
Keď vošiel Teng s belasým batôžkom, premeral si sudcu Tiho a skormútene zvolal:
"Prepáčte! Bol som taký zahĺbený do vlastných starostí, že som vám ani neponúkol čisté preoblečenie! Šaty máte celé zafúlané a čižmy pokryté blatom. Dovoľte mi, aby som vám požičal..."
"Netrápte sa!" prerušil ho rýchle sudca Ti. "Musím ešte zájsť na zopár návštev, a to na miesta, kde by čistý odev

vzbudil nežiadúcu pozornosť. Najprv sa však vrátim späť do močiara, oblečiem mŕtvolu a odtiahnem ju na cestičku, aby ju zajtra zavčas ráno našli. Obálku vložím do rukáva, takže ju okamžite identifikujú. Budete musieť nariadiť pitvu - dúfam, že máte dobrého ohliadača?"
"Áno, je to majiteľ veľkej lekárne na trhu." "Výborne. Poviete, že vašu manželku zavraždili na ceste k severnej bráne a že sa prípad vyšetruje. Potom aspoň budete môcť uložiť telo do rakvy." Zdvihol batôžtek, položil ruku Tengovi na plece a povedal s láskavým úsmevom: "Pokúste sa trocha si zdriemnuť, Teng! Zajtra sa vám ohlásim. Nemusíte ma odprevádzať, cestu von poznám."
Sudca našiel Študenta v žalostnom stave. Sedel schúlený na balvane a napriek horúčave sa celý triasol. Pozrel na sudcu, chabo sa usmial a pokúsil sa prehovoriť, no len čo otvoril ústa, rozdrkotali sa mu zuby.
"Neboj sa, majster zločinu!" povedal sudca Ti. "Som tu! Ešte raz sa pozriem na mŕtvolu, a potom pôjdeme domov a do postele."
Mládenec bol taký rozrušený, že si ani nevšimol batôžtek, ktorý sudca niesol.
Sudca Ti vytiahol dýku z rany, zabalil ju do kúska mastného papiera a uložil si ju do záhrenia. Potom mŕtvu obliekol a obul, privliekol ju na chodníček a zavolal na Študenta. Mlčky kráčali teraz už opusteným mestom.
Zdalo sa, že Študenta čakanie v pustatine hlboko znepokojilo. Sudca uvažoval o tom, že mládencove prejavy zvrhlosti pramenili možno iba z chvastúnstva. Mal len osemnásť rokov a morbídna túžba po zločine ho azda po roku prejde. Chlapec sa mohol dopustiť aj horších zločinov, ako vstúpiť do Desiatnikovej bandy. Desiatnik bol navonok ostrý chlapík, ale sudca si ktovie prečo myslel, že nie je naozaj skazený. Ak Študent prejde touto skúsenosťou, možno ešte všetko oľutuje a vráti sa k normálnemu životu.
Keď prešli asi polovicu cesty, Študent zrazu povedal:
"Viem, že ani vy, ani Desiatnik si o mne veľa nemyslíte, ale vravím vám, že o pár dní budete prekvapení! Zarobím si viac peňazí, ako vy dvaja za celý život!"
Sudca Ti neodpovedal. Mladík ho už svojím chvastaním nudil.
Pri ústí uličky, kde stál hostinec U fénixa, Študent zastal a zlostne povedal:
"Teraz sa s vami rozlúčim. Musím ešte kamsi zájsť."
Sudca Ti vošiel do hostinca.

7

Keď sudca Ti so Študentom odišli k močiaru, Čchiao Taj popíjal v hostinci U fénixa s Desiatnikom. Rozpriadli rozhovor o nedávnych bitkách cisárskej armády, čo bola očividne jedna z obľúbených Desiatnikových tém.
"Keď sa ti vojenský život tak páčil, prečo si odišiel?" spýtal sa Čchiao Taj.
"Urobil som hlúpu chybu a musel som rýchle vziať nohy na plecia!" zašomral namosúrené Desiatnik.
Dnu sa trúsili neveľké skupinky žobrákov v zapáchajúcich handrách. Desiatnik vstal a začal spolu s holohlavým účtovať. Čchiao Taj cítil, že ovzdušie vo výčape je čoraz horšie. Navyše sa bál, že sa môže ukázať žobrák, ktorý mu predal šperky. Vybral sa teda na prechádzku.
Vonku bolo ešte stále horúco a dusno. Pomyslel si, že dolu pri vode bude iste príjemnejšie, a vošiel naslepo do jednej z ulíc, ktoré sa zvažovali k rieke. Hoci niekoľkokrát nesprávne zabočil, dostal sa napokon k širokému oblúku mosta nad riekou. Zastal na jeho najvyššom bode a oprel sa lakťami o ozdobné mramorové zábradlie. Pod ním sa s neutíchajúcim hukotom valila čierna riava. Voda narážala na skaliská, ktoré kde-tu vytŕčali spod hladiny, až z nich fŕkala biela pena. Čchiao Taj hľadel do zlostného prúdu, plného prudkých vírov, a s úľavou vdychoval chladivý vzduch.
Po nábreží chodilo iba málo ľudí. Očividne to bola štvrť boháčov; na pravom brehu videl rozľahlé honosné paláce a na ľavom dlhý múr s cimburím a pôsobivú bránu veliteľstva mestskej posádky. Farebné zástavy ovísali v nehybnom ovzduší.
Nečujne našľapujúc v plstenej obuvi, zakrádali sa k nemu dvaja pouliční zlodeji. Keď sa však dostali bližšie, pokrútili nespokojne hlavami. S takým drsne pôsobiacim valibukom sa neoddá zahrávať.
Čchiao Taj nevedel, čo ďalej. Usiloval sa uhádnuť, čo má sudca Ti za lubom, ale čoskoro sa znechutene vzdal. Bolo to naňho prizložité, a potom, vedel, že sudca mu to aj tak povie, až nadíde pravý čas. Odpľul si do vody; v ústach mal ešte vždy kyslú pachuť po víne, ktoré pil v hostinci U fénixa. Túžobne si pomyslel na svojich druhov, seržanta Chunga a Ma Žunga v Peng-laji. Pravdepodobne teraz slopú dobré vínčisko v Sade deviatich kvetov, ich obľúbenej krčme na rohu oproti súdu. Ak Ma Žung práve neobrába dajaké pekné dievča! Čo sa toho týka, ani on by nebol proti. Lenže bol dosť prieberčivý, nechcelo sa mu zájsť do nevestinca. S povzdychom sa rozhodol, že sa vráti späť do hostinca. Žobráci už možno odišli.
Zišiel z mosta a chvíľu kráčal po brehu rieky. V istom okamihu ho znovu premkol nevysvetliteľný pocit, že ho ktosi sleduje. Ale to nebolo možné, lebo Kun-šan bol teraz ich spojencom. Vošiel do bočnej uličky, ktorá viedla na juh. Zrazu jeho pozornosť upútal otvorený oblok velikánskeho domu, stojaceho bokom od ulice za bambusovým plotom. Čchiao Taj sa postavil na prsty a nazrel ponad plot, zvedavý, kto je ešte hore v takúto neskorú hodinu. Uvidel kút prepychovo zariadenej izby jasne osvetlenej sviečkami v dvoch strieborných svietnikoch na toaletnom stolíku. Akási žena oblečená iba v jednoduchom rúchu z tenkého bieleho hodvábu stála pred zrkadlom a česala si vlasy.
Pretože nijaká slušná žena by sa takto nevystavovala na obdiv, Čchiao Taj usúdil, že je to nezávislá kurtizána, ktorá má vlastný dom. Uznanlivo si ju prezeral. Bola to pekne urastená žena okolo tridsiatky s krásnou oválnou tvárou. Vyzerala na zrelý, skúsený typ, ktorý ho vždy priťahoval. Zamyslene si prihládzal krátke fúziky a uvažoval o tom, že by nemal nič proti naozaj peknej žene; akurát bol na niečo také vhodne naladený. Na druhej strane zrejme išlo o luxusnú kurtizánu, a aj keby mu venovala svoju priazeň, zostával tu problém peňazí. V rukáve mal iba dva povrázky medenákov

a cítil, že by ich potreboval prinajmenšom päť, ak nie celý strieborniak. Nuž, keď nie iné, aspoň sa s ňou zoznámi: azda sa mu podarí dohovoriť si schôdzku na zajtra večer. V každom prípade to stojí za pokus.
Potisol bambusové vrátka, prešiel cez malú, ale elegantnú kvetinovú záhradu a zaklopal na jednoduché na čierno nalakované dvere. Otvorila ich tá žena. Prekvapene vykríkla a rýchle si zakryla ústa rukávom; tvárila sa zmätene.
Čchiao Taj sa uklonil a zdvorilé povedal:
"Ľutujem, že som vás vyrušil tak neskoro v noci, mladšia sestra! Idúcky okolo som vás náhodou zazrel, ako sa češete pri obloku, a hlboko na mňa zapôsobil váš pôvab. Pomyslel som si, či by si tu osamelý pútnik nemohol na chvíľu oddýchnuť a porozprávať sa s vami."
Žena zaváhala. Premerala si ho od hlavy po päty a na hladkom bielom čele sa jej zjavila vráska. Zrazu sa usmiala a povedala mäkkým pestovaným hlasom:
"Očakávala som kohosi iného... ale pretože sa už dávno minul dohovorený čas, môžete celkom pokojne vojsť."
"Ani len vo sne mi nezišlo na um, že by som vám mohol prekaziť inú schôdzku; radšej prídem až zajtra ráno!" povedal Čchiao Taj náhlivo. "Váš hosť sa ešte môže ukázať - bol by blázon, keby to neurobil!"
Žena sa zasmiala. Pomyslel si, že je naozaj velmi príťažlivá.
"Poďte dnu!" povedala. "Celkom sa mi páčite!"
Ustúpila a Čchiao Taj vošiel za ňou.
"Sadnite si," povedala ostýchavo, keď vstúpili do izby, "iba si upravím vlasy."
Čchiao Taj si sadol na taburet z farebného porcelánu a sklamane si pomyslel, že bude mať šťastie, ak sa mu ju podarí presvedčiť, aby si s ním dohovorila schôdzku na niektorý iný deň, lebo to očividne bola kurtizána najvyššej triedy. Dlážku zakrýval hrubý belasý pokrovec, steny boli ozdobené ťažkými brokátovými závesmi a široký diván z ebenu bol vykladaný drobnými figúrkami z perlete. Z pozlátenej kaditelnice na toaletnom stolíku sa kudlil prchavý dym dajakého drahého kadidla. Čchiao Taj si vykrútil fúzy a s uznaním hľadel na ženin krásny chrbát a okrúhle boky. Chvíľu sledoval pôvabné pohyby bielej ruky, ktorou si prečesávala dlhé lesklé pramene vlasov, a potom povedal:
"Som presvedčený, že taká očarujúca dáma ako vy má nádherné meno."
"Ste zvedavý na moje meno?" spýtala sa a usmiala sa naňho v okrúhlom zrkadle. "Môžete ma volať Jesenná Ruža."
"Znie to pekne," povedal, "ale, prirodzene, nijaké meno sa nemôže vyrovnať vašej výnimočnej kráse!"
Obrátila sa s príjemným úsmevom a sadla si na diván. Z bočného stolíka si vzala vejár a nenútene sa ovievala. Chvíľu si ho s uznaním premeriavala a napokon povedala:
"Ste mocný a vyzeráte celkom k svetu, no pôsobíte trocha stroho. Váš odev je jednoduchý, hoci z dobrej látky, a neviete, ako ho nosiť, aby vynikol. Môžem hádať? Myslím, že ste vojenský dôstojník na dovolenke!"
"Ste veľmi blízko!" povedal Čchiao Taj. "A naozaj ste uhádli, že som tu v meste cudzí."
Pozrela naňho uprene veľkými žiarivými očami a spýtala sa:
"Zdržíte sa vo Wej-pingu dlhšie?"
"Iba niekoľko dní. Ale teraz, keď som vás stretol, si želám, aby som tu mohol zostať navždy!"
Hravo ho klepla vejárom po kolene a spýtala sa:
"Teraz učia v armáde dôstojníkov také pekné lichôtky?" Po očku naňho pozrela a bezstarostne nechala svoje rúcho, aby sa vpredu rozhalilo a odkrylo jej dokonalé prsia. "Ach, však je tu horúco, dokonca aj v noci!"
Čchiao Taj sa zahniezdil na taburete. Prečo sa teraz nezjaví stará spoločníčka so zvyčajným čajom? Keďže mu kurtizána podľa etikety "sveta vetra a vŕb" jasne naznačila, že je žiadúci, môže teraz prerokovať jej cenu so spoločníčkou. Žena naňho s očakávaním pozerala. Čchiao Taj si odkašlal a potom sa okúňavo spýtal:
"Kde by som našiel vašu... ehm... spoločníčku?"
"Načo potrebujete moju spoločníčku?" odvetila s nadvihnutým obočím.
"Nuž... chcel by som sa s ňou trocha pozhovárať, viete..."
"Porozprávať sa s ňou? A o čom? Vám sa nepáči zhovárať sa so mnou?"
"Prestaňte si ma doberať!" povedal Čchiao Taj s úsmevom. "Prirodzene, že o... praktických otázkach."
"Čo tým, prepána, chcete povedať?" spýtala sa a zošpúlila pery.
"Sväté nebesá!" zvolal Čchiao Taj netrpezlivo. "Ani jeden z nás už nie je dieťa, však? Ide o to, čo sa odo mňa očakáva, koľko mi prichodí zaplatiť, ako dlho môžem ostať a tak ďalej." Rozosmiala sa a zakryla si ústa vejárom. Čchiao Taj sa k nej dosť rozpačito pridal.
Keď sa spamätala, škrobene vyhlásila:
"Musím vám s ľútosťou oznámiť, že moja spoločníčka je chorá. Takže .praktické otázky', ako ste to jemne vyjadrili, budete musieť prebrať priamo so mnou. Nuž vravte, pane, ako vysoko si ceníte moju priazeň?"
"Na desaťtisíc zlatých!" odvetil Čchiao Taj galantne.
"Ste milý!" povedala vďačne. "A mocný. Som si istá, že vaše štyri manželky s vami doma majú plné ruky práce. Nuž, dnes je výnimočný deň. Môžete tu so mnou chvíľu ostať a zabudneme na tie vaše hrozné praktické otázky. Zhodou okolností zakrátko odchádzam z tohto mesta a ďalšia vaša návšteva by už nebola vhodná. Takže mi musíte sľúbiť, že po dnešnom večeri sa sem už nevrátite."
"Puká mi srdce, ale sľubujem!" povedal Čchiao Taj. Znenávidel bohatého ochrancu, ktorý si bral túto rozkošnú ženu na cesty. Vstal, sadol si k nej a objal ju okolo pliec. Prisal sa jej k perám dlhým bozkom a pritom jej začal uvoľňovať šerpu na šatách.

8

Čchiao Taj vošiel do hostinca U fénixa, pohmkávajúc si akúsi melódiu. V pustom výčape bola iba Klinček. Zametala

bambusovou metlou dlážku a tvárila sa zachmúrene. Keď ho zbadala, spýtala sa:
"Kde je Študent?"
"Vonku!" odvetil Čchiao Taj a opatrne si sadol do starého trstinového kresla, najpohodlnejšieho, aké tam zbadal.
"Sprav veľkú kanvicu čaju, dobre? Nie mne, ale môjmu kamarátovi; ten pije čaj ako dúha! Kun-šan ešte neprišiel?"
Klinček sa uškrnula.
"Prišiel, mizerák jeden! Povedala som mu, že ste obaja preč, a on vyhlásil, že sa neskôr vráti. Poviem ti, mávam do činenia s najrozličnejšími chlapmi, ale s týmto Kun-šanom by som nespala ani za desaťtisíc zlatých!"
"Veď môžeš zavrieť oči, nie?" povedal Čchiao Taj.
"Nie, nemyslím pre jeho škaredú papuľu. Patrí medzi zvrhlíkov, čo radi dievčatám ubližujú. Ani by som sa nenazdala a podrezal by mi hrdlo. Načo by mi potom bolo desaťtisíc zlatých?"
"Podplatila by si nimi Čierneho Sudcu na Onom svete! Ale nezhovárajme sa o Kun-šanovi: čo takto so mnou, miláčik, hm?"
Dievča k nemu pristúpilo a dobre sa mu prizrelo. Pohŕdavo potiahlo nosom.
"S tebou? Možno na budúci týždeň, keď sa zotavíš! Škeríš sa tak samoľúbo, že sa ti iste práve ušlo, čo máš náramne rád. A podľa tej voňavky ťa to vyšlo dosť draho! Nie, stavím sa, že teraz nemáš ani toľko sily, aby si mi nadvihol sukňu!" Odišla do kuchyne.
Čchiao Taj sa rozosmial. Zaklonil sa v kresle, vyložil si nohy na stolík a čoskoro hlasno chrápal. Klinček sa vrátila späť a položila na stôl veľkú čajovú kanvicu. Zívla, vrátila sa za pult a začala sa šparchať v zuboch.
Sudcovi Timu otvorila dvere ona. Úzkostné sa spýtala: "Prečo sa s tebou nevrátil Študent?"
Sudca na ňu prenikavo pozrel a odvetil:
"Dal som mu ešte nejakú robotu."
"Nezaplietol sa do ničoho, však?"
"Do ničoho, z čoho by som ho nedostal. Vyzeráš unavene, dievča moje. Urobíš lepšie, keď pôjdeš spať. My tu ešte chvíľu zostaneme."
Keď vyšla hore úzkym schodišťom, sudca Ti zobudil Čchiao Taja.
Čchiao Taj sa zarazil, lebo uvidel, aký je sudca strhaný a vyčerpaný. Rýchle ho ponúkol šálkou horúceho čaju a znepokojene sa spýtal: "Stalo sa niečo?"
Sudca mu porozprával o mŕtvole a o rozhovore so sudcom Tengom. Ešte ani poriadne neskončil, keď sa ozvalo tiché zaklopanie na dvere. Čchiao Taj šiel otvoriť a ocitol sa zoči-voči Kun-šanovi. "Sväté nebesá!" zavrčal. "Už je tu zase ten škaredý rypák!"
"Skôr by si mal povedať: ‚Vďaka nebesám, že je tu zas!' " poznamenal Kun-šan chladne. "Dobrý večer, pán Sen! Dúfam, že sa na novom mieste cítite pohodlne."
"Sadni si," povedal sudca Ti. "Pripúšťam, že si nám pomohol. A teraz mi vysvetli, prečo si to urobil!"
"Aby som pravdu povedal," odvetil Kun-šan, "ani za mačný mak sa nestarám, či teba a tvojho kamaráta chytia a odseknú vám hlavy na popravisku. Ale zhodou okolností vás potrebujem, a to súrne. Počúvajte! Som najšikovnejší a najskúsenejší vlamač v tejto provincii; robím svoje remeslo už vyše tridsať rokov a ešte nikdy ma nechytili. Chýba mi však telesná sila. Nikdy som sa ju nepokúšal získať, lebo si myslím, že násilie je vulgárne. Teraz mám však v pláne čosi, čo si pravdepodobne bude vyžadovať istú dávku násilia. Vás dvoch som starostlivo pozoroval a myslím, že ste na tú vec súci. Hoci veľmi nerád, budem sa s vami musieť podeliť. Pretože som vykonal to najťažšie, predbežnú prípravu, a pretože riziko je nepatrné, dúfam, že sa uspokojíte s patrične skromnou sumou."
"Povedané jasnou rečou," prerušil ho Čchiao Taj, "my vykonáme nebezpečnú prácu, a ty uchmatneš korisť. Skromná suma, vraví? To ťa vyjde draho, ty špinavý zbabelec!"
Pri poslednom slove Kun-šan zbledol; očividne mu zaťali do živého. Jedovato poznamenal:
"Ľahko sa ti hrá na hrdinu, keď si silný! A pokladáš sa za dobyvateľa dámskych sŕdc, čo? Dnes večer som myslel, že sa ten diván rozletí, keď si na ňom vyčíňal! Ako vraví básnik: ‚Prudký dážď drví jesennú ružu.' "
Čchiao Taj vyskočil, schmatol Kun-šana za krk, tresol ním na dlážku a kľakol mu kolenom na prsia. Veľkánskymi rukami mu zovrel hrdlo a zavrčal:
"Ty sviňa, teda si ma špehoval? Za to ti vykrútim krk!"
Sudca Ti sa rýchle sklonil a zovrel Čchiao Tajovi plece. "Pusť ho!" prikázal mu ostro. "Chcem si vypočuť jeho návrh!"
Čchiao Taj vstal a nechal Kun-šanovu hlavu dopadnúť s tupým zadunením na dlážku. Zlodej ticho ležal a v doráňanom hrdle mu chrčalo.
Čchiao Taj bol rozzúrený. Sťažka si sadol a úsečné vyhlásil:
"Dnes v noci som bol s istou kurtizánou. Ten potkan nás špehoval."
"Nuž," poznamenal chladne sudca Ti, "myslel som si, že si vieš svoje ľúbostné dobrodružstvá zariadiť diskrétnejšie. V nijakom prípade si neželám, aby sa mi plietli do môjho pátrania. Oblej toho všiváka!"
Čchiao Taj podišiel k pultu, vzal veľkú misu s vodou na umývanie riadu a vyšpľachol ju Kun-šanovi na hlavu. "Kým sa ten sukin syn preberie, chvíľu to potrvá!" zamrmlal.
"Sadni si! Dopoviem ti to o Tengovi," povedal netrpezlivo sudca.
Kým Ti dorozprával príbeh o lakovom paraváne, Čchiao Taja prešla zlosť. Zápalisto zvolal:
"Aký neuveriteľný príbeh!"
Sudca Ti prikývol.
"Nezdalo sa mi vhodné prezrádzať kolegovi, prečo odôvodnene predpokladám, že jeho manželku zabil nejaký votrelec. Zistil som totiž, že ju znásilnili. Nechcel som toho úbožiaka ešte väčšmi zarmútiť."
"Ale nevraveli ste, že jej tvár pôsobila pokojným dojmom?" spýtal sa Čchiao Taj. "Netvrdím, že mám skúsenosti so

znásilňovaním spiacich žien, ale myslím, že by sa iste zobudila a dala najavo, že sa jej to nepáči, nie?"
"To je iba jedna z mnohých záhadných stránok tohto čudného prípadu. Pozor! Myslím, že Kun-šan sa už preberá!"
Čchiao Taj ošklivca nadvihol a násilím ho posadil do trstinového kresla. Kun-šan s námahou preglgol. Siahol za čajovou šálkou a pomaly sa napil. Nato zachripel na Čchiao Taja: "Za to mi zaplatíš, ty pankhart!"
"Predlož mi účet, kedykoľvek sa ti zažiada!" odsekol Čchiao Taj.
Kun-šan po ňom zlomyseľné zablýskal svojím jediným okom.
"Ty hlupák, nevieš ani len to, že ťa vodila za nos veselá vdova!"
"Vdova?" skríkol Čchiao Taj.
"Pravdaže vdova, a navyše ešte celkom čerstvá! Ty trkvas, vošiel si bočným vchodom do paláca nebohého Kuo Č'-jiana, obchodníka s hodvábom, ktorý sa iba včera zabil! Jeho vdova sa presťahovala zo spoločnej spálne do malého budoáru v ľavom krídle, aby sa osamote liečila zo svojho žiaľu. A ty, skúsený dobyvateľ ženských sŕdc, si ju hlúpo pokladal za kurtizánu!"
Čchiao Tajovi sfialovela tvár od hanby a pokorenia. Chcel čosi povedať, ale podarilo sa mu vydať iba akési nezrozumiteľné zvuky. Sudca Ti ho ľutoval a rýchle povedal:
"Nuž, hádam manželkine mravy mali čosi do činenia s Kuovou samovraždou!"
Kun-šan si opatrne ohmatal hrdlo. Vypil na dúšok d'alšiu šálku čaju a potom sa bezočivo ozval:
"Ženy nemajú nijaké mravy a pani Kuová nie je výnimkou. Je však čudné, že naša spoločná záležitosť súvisí práve s obchodníkom Kuom. Dobre ma počúvajte, budem stručný. Dostal sa mi do rúk zápisník Leng Čchiena, známeho tunajšieho bankára, ktorý bol Kuo Č'-jiianovým spoločníkom a finančným poradcom. Vyznám sa vo finančných záležitostiach a zakrátko som sa dovtípil, že v tomto zápisníku sú Leng Čchienove tajné záznamy o tom, ako v posledných dvoch rokoch podvádzal starého Kua falšovaním účtov. Zarobil tak pozoruhodnú sumu, asi tisíc zlatých."
"Ako si sa dostal k tomu zápisníku?" spýtal sa sudca Ti. "To nie sú záznamy, ktoré nechá bankár len tak hocikde pohodené!"
"Do toho ťa nič!" odvrkol Kun-šan. "A teraz sa pozri..."
"Počkaj chvíľočku!" prerušil ho sudca. "Aj ja sa zhodou okolností zaujímam o finančné otázky - práve preto som musel dosť náhle opustiť miesto veliteľa strážnikov. Musel by si byť ozajstný čarodej, aby si vedel načerpať všetky tieto informácie z poznámok o zložitých finančných transakciách, a ešte k tomu tajných! Radšej si vymysli voľajakú pravdepodobnejšiu historku, priateľ môj!"
Kun-šan podozrievavo pozrel na sudcu.
"Ty si ale prefíkaný lump! Nuž dobre, keď ťa to tak veľmi zaujíma, poviem ti, že som niekoľkokrát navštívil Kuov palác - prirodzene, bez jeho vedomia. Preskúmal som obsah jeho trezoru a našiel som tam rezervný fond dvesto zlatých - ktorý je už teraz mojím rezervným fondom - a takisto Kuove písomnosti, ktoré som s veľkým záujmom preštudoval. Tieto papiere mi poskytli takrečeno podklad pre štúdium Leng Čchienových zápiskov."
"Rozumiem," povedal sudca Ti. "Pokračuj!"
Kun-šan vybral z rukáva neveľký hárok papiera a starostlivo ho povystieral na stole. Poklopkal po ňom pavúčím ukazovákom a dodal:
"Toto je stránka, ktorú som vytrhol z notesa. Vy dvaja zajtra ráno navštívite nášho priateľa Leng Čchiena, ukážete mu túto stránku a poviete mu, že všetko viete. Požiadate ho, aby vám napísal dve zmenky; jednu na šesťstopäťdesiat zlatých a druhú na päťdesiat, ale mená nech nevyplňuje. Pustíme mu trocha žilou, ale zostane mu ešte tristo zlatých, a to nie je málo. Najradšej by som mu vzal všetko, lenže tajomstvo úspešného vydierania spočíva v tom, aby ste svojmu človeku ponechali východisko. Nesmie prepadnúť zúfalstvu. Zmenku na šesťstopäťdesiat zlatých dáte mne. Vy dvaja si necháte tú na päťdesiat. Päťdesiat dobrých zlatých mincí. Nestojí to za to?"
Sudca Ti sa uprene zadíval na škaredého chlapa a lenivo si pohladkal bokombriadky. Potom pomaly povedal:
"Môj druh to tu vyjadril bez obalu, Kun-šan, ale trafil klinec po hlavičke. Som hlboko presvedčený, že si neprekonateľný vlamač, no chýba ti odvaha postaviť sa zoči-voči človeku. Vieš veľmi dobre, že by si nikdy v živote nenazbieral odvahu čeliť tomu bankárovi a vydierať ho, však?"
Kun-šan sa stiesnene zahniezdil v kresle. "Nestojí to za to?" spýtal sa kyslo. Sudca vzal list papiera a vložil si ho do rukáva.
"Stojí," povedal, "ale deliť sa budeme na polovicu. Na to, aby som Leng Čchiena mohol vydierať, nepotrebujem ani teba, ani zápisník. Prečo by som si nemal nechať všetky peniaze pre seba?"
"Ozaj, prečo nie?" ozval sa Čchiao Taj s veselým úškrnom.
"A prečo by som ja nemal oznámiť súdnemu tribunálu, kde nájdu dvoch zbojníkov?" spýtal sa Kun-šan bezočivo.
"Lebo sa neopovážiš, preto!" odvetil sudca Ti pokojne. "Rozhodni sa!"
Kun-šan naňho zlomyseľné pozrel. Priložil si dlaň k lícu, aby zastavil nervový tik. Napokon prikývol:
"V poriadku, pôjdeme na polovicu."
"Dohodnuté!" vyhlásil sudca a zatváril sa spokojne. "Prvé, čo zajtra ráno urobím, bude, že zájdem za naším priateľom Leng Čchienom. Kde ho nájdem?"
Kun-šan mu vysvetlil, kde nájde obchod so striebrom, ktorý patril Leng Čchienovi a kde Leng súčasne spravoval aj svoje bankové záležitosti, a zdvihol sa na odchod. Ale sudca Ti mu položil ruku na lakeť a vľúdne poznamenal:
"Noc sa ešte len začína! Dajme si po pohári vína! Pripime si na náš spoločný obchod!" A obrátil sa k Čchiao Tajovi:
"Pohľadaj pod pultom Desiatnikov súkromný demižón!"
Čchiao Taj odišiel od stola a lámal si hlavu, prečo chce na smrť unavený sudca predlžovať rozhovor s tým nevýslovným odroňom. Na prostrednej polici pultu našiel tvrdo spiaceho čašníka a na spodnej Desiatnikov demižón. Priniesol ho k stolu.

Keď vypili do dna, sudca Ti si utrel fúzy a povedal:
"Možno si skvelý zlodej, Kun-šan, ale v porovnaní s našou robotou sú to detské hračky. Dovoľ mi, nech ti porozprávam zopár dobrodružstiev, ktoré sme zažili na hradskej. Pamätáš sa, kamarát, na to, ako sme v provincii Ťiang-su..."
"Tvoje chvastanie ma nezaujíma!" prerušil ho kyslo Kun-šan. "Vaša robota sa zakladá na hrubej sile a moja na práci mozgu!
Trvá dlhé roky, kým sa človek stane naozajstným majstrom vlamačom..."
"Nezmysel!" skríkol sudca Ti. "Aj ja viem otvoriť zvonku zámku na dverách! A keď už si raz v dome, premôžeš majiteľa, zdvorile sa ho opýtaš, kde má cennosti, pozbieraš ich a vezmeš nohy na plecia! To je predsa hračka!"
"Táraš nezmysly!" povedal zlostne Kun-šan. "Tak to môže robiť iba obyčajný hlúpy zbojník. Raz či dva razy sa mu podarí ujsť, ale potom sa za ním ozvú výkriky ‚chyťte zlodeja!' a dolapia ho. Už vyše tridsať rokov používam vlastnú metódu, a ešte nikdy ma nechytili, hoci pracujem dva roky v tom istom meste."
Sudca nenápadne žmurkol na Čchiao Taja.
"To je ale chvastúň! Vraj pozná tajný spôsob! Vieš, taký, čo dedí učeň po majstrovi v deviaty deň ubúdajúceho mesiaca!"
"Pretože vy dvaja nie ste nič iné ako párik obyčajných sprostákov, nestane sa nič, keď vám to prezradím. Nikdy v živote ma nemôžete ani len skúsiť napodobniť! Robím to takto: najprv niekoľko týždňov skúmam dom, jeho obyvateľov a všetky ich zvyky. Zhováram sa so služobníctvom, s obchodníkmi v okolí a na toto pátranie vynaložím hoci aj trocha peňazí. Potom vniknem dnu, ale ničoho sa nedotknem. Mám dosť času, chápete? Len sa poobzerám po dome. Vládzem stáť celé hodiny vystretý v skrini alebo ukrytý za záhybom závesu, skrútený v truhlici na šaty alebo vtisnutý do úzkeho priestoru konca postele. Takto pozorujem ľudí, ktorí tam bývajú, keď vstávajú, aj keď si líhajú, vypočujem si ich najintímnejšie rozhovory, sliedim za nimi, keď si myslia, že sú sami. A potom ich navštívim posledný raz. Zámky nevylamujem násilím, ani nič zúrivo nehľadám. Nikoho nevyruším, všetko ostane na svojom mieste. Ak majú tajnú skrýšu na peniaze, poznám ju lepšie ako jej majiteľ; ak je tam pokladnica, viem presne, kde hľadať kľúče. Nik ma nezazrie, ani nezačuje. Často im trvá celé dni, kým si uvedomia, že peniaze sú preč. A ani im nezíde na um, že je to dielo lupiča! Nie, manželia začínajú podozrievať manželky, manželky zasa konkubíny... Obávam sa, že som spôsobil početné nedorozumenia a vniesol nesúlad do mnohých harmonických domácností!" Zachichotal sa a zakryl si rukou ústa. Nato chripľavo dodal: "Nuž, môj múdry priateľ, teraz vieš, ako to robím!"
"Pozoruhodné!" zvolal sudca Ti. "Nerád to priznávam, ale čosi také by som nedokázal! Nepochybujem, že si sa pri svojich tajných pozorovaniach naučil aj niečo o ženách a chlapoch; zopár nových fígľov v posteli, čo?"
Kun-šanovi sa skrivila tvár v grimase, ktorá ho robila ešte odpornejším. Zasyčal:
"Ušetri ma od svojich oplzlých žartíkov! Nenávidím ženy a nemravné hry, ktoré s nimi hrávajú ich odporní muži. Nenávidím hodiny, ktoré som musel stráviť ukrytý v spálňach a počúvať pritom, ako tie necudné stvory hrkútajú svojim hlúpym manželom, ako im predávajú svoje telá, alebo ich okúňavo odmietajú, kým sa im chlapi nezačnú zaliečať a lichotiť, aby dostali to, čo som tie potvory videl dávať zadarmo milencom. Tie nechutné, odporné..." Zrazu sa ovládol. Na čele sa mu perlil pot. Blysol po sudcovi jediným okom, vstal a chripľavo povedal : "Stretneme sa tu zajtra napoludnie."
Len čo za sebou zavrel dvere, Čchiao Taj znechutene zvolal:
"Aký skazený chlap! Prečo sa vám, v mene nebies, chcelo počúvať jeho táraniny?"
"Lebo," odvetil sudca Ti pokojne, "som dúfal, že sa od neho dozviem, ako možno vniknúť do cudzieho domu; neviem sa totiž dovtípiť, ako sa dostal votrelec do obydlia pána Tenga. A po druhé, chcel som sa dozvedieť čosi viac o Kun-šanovej povahe, a dočkal som sa celkom názornej ukážky, ako sklamanie kriví ľudskú myseľ."
"Ako to, že k nám zrazu tak prekypuje láskou?"
"Pravdepodobne preto, lebo sme presne tie typy, aké potrebuje pre svoje vydieračské plány. Vie, že ja si pri svojom úctyhodnom výzore dokážem vynútiť prístup do bankárovej súkromnej kancelárie a že som schopný viesť vyjednávanie, kým na teba sa spolieha, že ak sa to ukáže potrebné, vyvinieš naňho fyzický nátlak. Navyše sme tu cudzincami. Nenájde sa ľahko párik podvodníkov, ktorí by tak skvele vyhovovali jeho cieľom, a preto porušil svoje zásady a vyhľadal nás. A potom, je tu ešte stále pravdepodobnosť, že na nás bude niekde striehnuť. Nepáči sa mi, ako rýchle súhlasil s tým, že si korisť rozdelíme napoly. Čakal som dlhú a zložitú jednačku. Nuž, v každom prípade musíme dozrieť, aby sa Kun-šan dostal za mreže, a to do konca svojho života. Je to zlý, nebezpečný zločinec." Sudca si prešiel rukou oči a pokračoval: "Teraz napíšem odkaz ohliadačovi. Skús mi pohľadať kalamár a štetec. Predpokladám, že Desiatnik ho iste používa, aj keď len na to, aby ním robil bodky a krížiky!"
Čchiao Taj sa chvíľu prehraboval za pultom. Napokon priniesol špinavý, obitý kalamár a obdratý štetec. Sudca Ti opálil trčiace chĺpky nad sviečkou a po dlhom oblizovaní sa mu podarilo vytvarovať štetec do ostrej špičky. Potom vybral z rukáva úradný listový papier a obálku, ktoré potiahol zo stola sudcu Tenga, a napísal neosobnými úradníckymi ťahmi:

Ohliadačovi. Nariaďuje sa Vám bezodkladne sa odobrať do Dediny štyroch kôz, kde je Vaša prítomnosť naliehavo potrebná v súvislosti s pitvou.
Teng, sudca okresu Wej-ping

List podal Čchiao Tajovi so slovami:
"Nechcem, aby ohliadač vykonal pitvu mŕtvoly pani Tengovej. Môjho nešťastného kolegu netreba ešte väčšmi zarmucovať skutočnosťou, že jeho manželku znásilnili. Tento list zajtra zavčas ráno doruč majiteľovi veľkej lekárne na

trhovisku; nájdeš to ľahko. Na ceste z prefektúry sme prechádzali cez Dedinu štyroch kôz. Je to asi päť hodín cesty na koni, takže ohliadača odpraceme na celý deň." Poškrabal sa na hlave rúčkou štetca a pokračoval: "Keďže tak veľkoryso využívam Tengovo dovolenie konať v jeho záujme, môžem pokojne napísať ešte jeden list v jeho mene!" Vzal ďalší hárok úradného papiera a začal písať:

Dôstojníkovi poverenému personálnymi záležitosťami, veliteľstvo posádky. Súrne. Žiadame Vás, aby ste preskúmali záznamy o dezertérovi menom Liu Wu, ktorý v nedávnych rokoch slúžil ako desiatnik v Treťom krídle Západnej armády. Odovzdajte prípadný výťah doručiteľovi tohto listu.
Teng, sudca okresu Wej-ping

Podávajúc list Čchiao Tajovi, sudca Ti povedal: "Zajtra predpoludním odnesieš tento list na veliteľstvo posádky. Predpokladám, že budeme musieť ešte niekoľko dní využívať Desiatnikovu pohostinnosť, a porekadlo predsa vraví: ‚Keď dobre nepoznáš hostiteľa, nezdržiavaj sa v jeho dome.' Poďme hore a obzrime si, ako nás ubytovali!"

9

Sudca Ti strávil veľmi nepokojnú noc. Do kutice, ktorú mu s Čchiao Tajom pridelili, sa horko-ťažko zmestili dve prične. Sudca si ľahol, tak ako bol, ale pred hordami žravého hmyzu, ktoré naňho neprestajne útočili, ho dlho neuchránil ani odev. Sotva oko zažmúril. Čchiao Taj prišiel na voľačo lepšie: jednoducho sa vystrel na dlážke medzi pričňami hlavou ku dverám a čoskoro sa pripojil k zvučnému zboru chrápajúcich, ktorý prenikal tenkými stenami izieb.
Krátko po úsvite vstali a zišli dolu. Vo výčape ešte nebolo nikoho. Obyvatelia hostinca U fénixa očividne neverili, že ranné vtáča doskáče ďalej. Čchiao Taj rozdúchal oheň v kuchynskom sporáku a urobili si akú-takú toaletu. Keď Čchiao Taj pripravil sudcovi kanvicu horúceho čaju, šiel odniesť list ohliadačovi. Sudca Ti sedel na rohu stola a uchlipkával čaj.
Prišla Klinček, mocným tresnutím päste na pult zobudila čašníka a potom začala v kuchyni pripravovať na raňajky ovsenú kašu. Čoskoro sa zjavil Desiatnik a jeho štyria kumpáni. Desiatnik si pritiahol stoličku k sudcovmu stolu, čaj však rozhorčene odmietol. Skríkol na Klinček, aby mu uvarila víno. Keď ho s očividným uspokojením vypil, spýtal sa:
"Ako si pochodil v noci, bratku?"
"Tá mŕtva bude iste nejaká bohatá dáma," odvetil sudca. "A ten chlap, čo to spravil, musel byť takisto bohatý, lebo na nej nechal tieto čačky." Vytiahol z rukáva náušnice a náramky a položil ich na stolík. "Keď sa ich zbavím, dostaneš polovicu výťažku."
"Nebesá!" vydýchol s obdivom Desiatnik, "ten výlet do močiara ale stál za to, čo? Iste ju zabil niekto, čo jej bol roveň; musíš mať plné vrecká peňazí, keď si necháš ujsť také drahocennosti. Len hľadaj toho lumpa, budeš ho môcť vydierať. A pri tej príležitosti mu povedz, že ak chce ešte zabíjať dáke ženy, budem mu povďačný, ak to nebude robiť v mojom meste."
V tej chvíli vošiel dnu akýsi otrhaný tulák a pýtal si zadarmo misku ovsenej kaše. Len čo ju postojačky lačne zhltol pri pulte, zavolal na Desiatnika:
"Počul si tú novinu? Na súd práve priniesli mŕtvolu sudcovej ženy. Zabili ju v močiari."
Desiatnik buchol päsťou do stola a zlostne zaklial.
"Mal si čertovskú pravdu, keď si vravel, že to bola dáma!" skríkol na sudcu. "Mal by si rýchle nájsť toho vraha, bratku! Vyžmýkaj z neho, čo sa bude dať, a potom ho odveď na súd. Peklo a nebesá - akurát sudcova žena!"
"Prečo ťa to tak rozčuľuje?" spýtal sa sudca Ti.
"Vieš, čo zaváži cisársky úradník, však? Keď podrežú moju alebo tvoju starú a ohlásime to, iba čo nás strážnici zbijú a povedia nám, aby sme sa lepšie starali o domácnosť. Lenže sudcova žena, bratku, to je čosi inšie! Ak chlapa, čo to spravil, rýchle nenájdu, celé mesto sa bude hmýriť vojenskou i tajnou políciou, agentami z prefektúry, osobitnými vyšetrovateľmi a ich ľuďmi a všetkou ostatnou háveďou, čo si hovorí zákon. Prečešú mesto a budú bezhlavo zatýkať. A my dvaja sa budeme musieť rýchle pobaliť a zmiznúť. Preto som taký rozčúlený, bratku, a preto ti hovorím: Daj sa do práce a nájdi toho lumpa!"
Zachmúrene civel do pohára. Sudca Ti povedal:
"Ak ten človek patrí k jej spoločenskej vrstve, nebude to ľahké."
"Bol to jej milenec, ako ináč!" zavrčal Desiatnik. "Tie takzvané urodzené dámy! Šnúry, ktorými si podväzujú nohavice, sa im rozväzujú práve tak ľahko ako našim vlastným pobehliciam! Ten chlapík jej už asi mal po krk, ona mu to vyhadzovala na oči a on ju tresol po hlave. Stará pesnička! Dobre, zvolám svojich chlapov a ukážem im tie čačky. A ty vyňuchaj, kde sa tá Handra zliezala s chlapom, čo nasadil parohy nášmu sudcovi. Pomôže ti to vypátrať toho psa."
"To je dobrý nápad," prikývol sudca, aby potešil svojho hostiteľa. "Ale ako za tým tvoji ľudia pôjdu? Veď ju iste nik z nich nepozná ani len z videnia!"
"Budú predsa poznať jej čačky, nie?" poznamenal Desiatnik netrpezlivo. "Je to ich robota! Keď ty alebo ja zazrieme ísť okolo nejakú ďrahú sukňu, či už peši, alebo na nosidlách, chceme predovšetkým vedieť, či stojí za hriech. Lenže žobrák sa díva iba na ozdoby, čo má na sebe. Je na to cvičený, je to jeho chlebík! Ak vidí za závojom drahocennú náušnicu, alebo peknú náramnicu na ruke, ktorá odťahuje záves na nosidlách, vie, že sa tú ženu oplatí sledovať. Možno jej vypadne drahá vreckovka, či dokonca zopár mincí. Nuž a tieto čačky sú prvotriedna práca robená na objednávku, a teda je celkom možné, že si ich niektorý z mojich chlapov všimol. Teraz už chápeš?"
Sudca Ti prikývol. Potisol šperky k Desiatnikovi a pomyslel si, že to sú zaujímavé poznatky, ktoré sa mu môžu v budúcnosti príležitostne zísť. Zbadal vchádzať Čchiao Taja a oznámil svojmu hostiteľovi:

"Teraz na chvíľu odídem vybaviť si nejaké veci. Hneď sa vrátim."
Kým kráčali k trhovisku, Čchiao Taj sa spýtal:
"Iste zájdete rovno za svojím kolegom Tengom a poviete mu o bankárovej sprenevere?"
"Len pomaly!" odvetil sudca. "Najprv pôjdeme navštíviť Leng Čchiena a overíme si pravdivosť Kun-šanovho rozprávania tak, že budeme bankára vydierať."
Keďže onemený Čchiao Taj neodpovedal, sudca Ti pokračoval:
"Ak sa Leng Čchien nechá vydierať, znamená to, že sa previnil. Musíme však rátať s tým, že nám Kun-šan mohol vyparatiť nejakú bezočivosť. Budem pozorovať, ako sa Leng Čchien tvári. Ak usúdim, že naňho môžeme udrieť, dám ti znamenie."
Čchiao Taj prikývol. Dúfal, že sa to podarí.
Leng Čchienov obchod so striebrom mal pôsobivé priečelie. Zaberal rozľahlú poschodovú budovu na rušnom nároží trhoviska. Vchod smeroval do ulice. Vnútri bol vyše dvadsať stôp dlhý pult. Za ním malo plné ruky práce tucet predavačov. Obsluhovali zástup zákazníkov, vážili striebro, chválili šperky, zamieňali medenáky za strieborniaky a naopak. Džavot prehlušovalo monotónne pospevovanie dvoch pokladníkov, kontrolujúcich účty.
Sudca Ti podišiel k hlavnému úradníkovi, ktorý sedel na konci pultu za vysokým stolom a usilovne šťukal kuľôčkami na počítadle. Ti potisol svoju navštívenku popod drevenú mriežku a zdvorilo oslovil úradníka:
"Ak je to možné, rád by som sa osobne pozhováral s pánom Lengom. Chcem previesť istú sumu. Ide o dosť vysokú čiastku."
Úradník pochybovačne pozrel na dvoch vysokých chlapov a položil im niekoľko otázok, týkajúcich sa ich povolania. Sudca Ti mu porozprával vierohodnú rozprávku o tom, že špekulujú s ryžou. Úradník uveril sudcovmu kultivovanému vyjadrovaniu a napísal na navštívenku niekoľko slov. Potom skríkol na poslíčka, aby ju odniesol do kancelárie.
Chlapec sa po chvíli vrátil s odkazom, že pán Leng prijme pána Sena a jeho spoločníka.
Bankár, oblečený v úhľadnom bielom smútočnom odeve, sedel za velikánskym na červeno nalakovaným stolom. Zhovárajúc sa zaujalo s dvoma úradníkmi, ukázal na dve stoličky s vysokými operadlami pri čajovom stolíku pred oblokom. Jeden z úradníkov rýchle nalial návštevníkom čaj. Sudca Ti pozoroval bankára, ako dáva obom úradníkom posledné príkazy. Zdalo sa mu, že Leng Čchien vyzerá bledý a utrápený. Potom si obzrel miestnosť. Ohromila ho zvitková maľba na stene za bankárom s obrovskými lotosovými kvetmi, doplnená dlhou básňou napísanou výrazným rukopisom. Z miesta, kde sedel, rozoznal iba venovanie: Od tvojho nehodného brata Teho. Očividne šlo o Leng Čchienovho brata Leng Teho, mladého maliara, ktorý zomrel pred dvoma týždňami, ako sa dozvedel od diváka na zasadaní súdu.
Leng poslal úradníkov preč. Potom sa obrátil k hosťom a úsečne sa spýtal, čo pre nich môže urobiť.
"Týka sa to čiastkového prevodu asi tisíc zlatých, pán Leng," povedal sudca Ti. "Toto je najdôležitejšia listina súvisiaca s transakciou."
Vytiahol z rukáva list zo zápisníka a položil ho na stôl. Lengovi spopolavela tvár. Uprene hľadel na papier. Sudcovi Timu sa uľavilo; kývol hlavou na Čchiao Taja. Valibuk vstal, ťažkopádne podišiel ku dverám a založil na ne závoru. Nato prešiel k obloku a privrel okenice. Bankár vydesene sledoval jeho pohyby. Keď sa Čchiao Taj postavil za bankárovo kreslo, sudca Ti pokračoval:
"Prirodzene, mám aj ostatné papiere. Dosť hrubý zápisník."
"Ako ste sa k nemu dostali?" spýtal sa napäto Leng.
"Ale choďte, pán Leng!" karhal ho sudca. "Neodbočujme, dobre? Nie som nijaký blázon, pochopte to. Ako ste sa dozvedeli z mojej navštívenky, som obchodný cestujúci a očakávam províziu z vášho zisku. Odhadol som ho na tisíc zlatých."
"Koľko chcete?" spýtal sa bankár napäto.
"Iba sedemsto," odvetil sudca pokojne. "Aj tak vám zostane pekná suma, aby ste mohli začať odznovu."
"Mal by som vás udať na súde!" zamrmlal Leng.
"A ja by som mal udať vás!" povedal sudca vľúdne. "Takže sme si kvit."
Leng si náhle ukryl tvár v dlaniach a zakvílil:
"To je trest nebies! Kuov duch ma prenasleduje!"
Ozvalo sa zaklopanie na dvere. Leng Čchien chcel vyskočiť, ale Čchiao Taj mu položil na plecia ťažké ruky a potisol ho dolu, šepkajúc mu chripľavo do ucha:
"Nerozčuľujte sa, prosím! Škodí to zdraviu! Povedzte im, aby odišli!"
"Príďte neskôr! Teraz ma nerušte!" zvolal poslušne bankár.
Sudca Ti ho pozoroval a pomaly si hladkal bokombriadky. Napokon sa spýtal:
"Keď Kuo nevedel, že ho podvádzate, prečo sa bojíte jeho ducha?"
Bankár pozrel zarazene na sudcu.
"Čo to vravíte?" dychčal. "Povedzte mi, bola obálka otvorená, alebo zalepená?"
Sudca nemal ani potuchy, o čom rozrušený bankár hovorí. Domnieval sa, že Kun-šan ukradol zápisník, keď sa vlámal do Leng Čchienovho domu. Zrejme to však bolo zložitejšie. Zamyslel sa:
"Počkajte, nevšimol som si to..." Uvážil, že zápisník bol očividne uložený v obálke. Pravdepodobne bola zapečatená. Dodal: "Áno, teraz si spomínam! Obálka bola zalepená."
"Nebesá buďte pochválené!" zvolal Leng. "Teda som ho neposlal na smrť!"
"Teraz, keď ste to už nahryzli, bude lepšie, ak rozpoviete celý príbeh!" poznamenal sudca Ti sucho. "Vravel som vám, že som rozumný človek; možno sa dohodneme."
Leng si zotrel pot z čela. Akoby sa mu uľavilo, keď mohol niekomu poveďať o svojom tajnom trápení.

"Dopustil som sa hlúpeho omylu. Keď ma Kuo pozýval na večeru, požiadal ma, aby som mu priniesol zväzok listín, ktoré chcel skontrolovať. Vložil som ich do obálky, zapečatil ju a dal si ju do záhrenia. Lenže keď som prišiel ku Kuovi, zabudol som mu obálku odovzdať. Uprostred večere, tesne predtým, ako prišlo Kuovi zle, ma o ňu požiadal. Siahol som do záhrenia a omylom vybral zapečatenú obálku so zápisníkom, ktorý som vždy nosil pri sebe a ktorý bol rovnako veľký a ťažký ako ten zväzok obchodných listín. Podal som Kuovi túto obálku a svoju strašnú chybu som si uvedomil až vtedy, keď sa Kuo vrátil do domu po liek. Potom som ho zazrel skočiť do rieky a prirodzene, usúdil som, že v spálni rozpečatil obálku, zistil, že ho najlepší priateľ podvádza, a v zúfalstve spáchal samovraždu. Táto strašná predstava ma prenasledovala po celé dva uplynulé dni. Nemohol som v noci spávať, ba ani..."
Bezútešné potriasol hlavou.
"Nuž, aspoň sa nemôžete sťažovať, že ste za tie peniaze od nás nič nedostali!" vyhlásil sudca Ti. "Tuším ste v najbližších dňoch chceli ubziknúť z mesta?"
"Áno," odvetil Leng Čchien. "Keby bol Kuo naživе, bol by som tento týždeň ušiel a zanechal mu list, v ktorom by som mu všetko vysvetlil a poprosil ho o odpustenie. Potreboval som deväťsto zlatých na zaplatenie dlžôb a so zvyškom som chcel začať znovu na dajakom vzdialenom mieste. Po Kuovej smrti som dúfal, že súd rýchle zaregistruje jeho úmrtie. Potom by som mal prístup k jeho pokladnici, kde, ako som vedel, mal uložených dvesto zlatých. Lenže teraz mi nezostáva iné, ako čo najrýchlejšie zmiznúť. Moji veritelia sa budú musieť zaobísť bez svojich peňazí!"
"Nebudem vás už dlhšie zdržovať," povedal sudca. "Naša záležitosť je celkom jednoduchá. Kde to zlato uložíte?"
"V zlatníctve U nebeského dažďa."
"Dobre!" súhlasil sudca Ti. "Napíšte mi dve zmenky, každú na tristopäťdesiat zlatých, s adresou toho zlatníctva. Podpíšte ich a pripojte k nim pečať, ale meno majiteľa vynechajte."
Leng vybral zo zásuvky v stole dva veľké hárky papiera s pečaťami obchodu so striebrom. Siahol po písacom štetci a vyplnil zmenky. Sudca ich vzal a prezrel ich, či sú v poriadku. Ukladajúc si hárky do rukáva, povedal: "Smiem si na chvíľočku vypožičať ten pekný štetec a poprosiť vás o hárok papiera?"
Obrátil si stoličku tak, aby bankár nevidel, čo píše. Čchiao Taj zostal stáť za Lengovým kreslom.
Sudca Ti rozložil hárok na čajový stolík a napísal svojím výrazným rukopisom stručný odkaz:

Kanovi, staršiemu bratovi. Prosím Vás, aby ste okamžite vyslali do Leng Čchienovho striebrotepecíva Vašich ľudí. Nech zatknú bankára na základe obvinenia z finančných podvodov. Prípad súvisí so skonom Kuo Č'-Juana. Podrobnosti vysvetlím neskôr.
Mladší brat Ti Žen-ťie sa Vám dva razy ukláňa

Vložil hárok do firemnej obálky obchodu so striebrom a zapečatil ju malou osobnou pečaťou, ktorú vždy nosil pri sebe. Vstal a povedal:
"Teraz sa rozlúčime, pán Leng! Hodinu neodchádzajte z tohto obchodu. Tu môj pobočník vás bude pozorovať z náprotivnej strany ulice. Neosožilo by vám, keby ste sa pokúšali odísť včaššie. Možno sa ešte uvidíme!"
Čchiao Taj odomkol dvere a obaja zišli dolu.
Keď boli na ulici, sudca Ti podal Čchiao Tajovi odkaz pre sudcu Tenga. Pripojil k nemu jednu z navštíveniek, znejúcich na meno Sen, a prikázal svojmu pobočníkovi:
"Bež čo najrýchlejšie k súdu a postaraj sa, aby sudcovi okamžite doručili tento list! Ja sa vraciam do hostinca U fénixa."

10
Keď sa sudca vrátil do výčapu, našiel tam Desiatnika stáť pri pulte a zhovárať sa s akýmsi starcom v handrách. Čašník im nalieval víno. Klinček sedela so skríženými nohami na stoličke obďaleč a strihala si nechty na nohách.
"Pod sem, bratku!" zvolal Desiatnik. "Mám pre teba dobrú novinu. Vypočuj si, čo vraví tento človek!"
Starec smutne pozrel zaslzenými červenými očami na sudcu. Mal chudú, ošľahanú tvár, vráskavú ako plánka. Pomykal sa za strapatú mastnú bradu a prehovoril skuvíňavým hlasom:
"Zvyčajne stávam na rohu druhej ulice po Ťavej strane západnej brány. V štvrtom dome odtiaľ býva kupliarka, ale prvotriedna, rozumieš? Vždy si tam dobre zarobím."
"Je tam pekne," poznamenala Klinček. "Pošťastilo sa mi, že ma ta raz či dva razy zaviedli."
Žobrák sa obrátil a zadíval sa na ňu kalným zrakom.
"Videl som ťa!" utrúsil kyslo. "Nabudúce povedz svojmu zákazníkovi, nech mi nedáva len dva medenáky. Prezraď mu, že čakám najmenej štyri. Dakedy dostávam aj viac, keď si milosťpán príďe na svoje!"
"Hovor k veci!" vykríkol Desiatnik.
"Tá štetka s tými náušnicami, čo si mi ukazoval, si tam zašla dva razy. Nevidel som jej tvár, lebo mala závoj, ale zazrel som jej ich spod neho trčať. Keď vyšla von s tým mladým chlapom, pozrela na mňa a povedala mu: ‚Daj tomu úbožiakovi desať medenákov.' A on to urobil."
"Nemusíš sa tváriť tak prekvapene," povedal Desiatnik sudcovi Timu. "Žobráci zarábajú dobre. Mal by si to raz sám skúsiť!"
Sudcovi sa podarilo čosi zamrmlať. Tento zvrat absolútne nečakal. Ak obídeme neveľmi pravdepodobnú možnosť, že vo Wej-pingu sú ešte jedny také náušnice, pani Tengová musela mať tajného milenca, čo bolo rovnako nepravdepodobné, ba celkom nemysliteľné! Ostro sa spýtal žobráka: "A si si celkom istý, že to boli tie isté náušnice?"
"Ech, ty!" ohradil sa starec rozhorčene. "Možno mi zavše trocha tečie z očí, a to ešte len v naozaj veterné dni, ale stavil by som na ne viac ako na tvoje, rozumieš!"

"Karpavý sa v tom vyzná," zamiešal sa Desiatnik netrpezlivo. "A teraz poďme k tomu mladíkovi, bratku. Tu máš vraha! Ako vyzeral, Karpavý?"
"Ale, bol to iba taký fičúrik. Tuším si rád uhne, lebo mal červené líca. Už som ho viac nevidel."
Sudca Ti si pomaly hladkal bradu. Obrátil sa k Desiatnikovi:
"Najlepšie bude, keď sa naňho pôjdem povypytovať ľudí v tom dome."
Desiatnik sa rozosmial a štuchol sudcu do rebier:
"Myslíš si, že si ešte stále veliteľ strážnikov, čo? Zatknúť niekoho, dať ho na pranier, a on ti vysype všetko, čo chceš! Čo podľa teba urobí kupliarka, keď ta zájdeš a budeš sa prezvedať? Ponúkne ti, aby si si užil na trovy domu?"
Sudca si zahryzol do pery. Veci sa začali vyvíjať prirýchle a dopúšťal sa hrubých chýb. Desiatnik vážne pokračoval:
"Jediný spôsob, ako sa niečo dozvedieť, je zájsť ta s Klinčekom a najať si izbu ako hosť. Klinček poznajú, a tak ju nikto nebude podozrievať. Ak sa ti nepoďarí vypátrať milenca, aspoň sa čosi dozvieš od tohto dievčaťa. Vyznáš sa v tom, čo, Klinček? A navyše to budeš mať zadarmo."
"Budeš musieť minúť zopár povrázkov medenákov," povedalo dievča ľahostajne. "Je to tam drahé. A pokiaľ ide o to, či s tebou pôjdem zadarmo, ešte uvidíme. Tu doma by som možno súhlasila, ale vonku je to iné."
"Tým sa netráp," povedal sudca. "Kedy ta môžeme zájsť?"
"Poobede," odvetila. "Na týchto miestach skôr neotvárajú."
Sudca Ti ponúkol Desiatnika a žobráka vínom. Žobrák rozvláčne vykladal o tom, aké čudné veci zažil počas svojho dlhého života. Čoskoro sa vrátil Čchiao Taj a pripojil sa k nim. Vypili niekoľko rúnd a potom šla Klinček do kuchyne pripraviť poludňajšiu ryžu. Sudca povedal Čchiao Tajovi:
"Dnes popoludní ju zoberiem do istého pekného domu pri západnej bráne."
"Myslel som si, že máš na robote lepšie veci, ako sa kurviť!" ozval sa za nimi nepríjemný hlas. Kun-šan nečujne vošiel v plstených papučiach.
"Vec, o ktorej sme spolu hovorili, je vybavená," povedal mu sudca Ti. "Poď, zájdeme si do reštaurácie. Myslím že by sme ťa mali počastovať!"
Kun-šan prikývol a trojica spoločne opustila hostinec.
Vo vedľajšej ulici našli nevelkú jedáleň. Sudca si vybral stôl ďalej od ostatných a rozkázal velkú misu praženej ryže a bravčoviny so solenou zeleninou a tri krčahy vína. Len čo čašník odišiel, Kun-šan sa dychtivo spýtal:
"Leng Čchien zaplatil? Musíme sa ponáhľať, lebo ako som počul, práve ho zatkli."
Sudca Ti mlčky vytiahol z rukáva obe zmenky a ukázal mu ich. Kun-šan k nim s priduseným radostným výkrikom vystrel ruku. Sudca však rýchle vložil papiere späť do rukáva a chladne poznamenal:
"Nie tak rýchle, priateľ môj!"
"Chceš odskočiť od našej dohody?" spýtal sa Kun-šan výhražne.
"Oklamal si nás, Kun-šan!" vyštekol sudca Ti. "Tváril si sa, akoby šlo iba o to, ako vyžmýkať peniaze z podvodníckeho bankára. Zabudol si nám povedať, že to súvisí s vraždou!"
"Nezmysel!" zasyčal Kun-šan. "S akou vraždou?"
"S takzvanou samovraždou pána Kuo Č'-júana."
"O tom nič neviem!" odsekol zlostne Kun-šan.
"Mal by si vyjsť s farbou von, ty darebák!" obrýkol sa naňho Čchiao Taj. "Nechceme byť obetnými baránkami!"
Kun-šan už-už otváral ústa, ale ovládol sa, keď uvidel prichádzať čašníka s jedlom a vínom. Keď čašník odišiel, Kun-šan zavrčal:
"Nie je to nič iné ako špinavý trik! Daj sem tú zmenku, vravím ti!"
Sudca Ti schytil paličky. Naplnil si misku, zjedol zopár kúskov a potom pokojne povedal:
"Daj mi ten zápisník a povedz mi presne, kde a ako si k nemu prišiel. Potom dostaneš svoju zmenku, ale prv nie."
Kun-šan vyskočil a prevrátil stoličku. Blčiac zlosťou skríkol: "Ešte sa o mne dopočuješ, ty podliak!"
Čchiao Taj ho schmatol za ruku a stiahol ho späť. "Odveďme ho do hostinca," navrhol sudcovi tíško. ..Hore sa s ním porozprávam."
Kun-šan sa mu s oplzlými kliatbami vykrútil zo zovretia. Naklonil sa k sudcovi a zasyčal: "Toto oľutuješ!"
Čchiao Taj chcel vstať, ale sudca Ti ho rýchle zavrátil. "Pusť ho! Ncmôžeme si tu dovoliť ruvačku!" A obrátil sa ku Kun-šanovi: "Vieš, kde nás hľadať a ako sa dostať k svojim peniazom!"
"Pravdaže viem!" vybrechol Kun-šan a zmizol. "Bolo múdre nechať toho darebáka odísť?" spýtal sa pochybovačne Čchiao Taj.
"Keď sa upokojí," povedal sudca, "spomenie si na peniaze a znovu sa ukáže." Pozrel na vrchovato naloženú misu ryže a tri krčahy vína na stole a dodal: "Ale čo spravíme s týmto?"
"To nech vás ani najmenej netrápi, vaša ctihodnosť!" uškrnul sa Čchiao Taj. Schytil paličky a s chuťou sa pustil do jedla. Pražená ryža mizla s ohromujúcou rýchlosťou.
Sudca Ti necítil hlad. Neprítomné obracal v prstoch pohár a rozmýšľal. Správa o tajných schôdzkach pani Tengovej ho prekvapila tak veľmi, že zabúdal na opatrnosť a nutnosť vystríhať sa unáhleného kroku. Vážnej chyby sa dopustil už v hostinci a teraz tiež začínal pochybovať, či postupoval voči Kun-šanovi správne. Ten chlap bol nebezpečný a on o ňom vedel iba málo; netušil ani, kde sa zvyčajne skrýva. Sudca začal stiesnene uvažovať, či si toho na seba nenabral priveľa.
Vypil iba jediný pohár vína; Čchiao Taj sa postaral o zvyšok. Cmukol perami a povedal:
"Skvelé! Tak, a aká robota ma čaká dnes popoludní?" Sudca si poutieral bradu a fúzy horúcim uterákom. "Choď na veliteľstvo posádky a pokús sa získať tie informácie o Desiatnikovi. Nemyslím, že by bol zapletený do nášho prípadu, ale ako vidím, tu nie je nič zaručené! Potom môžeš zájsť za veštcom Pien Chungom, ktorý varoval Kuo Č'-juana, že

pätnásteho bude jeho život v nebezpečenstve. Zisti, či je to ozajstný veštec, alebo iba klamár, a či pozná Kun-šana. Nahovor ho nech ti o ňom čosi porozpráva. Tá obchodníkova smrť je záhadou, ktorá ma hluboko zaujala."
Zaplatil účet a vykročili späť k hostincu U fénixa.

11

Klinček už na sudcu čakala. Preobliekla sa do tmavobelasých šiat a čierneho hodvábneho kabátika. Napriek tomu, že bola vulgárne nalíčená, s vlasmi zviazanými do jednoduchého uzla nevyzerala nepríťažlivo.
Vo výčape nebolo okrem nich nikoho. Vyhlásila, že ostatní šli hore, pospať si po obede.
"Vezmem si z nich príklad," rozhodol sa Čchiao Taj. „To víno dosť stúpa do hlavy! Ale radšej strávim šiestu tu dolu."
Sťažka dosadol do starého trstinového kresla. Sudca Ti s Klinčekom vyšli na horúcu ulicu.
Dievča kráčalo zopár krokov pred sudcom, ako bolo zvykom u prostitútky, ktorá si vedie zákazníka. Ak si muž vyšiel von s manželkou, tá mala naopak kráčať niekoľko krokov za ním.
Klinček poznala mnohé skratky.
Čoskoro vošli do tichej ulice lemovanej blahobytne pôsobiacimi stredostavovskými domami. Vyzerala ako štvrť penzionovaných obchodníkov. Klinček zastala pred vysokými dvcrmi, úhľadne nalakovanými na čierno. Nič nenaznačovalo, že ide o verejný dom.
Sudca Ti zaklopal, ale keď sa otvorili dvere a na prahu zastala statná žena oblečená do čierneho damasku, ozvalo sa dievča a požiadalo ju o izbu. Tým naznačila, že zákazníkovi túto adresu navrhla ona, a preto má nárok na províziu.
Kupliarka ich s úsmevom uviedla do malého salónika. Povedala, že za tri povrázky medenákov dostanú na celé popoludnie najlepšiu izbu. Sudca protestoval a po dlhom jednaní sa dohodli na dvoch povrázkoch. Sudca zaplatil a kupliarka ich odviedla na prvé poschodie do veľkej, bohato zariadenej spálne. Keď odišla, Klinček povedala:
„Toto je naozaj najlepšia izba v dome. Môžeš si byť istý, že tá dáma sa schádzala so svojím milencom práve tu."
"Prehľadáme ju!" vyhlásil sudca Ti.
"Budeš musieť chvíľu počkať! Tá žena sa čoskoro vráti s čajom. Nezabudni jej potom dať malé prepitné, je to tu zvykom." Keď videla, že sudca Ti si chce sadnúť k čajovému stolíku, nenútene povedala: "Neviem, čo máš v úmysle, ale v každom prípade bude lepšie, ak sa preoblečieme do nočného odevu. Ľudia tu majú bystré oči. Ak sa nebudeme správať ako ostatní hostia, vzbudíme v nich podozrenie."
Šla k toaletnému stolíku, zobliekla si kabátik i šaty ;i vystúpila zo širokých nohavíc. Aj sudca Ti odložil odev a obliekol si čistú nočnú košeľu z bieleho tylu, ktorá visela pripravená na nalakovanom vešiaku pri posteli. Klinček stála nahá pred toaletným stolíkom a umývala sa s ľahostajnosťou príslušníčok svojho cechu. Sudca si všimol, že má peknú postavu. Keď sa sklonila, zrak mu padol na tenké biele jazvy, ktoré jej križovali chrbát a boky. "Kto ťa týral?" spýtal sa nahnevane. "Desiatnik?" "Ale nie." povedala ľahostajne. "Je to už skoro rok. Vieš. do nevestinca ma nepredali ako dieťa. Mala som už šestnásť a robota sa mi nepáčila, a tak sa mi zavše ušlo zopár rán bičom. Ale mala som šťastie. Jedného dňa ta zašiel Desiatnik a padla som mu do oka. Povedal môjmu majiteľovi, že ma chce vykúpiť. Majiteľ mu ukázal účet na štyridsať strieborniakov, ktorý podpísal môj otec, keď ma predával." Obrátila sa a obliekla si nočné rúcho. Uvažujúc si hodvábnu šerpu, s úsmevom pokračovala: "Môj majiteľ práve začal zratúvať ostatné výdavky, ktoré by sa mu mali uhradiť, keď mu Desiatnik vytrhol papier z ruky a povedal: .V poriadku, teda sme dohodnutí!' Keď sa môj majiteľ spytoval na peniaze, Desiatnik iba zablýskal očami a vyhlásil: ‚Práve som ti zaplatil, či nie? Alebo chceš vari povedať, že som klamár?' Mal si vidieť, akú kyslú tvár majiteľ vystrúhal! Ale podarilo sa mu usmiať sa a vyjachtať: ‚Áno, pane, ďakujem vám, pane!' a Desiatnik rna odviedol so sebou. Môj majiteľ vedel, že ak podá sťažnosť na cechový úrad alebo na súd, Desatnik príde so svojimi ľuďmi a roztrieska mu celé zariadenie. Naozaj som mala šťastie. Desiatnik je možno trocha prchký, ale má dobré srdce. A tie jazvy mi neprekážajú, sú takrečeno znakom môjho remesla!"
Kým ju sudca počúval, prezeral zásuvky toaletného stolíka. "Nie je tu nič," povedal, "celkom nič."
"A čo si očakával?" spýtalo sa dievča a sadlo si na okraj postele. "Všetci, čo sem prichádzajú, si dávajú pozor, aby tu nezanechali nič, čo by mohlo prezradiť ich totožnosť. Vedia, že v týchto domoch z času na čas dochádza k vydieraniu. Tebe najlepšie pomôžu nápisy a obrazy na posteli. Podpisujú ich iba umeleckými menami, tak som aspoň počula, ale pretože vieš čítať, možno tam čosi nájdeš."
Vošla žena s veľkou tácňou, na ktorej bola čajová kanvica a tanieriky s čerstvým i kandizovaným ovocím. Sudca jej dal hrsť medenákov a ona odišla so zdvorilým zasmrkaním.
Klinček odtiahla nabok závesy a vklzla do postele. Sudca Ti si sňal čiapku a položil ju na čajový stolík. Potom aj on vyliezol na obrovskú posteľ a sadol si so skríženými nohami na čistučkú rohožku. Posteľ sa ponášala na malú izbu. Zadnú i bočné steny mala z vyrezávaného dreva. Drevené obloženie siahalo až k baldachýnu. Klinček sedela pred zadnou stenou a starostlivo vtláčala vlasovú ihlicu do štrbiny v dreve.
"Čo to tam robíš?" spýtal sa sudca zvedavo. "Zasekla som dvierka tajného okienka," odvetila. "Nemyslím, že by tam už boli nejakí hostia, lebo je ešte zavčasu, ale človek nikdy nevie. A my v nijakom prípade nechceme, aby zistili, o čo nám ide."
Sadla si oproti sudcovi a oprela sa o obrovský vankúš. Sudca Ti si pomyslel, že naozaj zbiera cenné skúsenosti. Pred svojím sobášom s Prvou dámou sa príležitostne stýkal s prvotriednymi kurtizánami zo sídelného mesta, ale nepoznal zvyklosti v obyčajných nevestincoch a zvrhlé chúťky, ktoré tam uspokojovali. Zdvihol hlavu a hladkajúc si bokombriadky, začal si jeden po druhom prezerať hárky papiera popísané básňami a pokreslené obrázkami, ktoré boli povkladané do početných štvorcových a okrúhlych rámov obloženia. Manželské postele zvyčajne zdobili

povznášajúce nápisy a kresby, narážajúce na hlboký zmysel manželského stavu a na cnostných mužov a ženy z minulosti. Tu však boli, prirodzene, frivolnejšie. Literáti, ktorí navštevovali verejné domy a nevestince, sa často zabávali tým, že napísali zopár improvizovaných veršov alebo nakreslili skicu. Ak boli vydarené, správa domu ich použila na výzdobu vnútorných stien postele. Keď kresby a verše vybledli, strhli ich a nahradili novými. Sudca prečítal nahlas dvojveršie napísané zbehlým učeneckým písmom: "Nestrácaj z pamäti, že brána, ktorou si vošiel do života, stáva sa bránou, ktorou sa uberáš k predčasnej smrti." Prikývol a povedal:
"Drsne vyjadrené, ale na nešťastie celkom pravdivé." Zrazu sa lepšie posadil. Pohľad mu padol na krátku báseň. Prvé dvojveršie bolo napísané tým istým nekonvenčným rukopisom umelca ako báseň pod maľbou lotosových kvetov, ktorú videl v Leng Čchie-novej pracovni na stene za bankárovým kreslom. Druhé dvojveršie bolo napísané drobučkým precíznym kaligrafickým písmom, akému sa učia dievčence z dobrých rodín. Podpisy chýbali. Sudca pomaly a nahlas prečítal prvé dvojveršie:
"Ako závratne uplývajú dni a noci, tá rieka - rýchla a nezadržateľná - odnáša náhlivým prúdom zriedkavé, krehučké kvety, čo opadli."
A potom druhé dvojveršie:
"Nechaj ich odplávať, nezastavuj ich; lupienky by ti zvädli v dlani: také sú nežné. Ulúpil by si ich snom iných zaľúbencov."
Podľa starej básnickej obyčaje muž napísal dvojveršie a žena ho zavŕšila druhým. Zdalo sa, že to súhlasí. Báseň s narážkami na opadané kvety a pominuteľné pozemské radosti sa mohla celkom dobre vzťahovať na zakázanú lásku. Žobrák opísal milenca pani Tengovej ako dobre oblečeného mladíka s červenými lícami. Červené škvrny nemuselo spôsobiť holdovanie vínu, mohlo to byť znamenie prezrádzajúce zdíhavú chorobu, na ktorú Leng Te zomrel. A sklon mladého maliara kresliť lotosové kvety poskytoval ďalší dôkaz. Sudca povedal Klinčeku: "Tie verše mohla napísať pani Tengová so svojím milencom."
"Nepochopila som celkom ich zmysel," povedalo dievča, "ale pripadá mi to ako smutná báseň. Spoznávaš rukopis jej milenca?"
"Myslím, že hej. No aj keby som sa nemýlil, pri hľadaní vraha pani Tengovej nám to veľmi nepomôže. Mladík, čo napísal prvé dvojveršie, je mŕtvy." Na chvíľu sa zamyslel a potom pokračoval: "Najlepšie bude, ak zájdeš dolu a pousiluješ sa dosiahnuť, aby ti tá žena opísala párik."
"Priam horíš od nedočkavosti, aby si sa ma zbavil, čo?" odseklo dievča. "Musíš však znášať moju spoločnosť ešte o chvíľu dlhšie. Treba zachovať dojem."
"Prepáč!" povedal sudca Ti s ospravedlňujúcim úsmevom. Nevedel, že to dievča je také citlivé. A mala, prirodzene, celkom pravdu. "Mám plnú hlavu starostí," dodal rýchle, "ale v tvojej spoločnosti som veľmi rád. Čo keby sme si sem doniesli tácňu s čajom? Môžeme si zajesť, vypiť si čaj a trocha sa pozhovárať."
Klinček ticho zostúpila z postele a doniesla tácňu. Položila ju na rohožku medzi nimi a ponalievala do šálok čaj. Zjedla kúsok kandizovaného ovocia. Zrazu sa ozvala:
"Musí to byť pre teba pekné, byť zasa v ozajstnej posteli, v takej, akú máš doma."
"Čo to má znamenať?" spýtal sa sudca, vyrušený zo svojich úvah. "Doma? Veľmi dobre vieš, že ľudia ako ja nemajú nijaký domov!"
"Ach, prestaň rozprávať nezmysly!" zvolala nahnevane. "Hráš svoju úlohu celkom dobre, takže sa nemusíš báť, že ťa Desiatnik so svojimi chlapmi odhalí. Ale nemysli si, že oklameš skúsenú ženu, keď si s ňou v posteli!"
"Čo tým chceš povedať?" spýtal sa podráždene sudca Ti.
Naklonila sa a odtiahla mu nočnú košeľu. Rýchle sa mu dotkla pleca a pohŕdavo povedala:
"Pozri na tú hladkú pokožku! Každodenný kúpeľ a drahé masti! Vari chceš, aby som uverila, že tvoje vlasy získali lesk od vetra a dažďa? Si silný, ale pokožku máš bielu a bez jedinej jazvičky. Tie svaly si získal šermom a boxovaním v telocvični s inými mladými urodzenými pánmi! A ten povýšený spôsob, akým so mnou zaobchádzaš! Zrejme si myslíš, že ti nestojím ani za to, aby si sa mi lepšie prizrel, ale dovoľ, aby som ti povedala, že nijaký ozajstný zbojník či potulný podvodník by tu so mnou nesedel pokojne na posteľnej rohožke a nepil čaj. Takí ľudia majú možnosť dostať sa k žene, ako som ja, iba raz za čas; ešte aj keby boli práve neviem ako zaujatí robotou, schmatli by ma hneď, len čo by som si spustila nohavice, a s robotou by si lámali hlavu až potom. Nemôžu si dovoliť byť takí nenútení ako ty, ktorý máš štyri či päť zívajúcich manželiek, čo majú na zadkoch namiesto jazev drahý púder! Neviem, kto si a čím sa zaoberáš, a vôbec ma to nezaujíma, ale nedám sa od teba urážať tvojím nadutým správaním!"
Sudcu Tiho jej nečakaný výbuch zaskočil. Nevedel, čo má chytro povedať. Dievča roztrpčené pokračovalo:
"Nepatríš medzi nás. Prečo si nás prišiel špehovať"? Prečo sliediš za Desiatnikom, dobráčiskom, ktorý ti dôveruje? Iste len preto, aby si sa smial a žartoval na náš účet, keď sa vrátiš medzi svojich!"
Do očí jej vstúpili slzy zlosti.
"Máš pravdu," odvetil sudca ticho, "naozaj iba hrám úlohu. Ale celkom iste nejde o lacný žart. Som úradník, ktorý sa zaoberá vyšetrovaním zločinov, a ty i Desiatnik, bez toho, aby ste o tom vedeli, mi pomáhate presne tak, ako som dúfal, keď som na seba vzal tú rolu. A pokiaľ ide o to, že medzi vás nepatrím, veľmi sa mýliš. Prisahal som, že budem slúžiť štátu a ľudu, a to sa týka rovnako prefektovej Prvej dámy ako teba, rovnako predsedu vlády ako tvojho Desiatnika. My, veľký čínsky ľud, patríme všetci k sebe, Klinček. V tom spočíva naša večná sláva a to nás, kultúrny národ Stredného kráľovstva, odlišuje od zaostalých barbarov ostatného sveta, ktorí sa nenávidia a požierajú navzájom ako divé šelmy. Vyjadril som sa jasne?"
Dievča prikývlo, trocha obmäkčené, a utrelo si rukávom líce.
"A ešte čosi," pokračoval sudca. "Dovoľ mi, aby som ťa ubezpečil, že máš milú tvár a utešenú postavu. Keby som zhodou okolností práve teraz nemal plnú hlavu iných vecí, bol by som naozaj veľmi rád, keby si mi venovala svoju

priazeň."
"Pravdepodobne to nie je pravda," povedala Klinček s chabým úsmevom, "ale znie to celkom príjemne. Vyzeráš unavený. Ľahni si, budem ťa ovievať!"
Sudca Ti sa vystrel na mäkkej rohožke. Dievča si spustilo rúcho z pliec, vzalo vejár z palmového lístia, čo visel v kúte postele, a začalo ho ovievať. Skôr ako si to uvedomil, tuho zaspal.
Keď sa zobudil, uvidel Klinček celkom oblečenú stáť pri posteli.
"Do vôle si si pospal," povedala, "a ja som sa dolu do vôle porozprávala. Tá žena mi dala aj slušnú províziu. Kúpim si za to darček od teba!"
"Ako dlho som spal?" spýta! sa sudca preľaknuto.
"Dve hodiny. Žena dolu poznamenala, že musíš byť náruživý milenec. Povedala, že ten párik sem zašiel dva razy; presne tak, ako to povedal starý Karpavý. Bola to štíhla, nezvyčajná žena, ozajstná dáma. Mladík bol tiež z dobrej rodiny, ale nevyzeral mocný, veľmi kašlal. Skvele kupliarke zaplatil. Povedala mi aj to, že párik po oba razy sledovali."
"Ako to myslíš, sledovali?"
"Až sem do domu a do tejto izby! V oboch prípadoch prišiel po páriku akýsi chlapík a zaplatil okrúhlu sumu za to, že sa Bude môcť pozerať tajným okienkom v zadnej stene postele."
"Kto bol ten človek?" spýtal sa napäto sudca.
"Hádam nečakáš, že tu nechal navštívenku? Tá žena dolu vraví, že bol vysoký a chudý. Šál si pritiahol až k očiam, takže nevidela, ako vyzerá, a rozprával priduseným hlasom. Ale je si istá, že to bol vzdelaný človek; bol sebavedomý, zvyknutý rozkazovať. A pri chôdzi kríval."
Sudca Ti zostal ticho stáť s odevom v rukách. Nemohol to byť nik iný ako Tengov poradca, Pan Ju-te! Ticho si s pomocou Klinčeka obliekol rúcho. Keď si uviazal okolo pásu šerpu a založil čiapku, omacal si rukáv a trocha ostýchavo povedal:
"Som ti hlboko povďačný za skvelú pomoc. Dovoľ mi, aby som ti ponúkol..."
"Tie správy nestáli nič, sú zadarmo!" prerušilo ho úsečne dievča. "Ale nemala by som nič proti tomu, keby si ma sem dakedy zaviedol. Som presvedčená, že vieš výborne zabaviť dievča, keď sa v mysli neoddávaš iným veciam. Potom mi môžeš zaplatiť šesťdesiat medenákov; alebo sto, ak budeš chcieť zostať celú noc. Taká je moja zvyčajná sadzba, keď pracujem vonku."
Pohla sa ku dverám. Dolu na nich čakala kupliarka a úslužne ich vyprevadila k bráne.
Na ulici sudca povedal dievčatu;
"Teraz musím zájsť do severnej štvrte. Uvidíme sa znovu naobed v hostinci."
Poradila mu, ako sa dostane do severnej štvrte, a rozišli sa.

12

Tentoraz sudca Ti vošiel do budovy súdu hlavnou bránou. Červenú rtevštívenku s menom Sen Mo, obchodný cestujúci, spolu s neveľkým prepitným odovzdal jednému zo strážnikov a požiadal ho, aby navštívenku odniesol poradcovi Panovi. Čoskoro sa ukázal akýsi úradník a odviedol sudcu Tiho cez pisáreň do Pan Ju-teho kancelárie.
Pan odtisol nabok hŕbku úradných listín a ponúkol sudcu, aby si sadol oproti nemu. Nalial mu šálku čaju z veľkého čajníka na stole a s vyplašeným výrazom v tvári začal:
"Bezpochyby ste už počuli tú strašnú novinu, pán Sen! Sudca je takmer zbavený zmyslov od žiaľu. Naozaj si oňho robím starosti. Viete, dnes ráno dal nečakane zatknúť bankára Leng Čchiena, jedného z prominentných občanov nášho mesta. Celý Wej-ping o tom rozpráva! Dúfam, že sa nedopustil omylu... Dnes akosi všetko vychádza naopak. Pitva sa nemôže konať, lebo ohliadač odišiel z mesta a vôbec nič nám neoznámil! A pritom vždy tak prísne dbal na predpisy!"
Zrazu si uvedomil, že sa správa nezdvorilo, a rýchle dodal: "Som presvedčený, že ste dnes strávili príjemný deň, pán Sen. Navštívili ste chrám boha mesta? Obávam sa, že dnes popoludní je dosť horúco, ale dúfam..."
"Navštívil som veľmi zvláštne miesto," prerušil ho sudca, "v druhej ulici naľavo od západnej brány."
Veľmi pozorne pritom sledoval Panovu tvár, ale tá zostala celkom bezvýrazná.
"V druhej ulici naľavo?" zopakoval Pan. "Ach, už viem! Trocha ste sa pomýlili. Mysleli ste tretiu ulicu, prirodzene! Áno, tá stará budhistická kaplnka je dosť nezvyčajná; viete, je skutočne veľmi stará. Založil ju pred tristo rokmi istý indický kňaz, ktorý..."
Sudca Ti ho nechal porozprávať celý príbeh bez prerušenia. Pomyslel si, že ak tú dvojicu sledoval Pan, musí to byť dokonalý herec. Keď poradca skončil svoj historický výklad, sudca vyhlásil:
"Nesmiem vás pridlho oberať o čas; máte iste plné ruky práce s vraždou pani Tengovej. Ešte ste nenašli nijakú stopu po vrahovi?"
"Neviem o ničom," odvetil Pan. "Ale sudca bude možno vedieť viac. Sústredil vyšetrovanie plne do svojich rúk; pochopiteľne, veď obeťou je jeho vlastná manželka! Aká tragédia, strašná tragédia, pán Sen!"
"Tá správa iste zarmúti všetkých ich priateľov," poznamenal sudca Ti. "Keďže bola pani Tengová poetka, iste patrila k nejakému dámskemu literárnemu krúžku?"
"Vidím," odvetil Pan s úsmevom, "že Tengovcov dobre nepoznáte! Viete, zriedka chodievali do spoločnosti. Sudca sa, prirodzene, zúčastňoval na všetkých oficiálnych podujatiach, ale inak žil veľmi utiahnuto. Medzi tunajšou šľachtou nemá jediného priateľa. Zastáva názor, že sudca musí byť absolútne nestranný a vo svojom pôsobisku nemá pestovať nijaké dôverné styky. Pani Tengová takmer nevychádzala von, s jedinou výnimkou: pravidelne trávievala zopár dní u svojej ovdovenej sestry. Jej manžel, bohatý statkár, zomrel mladý; mal vtedy iba tridsaťpäť rokov a ona tridsať. Zanechal jej utešený vidiecky dom za severnou bránou. Tamojší vzduch pani Tengovej veľmi prospieval. Slúžky

vravievali, že keď sa stade vracia, vždy vyzerá veľmi dobre a je veselá. Tentoraz to skutočne potrebovala, lebo posledné dva týždne bola veľmi chorá a vyzerala bledá a smutná. A zrazu je mŕtva."
Po patričnej odmlke sa sudca Ti rozhodol, že skúsi ešte raz priamo zaútočiť. Nenútene povedal:
"Dnes som zhodou okolností zazrel v istom obchode obraz jedného z miestnych umelcov, akéhosi Leng Teho. Vraveli, že sa veľmi dobre poznal s pani Tengovou."
Starý Pan sa chvíľu tváril udivene, no potom povedal:
"Nevedel som to, ale je to celkom možné. Teraz mi zišlo na um, že ten maliar bol vzdialeným príbuzným nebohého statkára a tiež často navštevoval vidiecke sídlo staršej sestry pani Tengovej. Áno, prirodzene, iste sa tam musel stretávať s pani Tengovou. Aká škoda, že zomrel taký mladý, bol to nadaný umelec. Jeho kresby vtákov a kvetín boli skvelé. Kreslil predovšetkým lotosové kvety, a to celkom osobitným štýlom."
Sudca si pomyslel, že takto sa vôbec nikam nedostane. Dozvedel sa, kde sa milenci stretávali, ale nedostal sa ani o krôčik dalej k hlavnému bodu, k zisteniu totožnosti záhadnej tretej osoby zapletenej do prípadu. A kupliarkin opis akoby ukazoval priamo na Pana: vysoký, chudý, autoritatívny výzor, krívanie... Rozhodol sa urobiť posledný pokus. Naklonil sa vpred a dôverne povedal tlmeným hlasom:
"Včera ste mi veľa rozprávali o historických pamätihodnostiach tohto mesta, pán Pan. Nuž, tie sú veľmi zaujímavé vo dne. Ale po zotmení sa myšlienky osamelého pútnika, prirodzene, obracajú k... ehm... súčasnejšiemu umeniu, takrečeno k hmatateľnejšej kráse. Bezpochyby je tu niekoľko miest, kde očarujúce devy..."
"Nemám ani sklony, ani čas na frivolné zábavky," prerušil ho škrobene Pan, "a preto vám nemôžem poskytnúť nijakú konkrétnu informáciu o týchto veciach." Nato si spomenul, že tento vulgárny chlap koniec koncov prišiel s odporúčaním od prefekta, a dodal s núteným úsmevom: "Viete, oženil som sa pomerne mladý a mám dve manželky, osem synov a štyri dcéry."
Sudca Ti s ľútosťou usúdil, že tento pôsobivý počet definitívne vylučuje možnosť, že by starý Pan bol zvrhlík. Tajomným návštevníkom musel byť ktosi iný, doteraz neznámy. Možno ho privedie na stopu tvorba pani Tengovej. Dopil šálku a ozval sa:
"Hoci si ako jednoduchý obchodník nenárokujem, že by som vedel oceniť literatúru, sudcovu poéziu som vždy čítal s nesmiernym obdivom. Nikdy som sa však nestretol so zbierkou básní jeho manželky. Nevedeli by ste mi povedať, kde by som našiel aspoň jednu z nich?"
Pan zošpúlil pery.
"To je ťažké!" odvetil. "Pani Tengová bola hlboko vnímavá a nesmierne skromná žena. Sudca mi povedal, že sa ju často pokúšal presvedčiť, aby svoje dielo uverejnila, ale ona vždy rozhodne odmietla, takže sa napokon musel zarmútený vzdať."
"Škoda," povedal sudca Ti, "rád by som si bol prečítal niečo z jej veršov, aby som o nej sudcovi mohol povedať zopár utešujúcich slov, keď mu pôjdem vysloviť sústrasť."
"Nuž," ozval sa Pan, ..hádam by som vám mohol pomôcť. Minulý týždeň mi pani Tengová poslala zošit s básňami, ktoré sama napísala. Pripojila k nemu lístok a v ňom ma žiadala, aby som overil, či sa nedopustila chýb v zmienkach o historických pamätihodnostiach Wej-pingu. Rukopis musím čo najskôr vrátiť sudcovi, ale ak chcete, môžete sa doň teraz pozrieť."
"Skvelé!" zvolal sudca Ti. "Sadnem si s ním tam k obloku, takže budete môcť pokračovať v práci."
Pan otvoril zásuvku a vytiahol hrubý zošit v jednoduchom belasom obale. Sudca podišiel ku kreslu pri obloku. Najprv zväzok rýchle prelistoval. Bol napísaný tým istým úhľadným rukopisom ako druhé dvojveršie, ktoré videl vo verejnom dome, i keď s drobnými odchýlkami. Prirodzene, to sa dalo vysvetliť tým, že verše do zošita starostlivo zapisovali v tichu knižnice, kým dvojveršie sa zrodilo na tajnej schôdzke.
Potom začal čítať zošit od začiatku. Čoskoro ho tá skvostná poézia úplne zaujala. Sudca Ti zastával strohý konfuciánsky názor, že poézia hodna svojho mena slúži jedine mravným alebo náučným cieľom. V mladosti sám napísal dlhú báseň o význame poľnohospodárstva. Len málo ho zaujímali verše, ktoré boli čisto lyrickými výlevmi alebo zachycovali prchavé nálady. Musel však pripustiť, že majstrovské narábanie jazykom a svojská predstavivosť dodáva poézii pani Tengovej podmanivú krásu. Mala mimoriadny cit pre adjektíva: spravidla použila iba jedno, aby vystihla náladu či scénu, ale toto jediné slovo zahŕňalo všetko podstatné. Sudca Ti si spomenul, že s čímsi až zarážajúco podobným sa stretol v sudcovej uverejnenej poézii; manželia zrejme úzko spolupracovali.
Položil si zväzok do lona a chvíľu len tak sedel, hľadiac do prázdna a zamyslene si hladkajúc bokombriadky. Pan po ňom blysol udiveným pohľadom, ale sudca si to nevšimol. Pýtal sa sám seba, ako je možné, že taká veľká poetka, jemná a citlivá žena, šťastne vydatá za manžela, s ktorým mala spoločné záujmy, mohla vôbec pristúpiť na úbohosť tajných schôdzok vo verejnom dome. Tá posmrkávajúca kupliarka, pokútne prepitné - zdalo sa mu to dokonale neuveriteľné. Nečakané vášnivé dobrodružstvo s mladíkom, čo nemá zábrany, prudké a krátke - to nebolo celkom vylúčené. Ženy sú čudné stvorenia. Lenže mladý maliar patril k tomu istému typu ako jej manžel, mal tie isté záujmy. Sudca sa zlostne pošklbkával za fúzy. Vôbec to do seba nezapadalo.
Zrazu si spomenul na drobné odlišnosti v písme. Možno že žena, ktorá sa tajne stretávala s maliarom, nebola pani Tengová, ale jej staršia sestra, mladá vdova. Mala na sebe náušnice a náramnice pani Tengovej, ale veď sestry si často navzájom požičiavajú svoje ozdoby! Maliar bol jej vzdialený príbuzný, takže mladá vdova mala ešte viac možností stretávať sa s ním ako pani Tengová. Navyše tu boli ešte dve ďalšie sestry. Obrátil sa k Panovi:
"Povedzte mi, bývajú aj ostatné sestry pani Tengovej vo vidieckom sídle za severnou bránou?"
"Pokiaľ viem," odvetil Pan, "žije tam iba jediná jej sestra, pán Sen, a tou je vdova po statkárovi."
Sudca mu vrátil zväzok básní. "Skvelá poézia!" povedal uznanlivo. Zrazu bol presvedčený, že Leng Teho milenkou bola mladá vdova. Prirodzene, jej písmo mohlo veľmi pripomínať písmo pani Tengovej. V dievčenstve ich iste učil ten istý

súkromný vychovávateľ. Staršia sestra mala pravdepodobne v úmysle vydať sa za maliara, len čo uplynie predpísaný čas smútku. Isteže, ich tajné schôdzky boli nesprávne, ale do toho ho nič. A nezaujíma ho ani zvrhlý vkus tajomného muža, ktorý sliedil za párikom. Mýlil sa. S povzdychom vstal a požiadal Pana, aby ho ohlásil sudcovi.
Keď sudca Ti sedel s Tengom pri stole v knižnici, povedal:
"Zajtra odcestujeme na prefektúru. Usiloval som sa zo všetkých síl, ale nepodarilo sa mi objaviť ani najmenší dôkaz, že moja teória o votrelcovi, čo spôsobil smrť vašej ženy, je správna. Mali ste pravdu, bolo by v tom priveľa náhod. Ľutujem, Teng. Dnes v noci sa pousilujem vymyslieť prijateľné vysvetlenie, ako sa telo pani Tengovej ocitlo v močiari; za odklad hlásenia o vražde beriem na seba pred prefektom plnú zodpovednosť."
Teng vážne prikývol.
"Hlboko si cením všetko, čo ste pre mňa urobili, Ti! Naopak, ja sa musím ospravedlniť za nepríjemnosti, ktoré som vám spôsobil, a to ešte keď ste na dovolenke! Vaša prítomnosť sama osebe je pre mňa veľkou útechou. Nezabudnem tak ľahko na vaše súcitné porozumenie a ochotu pomôcť, Ti."
Sudca bol dojatý. Teng by mohol naňho byť právom namrzený, lebo falšoval svedectvo a odďaľoval vyšetrovanie vraždy. Navyše v ňom vzbudzoval klamné nádeje. Prebleslo mu mysľou, že je naozaj rád, že poslal falošným odkazom ohliadača preč. V horúcom počasí rozklad pokročil natoľko, že podrobné ohľadanie mŕtvoly bolo už nemožné. Takto sa Teng, našťastie, nikdy nedozvie, čo urobil predtým, ako svoju ženu zabil. Sudca Ti to pokladal za nesmierne čudné, ale o vrtochoch chorej mysle sa všeobecne vie veľmi málo.
"Dúfam, že mi umožníte, aby som vám bol užitočný v inom ohľade, Teng, a to v prípade smrti Kuo Č'-juana. Poviete hádam, že už máte po krk mojich teórií, ale faktom zostáva, že som zhodou okolností zistil zaujímavé podrobnosti o tomto prípade. Je doň zapletený bankár Leng Čchien. Priznal sa mi, že Kua pripravil o veľké sumy. Preto som vám poslal odkaz, aby ste ho zatkli. Pred chvíľou som počul, že ste moju žiadosť okamžite vyplnili. Som naozaj hlboko dojatý, že tak dôverujete mojim chabým schopnostiam. Ubezpečujem vás, že aspoň v tomto prípade nesklamem!"
Sudca Teng si unavene prešiel rukou cez oči. "Máte pravdu, na ten prípad som celkom zabudol!" "Dnes už iste nemáte chuť pokračovať v ňom ďalej. Naozaj mi urobíte láskavosť, ak mi dovolíte viesť vyšetrovanie spolu s vaším poradcom."
"Bez všetkého!" odvetil Teng. "Máte úplnú pravdu, keď sa domnievate, že tomuto komplikovanému prípadu nevládzem venovať pozornosť, ktorú si zaslúži. Musím stále myslieť na náš zajtrajší rozhovor s prefektom. Ste naozaj veľmi ohľaduplný, Ti!"
Sudca pocítil rozpaky. Navonok Teng pôsobil ako chladný človek, ale pod jeho rezervovanosťou sa skrývala srdečná povaha. Bol hlúpy, ak si myslel, že Tengová manželka ho podvádzala.
"Ďakujem vám, Teng! Navrhujem vám, aby ste Panovi prezradili moju pravú totožnosť, takže spolu s ním budem môcť prezrieť úradné záznamy o tomto prípade.
Sudca zatlieskal. Keď sa zjavil komorník, povedal mu, aby zavolal Pan Ju-teho.
Starý poradca bol ohromený, keď sa dozvedel, že má pred sebou sudcu Tiho. Okamžite sa začal siahodlho ospravedlňovať za svoje neobradné správanie voči nemu. Sudca Ti ho však úsečne prerušil a požiadal Tenga, aby ich prepustil.
Keď ho ešte stále zmätený Pan viedol do svojej kancelárie, sudca si všimol, že vonku sa zotmelo. Povedal Panovi:
"Myslím, že obaja máme nárok na trocha čerstvého vzduchu! Potešíte ma, ked' sa so mnou pôjdete navečerať do reštaurácie a objednáte nejaké miestne špeciality."
Pan protestoval; vraj nemôže prijať takú poctu, no sudca naliehal a dodal, že pre vonkajší svet je koniec koncov ešte vždy pánom Senom, obchodným cestujúcim. Napokon starý poradca súhlasil. Zo súdnej budovy vyšli spoločne.

13

Pan vybral malú reštauráciu na jednom z mestských vŕškov. Z balkóna mali skvelý výhľad na mesto zaliate mesačným svitom.
Poradca objednal čerstvú riečnu rybu dusenú v ďumbierovej omáčke, pečené sluky, údenú šunku, polievku z prepeličích vajec a iné miestne špeciality. Sudcovi tak chutili, že sa cítil trocha zahanbený, keď si pomyslel na Čchiao Taja, ktorý teraz v hostinci U fénixa hltal obyčajnú kašu zo sójovej múčky.
Kým jedli, Pan stručne prebral Kuo Č'-juanov prípad. Potom mu sudca povedal o Leng Čchienovej sprenevere, o tom, ako Kun-šan ukradol zápisník a o dvesto zlatých, ktoré mal Kuo v pokladnici. Napokon hmlisto naznačil, že Kun-šan vydieral bankára, ale že on, sudca, prinútil Kun-šana, aby mu tie dve zmenky odovzdal. Spýtal sa:
"Máte na súde záznam o Kun-šanovi?"
"Nie, vaša ctihodnosť. To meno som v živote nepočul! To je naozaj neuveriteľné, za dva dni ste zistili o tomto meste viac ako ja za všetky roky."
"Mal som šťastie. Mimochodom, počul som, že pani Kuová bola oveľa mladšia od svojho manžela. Neviete, kedy sa s ňou Kuo oženil a či mal aj iné ženy alebo konkubíny?"
"Kuo mal pôvodne tri manželky," odvetil Pan, "ale jeho Prvá a Tretia dáma zomreli krátko po sobáši. Druhá dáma skonala pred rokom. Pretože bol vtedy už vyše šesťdesiatročný a mal dospelých synov a vydaté dcéry, všetci sa nazdávali, že by sa mal uspokojiť s konkubínou, ktorá by sa oňho starala. Jedného dňa však Kuo navštívil malé hodvábnictvo, kde nakupoval tovar. Jeho majiteľ, akýsi Sie, zomrel a vdova sa usilovala udržať živnosť, ale zadĺžila sa. Starý Kuo sa do nej vášnivo zaľúbil a trval na tom, že sa s ňou ožení. Najprv si z neho ľudia robili posmech, no ukázalo sa, že pani Kuová je skvelá manželka. Výborne viedla domácnosť, a keď Kuo začal trpieť žalúdočnými bolesťami, neodchádzala od jeho lôžka. Napokon sa všetci zhodli, že Kuo konal veľmi múdro."

"Nerozchýrilo sa, že mu bola neverná?" spýtal sa Ti.
"Nikdy!" odvetil okamžite Pan. "Mala nepoškvrnenú povesť. Preto som sa neopovážil navrhnúť, aby ju predvolali ako svedkyňu pred súd. Vypočul som ju sám v predsieni ich paláca hneď po tragédii. Samozrejme, tak ako býva zvykom, sedela za zástenou v prítomnosti svojej komornej."
Rád by som sa stretol s pani Kuovou, pomyslel si sudca Ti. Panova chvála sa vôbec nezhoduje s Čchiao Tajovým dobrodružstvom. Nahlas povedal:
"Rád by som si pozrel dejisko toho nešťastia. Máme pred sebou celý večer. Zájdime do Kuovho paláca. Môžete povedať, že som úradník, dočasne pridelený k súdu."
Pan prikývol.
"Aj ja by som sa ta rád zašiel ešte raz pozrieť, najmä do spálne. A nemusíme ani vyrušovať pani Kuovú, lebo som počul, že ju dala zamknúť a presťahovala sa do budoáru v ľavom krídle prístavby."
Sudca Ti zaplatil čašníkovi. Navrhol, aby si najali ľahké nosidlá, ale Pan vyhlásil, že dolu kopcom vládze dokrivkať. Pohodlnou prechádzkou zišli dolu do mesta ku Kuovmu palácu.
Zastali pred vysokou bránou; po oboch stranách na červeno nalakovaných dverí márnotratne vyzdobených mosadznými puklicami stáli hrubé žulové stĺpy. Komorník ich zaviedol do siene vkusne zariadenej starožitnými stoličkami a stolmi z masívneho ebenu. Keď ponúkol hosťom čaj a ovocie, šiel oznámiť panej ich žiadosť. Vrátil sa s niekoľkými kľúčmi. Pani Kuová nič nenamietala.
S rozžatým lampiónom ich viedol spleťou tmavých chodieb a dvorov do neveľkej záhrady ohradenej bambusovým plotom. V pozadí stála nízka budova, ktorú si, podľa jeho slov, starý pán Kuo vybral za svoj súkromný apartmán, lebo mala širokú terasu s výhľadom do záhrady a na rieku. Odomkol pevné dvere a vošiel prvý, aby zapálil sviečku, čo stála uprostred stola. "Ak bude treba viac svetla," povedal, "zažnem veľkú olejovú lampu."
Sudca Ti rýchle preskúmal izbu, zariadenú iba niekoľkými kusmi nábytku. Vzduch v nej bol potuchnutý. Dvere a obloky za posledné dni očividne nik neotváral. Podišiel k úzkym dverám v stene oproti. Komorník mu odomkol a sudca zostúpil tromi krokmi do krátkej chodby. Keď otvoril dvere na jej konci, zazrel širokú mramorovú terasu a za ňou záhradu, zvažujúcu sa k brehu rieky. Naľavo stál záhradný pavilón, kde Kuo posledný raz večeral; zeleno glazované škridlice na jeho streche sa ligotali v mesačnom svite.
Zostal chvíľu stáť na terase a vychutnával krásnu scenériu. Napokon sa vrátil späť do domu. Všimol si, že dvere na terasu sú dosť nízke, ale iba chlap oveľa vyšší od neho by mohol naraziť hlavou do zárubne. Keď znovu vošiel do spálne, zazrel pri stene vľavo stáť vysokú ženu v bielom. Bola to asi tridsaťročná krásavica s pravidelnou oválnou tvárou. Voľný smútočný šat iba sčasti zahaľoval jej pekne formovanú postavu. Pri pohľade na jej distingvovaný postoj so sklopenými očami si sudca v duchu povedal: ten lapaj Čchiao Taj nemá zlý vkus! Lepší ako jeho priateľ a kolega Ma Žung, ktorý má na nešťastie záľubu v hlučných a vulgárnych ženských. Sudca Ti sa hlboko uklonil a pani Kuová mu odpovedala podobným úklonom.
Poradca Pan úctivo predstavil sudcu Tiho ako pána Sena, dočasne prideleného k súdnemu tribunálu v súvislosti s mimoriadnou úlohou. Pani Kuová zdvihla veľké žiarivé oči a pozrela na návštevníka. Nato obom pokynula, aby si sadli do kresiel pred širokým, nízkym oblokom pri dverách, ktorými vošli. Ona sama zostala stáť meravo vzpriamená. Keď si sudca Ti sadol, zbadal v tieni vedľa nej hanblivú mladú slúžku. Pani Kuová, ovievajúc sa bielym hodvábnym vejárom, oslovila Pana chladným oficiálnym tónom:
"Pretože ste sa kvôli vyšetrovaniu unúvali až sem, domnievam sa, že je mojou povinnosťou dozrieť, aby sa urobilo všetko, čo vám umožní pracovať."
Pan sa začal kvetnato ospravedlňovať, ale sudca Ti ho prerušil:
"Srne vám hlboko povďační, pani," poveďal zdvorile. "Plne si uvedomujem, aké bolestné musí byť pre vás navštíviť dejisko tragédie. Nespôsobil by som vám tento žiaľ, keby som hlboko netúžil čo najskôr uzavrieť všetky formality súvisiace so skonom vášho manžela. Úprimne dúfam, že nám preto odpustíte našu dotieravosť."
Pani Kuová neodpovedala, iba mlčky kývla hlavou. Sudca si pomyslel, že na bývalú kramárovu ženu si nezvyčajne rýchle osvojila spôsoby urodzenej dámy. Rázne pokračoval:
"A teraz mi dovoľte, aby som si to tu poobzeral." Nenútene pozrel na veľkú posteľ so zatiahnutými jednoduchými belasými závesmi, ktorá stála pri stene oproti pani Kuovej. Za ňou zbadal zvyčajný štós truhlíc na šaty z kože nalakovanej na červeno. Vybielené steny a kamenná dlážka boli holé. Konverzačným tónom poznamenal:
"Zdá sa mi, že je tu akosi málo nábytku, pani. Iste ho tu bolo viac, kým bol váš manžel ešte nažive. Hádam aspoň toaletný stolík, zopár malieb na stenách..."
"Môj manžel," prerušila ho pani Kuová chladne, "mal striedmy vkus. Napriek značnému bohatstvu odmietal prepych a žil skromne."
Sudca Ti sa uklonil.
"To je výrečné svedectvo o jeho charaktere, pani. A teraz mi dovoľte, aby som si prezrel, čo si chcem overiť." Pohľad sa mu znovu zastavil na truhliciach na šaty: "Vidím, že sú tu iba tri truhlice s nápismi Jeseň, Zima a Jar. Kde môže byť tá štvrtá, s letným šatstvom?"
"Dala som ju do opravy," odvetila pani Kuová unavene.
"Aha," prikývol sudca Ti. "Iba mi tak zišlo na um, že jedna chýba; chápete, človek je zvyknutý na štyri. A teraz by som bol rád, keby ste mi povedali, čo všetko si pamätáte z tej osudnej noci. Prirodzene, videl som súdne zápisy..."
Pani Kuová sa zrazu za čímsi ohnala vejárom. Vyrútila sa na slúžku:
"Koľko ráz som ti vravela, že nechcem mať v dome tie odporné tvory? Rýchle ju plesni... tam je!"
Sudcu Tiho prekvapila toľká nečakaná zápalistosť. Pan Ju-te tíšil pani Kuovú: "Je tu iba jedna alebo dve, pani, nemusíte..."

Pani Kuová ho nepočula. Napäto sledovala, ako sa slúžka zúrivo usiluje chytiť muchu, zaháňajúc sa za ňou vreckovkou.
"Zabi ju!" vybuchla pani Kuová netrpezlivo. "Tu je! Rýchle!"
Sudca ju pozoroval s veľkým záujmom. Zrazu vstal, schytil sviečku a chcel ňou zapáliť veľkú olejovú lampu, čo stála vedľa nej.
"Nezažíhajte tú lampu!" osopila sa naňho pani Kuová.
"Prečo nie, pani?" spýtal sa sudca Ti mierne. "Chcem vám iba pomôcť zistiť, či ich tu nie je viac." Zdvihol sviečku a pozrel na povalu.
"Je neúctivé zažínať v izbe nebohého toľké svetlá!" Ale sudca ju nepočúval. Uprene pozeral na povalu. Nakoniec pomaly povedal:
"Nevidí sa vám zvláštne, pani, že je v tejto izbe toľko múch? Veď bola dva dni zavretá! Pozrite, vyzerajú tam hore trocha ospanlivo, ale svetlo ich preberie!"
Nevšímajúc si protesty pani Kuovej, rýchle zapálil všetky štyri knôty olejovej lampy. Zdvihol ju nad hlavu a začal skúmať povalu. Pani Kuová pokročila vpred a sledovala jeho počínanie. Zbledla a ťažko dýchala.
"Necítite sa dobre, pani?" spýtala sa s úzkosťou v hlase slúžka. Pani si ju však nevšímala. Cúvla pred rojom múch, ktorý sa zniesol dolu a rozbzučal sa okolo lampy.
"Vidím," povedal sudca Ti Panovi, "že sa zlietajú nižšie, svetlo lampy ich už tak nepriťahuje!"
Starý poradca naňho hľadel onemený. Vyzeral, akoby si myslel, že sa sudca pominul na rozume.
Ti podišiel k posteli, zohol sa a prezeral si dlážku. Keď sa vystrel, povedal, neobracajúc sa ani na jedného z nich:
"Aké čudné! Zhromažďujú sa tu, pri strapcoch závesu!"
Nadvihol záves a nazrel pod posteľ.
"Aha, už rozumiem. Vábi ich dlážka. Či skôr čosi, čo je pod ňou."
Začul za sebou potlačený výkrik. Bleskurýchle sa obrátil a zazrel pani Kuovú klesať k zemi. Zamdlela. Slúžka rýchle pribehla a kľakla si k panej. Aj on sa k nej priblížil a chvíľu hľadel, ako tam doluznačky leží. Pan Ju-te znepokojene zamrmlal: "Čo ak je to srdcový záchvat, musíme..."
"Nezmysel!" obrýkol sa naňho sudca Ti a slúžke prikázal: "Nechaj ju! Poď sem a pomôž mi odtisnúť nabok posteľ. Hádam by ste mohli pomôcť aj vy, Pan. Bojím sa, že je dosť ťažká..."
Dlážka však bola taká hladká, že sa im bez veľkých ťažkostí podarilo odtisnúť posteľ k obloku. Sudca Ti si kľakol a začal skúmať kamenné dlaždice. Vybral si z goliera špáradlo a skúšal ním škáry. Nato vstal a povedal Panovi: "Zopár z týchto dlaždíc nedávno vybrali z dlážky!" Obrátil sa k slúžke a prikázal jej: "Bež a dones mi kuchynský nôž a lopatu. Ale nikomu ani muk! Vráť sa okamžite nazad, počuješ?"
Keď vystrašená slúžka odbehla, sudca Ti vážne pozrel na Pana a povedal: "Aký diabolský plán!"
"Áno, pane!" prisvedčil Pan. Jeho ohromený pohľad však prezrádzal, že nemá ani potuchy, o čom sudca hovorí. Sudca Ti to nezbadal. Uprene hľadel na dlážku a pomaly si hladkal bradu.
Keď sa vrátila slúžka, kľakol si na kolená a kuchynským nožom uvoľnil dve dlaždice. Zem pod nimi bola vlhká. Vzal lopatu, odstránil ďalšie dlaždice a odložil ich nabok. Dokopy objavil šesť uvoľnených dlaždíc, ktoré tvorili obdĺžnik s rozmermi päťkrát tri stopy. Sudca Ti si vysúkal dlhé rukávy a začal lopatou odhadzovať zem.
"Takáto práca predsa nie je pre vás, pane!" zvolal zhrozený Pan. "Dovoľte, aby som zavolal sluhov!"
"Čuš!" osopil sa naňho sudca. Lopata narazila na čosi mäkké. Kopal ďalej a po chvíli zacítil, že sa z jamy šíri odporný zápach. Zrazu sa ukázal kúsok červenej kože.
"A máme tu chýbajúcu truhlicu, Pan!" zvolal Ti. Obrátil sa k slúžke, ktorá čupela pri svojej panej a usilovala sa ju prebrať, a skríkol na ňu: "Bež k bráne a povedz kľučiarovi, že poradca Pan mu rozkazuje, aby sa ihneď vybral na súd s odkazom, že sem má okamžite prísť veliteľ strážnikov so štyrmi chlapmi a väzenská dozorkyňa. A keď sa budeš vracať, prines mi zväzok kadidiel z domáceho oltára. Utekaj!"
Sudca si utrel pot z čela. 'Pan sa nešťastne zahľadel na pani Kuovú, ležiacu tvárou k zemi, a ostýchavo sa spýtal:
"Nemali by sme jej trocha urobiť pohodlie, pane?"
"Nie," odvetil sudca Ti úsečne. "Studený kameň ju najskôr preberie. Veľmi dobre vedela, že telo jej manžela je pochované tu pod dlážkou. Je vrahovou spoločníčkou."
"Ale veď jej manžel skočil do rieky, pane! Sám som ho videl!"
"Lenže mŕtvola sa nenašla, je tak? Vravím vám, že Kuo Č'-jiiana zavraždili tu v izbe, keď si prišiel po liek."
"A kto potom vybehol z domu?"
"Vrah!" odvetil sudca Ti. Oprel sa rukami o lopatu a pokračoval: "Bol to veľmi prefíkaný plán. Keď vrah skryl Kuovu mŕtvolu pod dlážku, obliekol si jeho šaty a čiapku a potrel si tvár krvou. Potom vybehol na terasu a do záhrady. Všetci ste čakali, že zo spálne vyjde Kuo, zazreli ste známy odev a čiapku a vydesili vás výkriky a krv na jeho tvári. Nečudo, že si nik z vás neuvedomil, že to nie je Kuo. Najprv zamieril k pavilónu, ale dal si dobrý pozor, aby sa k nemu nedostal priblízko. Na polceste zmenil smer, rozbehol sa k rieke a skočil do vody. Podľa môjho názoru sa nechal unášať prúdom, kým nezbadal na brehu opustené miesto, a tam vyšiel z vody von. Čiapku hodil do rieky ako falošnú stopu."
Pan pomaly prikývol.
"Áno, teraz tomu už rozumiem. Ale kto to mohol byť? Vari Kun-šan?"
"Kun-šan je naozaj najpodozrivejší," odvetil sudca Ti. "Bankárov zápisník musel ukradnúť po tom, ako zabil Kua. Hoci nevyzerá veľmi mocný, môže byť dobrý plavec."
"Krv na tvári zrejme pochádzala z rany, ktorú si sám spôsobil," poznamenal Pan.
"Alebo, sa natrel Kuovou krvou. Už je tu slúžka! Teraz si overíme, ako Kua zabili. Vezmite od nej to zapálené kadidlo a držte mi ho pri tvári!"

Keď to Pan urobil, sudca si zakryl šálom ústa a nos a pustil sa lopatou odhadzovať zem z vrchnáka červenej truhlice. Keď sa horná časť truhlice uvoľnila, kľakol si a odtrhol náplasť, ktorou boli oblepené všetky štyri boky vrchnáka. Vystrel sa a hranou lopaty nadvihol vrchnák.
Ovalil ich hnilobný zápach. Pan si rýchle zakryl rukávom nos a mával kadidlom tak, že ich zahalil oblak belasého dymu. V truhlici ležalo preložené vo dvoje telo krehkého muža, odetého iba do spodnej bielizne. Sivú hlavu mal nepokrytú a spod ľavej lopatky mu trčala rukoväť noža. Sudca pootočil hlavu mŕtvoly hranou lopaty, takže sa ukázala časť zvráskavenej tváre.
"Je to Kuo Č'-jiian?" spýtal sa.
Keď Pan prikývol s tvárou skrivenou nevýslovnou hrôzou, sudca zavrel truhlicu. Hodil lopatu na dlážku, podišiel k obloku a otvoril ho dokorán. Napravil si čiapku a utrel pot z čela.
"Keď sem prídu vaši ľudia," povedal Panovi, "nech tú truhlicu na šaty vykopú a odnesú na súd tak ako je, i s mŕtvolou. A objednajte uzavreté nosidlá pre väzenskú dozorkyňu a pani Kuovú. Dajte ju odniesť na súd a zavrieť do cely. Oznámte to všetko sudcovi Tengovi a povedzte mu, že som šiel pohľadať a zatknúť Kun-šana. Aj keby sám nebol vrahom, v každom prípade nám bude vedieť poskytnúť cenné informácie. Sudca mal v úmysle zajtra ráno odcestovať v súrnej záležitosti na prefektúru, ale keďže sa prípad vyvinul takto, myslím si, že by mal najprv na rannom zasadaní súdu vypočuť pani Kuovú. Som presvedčený, že ak sa mi podarí dolapiť Kun-šana, bude môcť uzavrieť tento prípad počas súdneho zasadania a potom odísť do Pien-fu. Teraz sa s vami rozlúčim. Bude najlepšie, keď správu o nájdení mŕtvoly napíšete hneď po návrate na súd. Zajtra ju podpíšem ako svedok."
Rozlúčil sa s Pan Ju-tem a slúžke povedal, aby ho odviedla k bráne.
Na ulici bolo ešte stále horúco, ale jemu sa zdalo, že hocičo je lepšie ako hnilobné ovzdušie v izbe, z ktorej práve odišiel. Namáhavá chôdza hore vŕškom ho priviedla do stredu mesta. Keď vošiel do uličky, kde stál hostinec U fénixa, cítil sa rozhorúčený a unavený.
Z obloka sa ozýval spev a smiech. Sudcu to potešilo. Sú tam všetci a bude sa ich môcť dôkladnejšie povypytovať na Kun-šana. Čašník otvoril dvere a zatváril sa ešte kyslejšie ako inokedy. Očividne nerád zostával dlho hore.

14

Výčap osvetľovalo zo pol tucta čmudiacich sviec. Bolo tam živo. Hazardné hry boli v plnom prúde; pôvodnú štvoricu hráčov posilnili Čchiao Taj so Študentom, ktorý sa schuti pripájal k zborovému rýmovaniu, keď sa podaril výnimočne dobrý hod. Desiatnik sedel v trstinovom kresle s Klinčekom na kolenách; jednou rukou ju držal okolo pása, druhou naznačoval rytmus neslušnej pesničky, ktorú spievala. Keď uvidel sudcu, zvolal:
"Hej, chytač zlodejov, dolapil si ho?"
"Ani som ho nenašiel, nieto ešte chytil!" odvetil kyslo sudca.
"Ale tuto dievča vraví, že si jej dal poriadne zabrať!" povedal Desiatnik so širokým úsmevom. "Odteraz sa budeme oslovovať bratanec, dobre? Všetko zostane v rodine!" Odtisol dievča z lona a vstal. Plesol ju po zadku: "A teraz mi ukážeš, aké nové fígle ťa ten bradáč naučil!"
So smiechom vyšli po schodoch.
Sudca Ti sa posadil ku stolu blízko obloka. Čchiao Taj vstal a doniesol z pultu dva poháre vína. Keď si sadol, sudca sa dychtivo spýtal:
"Kun-šan sa tu neukázal?"
"Akoby ho zem prehltla!" odvetil Čchiao Taj.
Sudca Ti položil prudko pohár na stôl a namosúrené vyhlásil:
"Mal som ťa počúvnuť! Urobil som veľkú chybu, keď som toho chlapíka nechal ujsť! Nechápem, prečo sa neobjavil. Je dosť bystrý, musel si uveďomiť, že teraz, keď zatkli Lenga, možno skonfiškujú jeho majetok a zlatníctvo už zmenky nepreplatí." Zavolal na hráčov: "Hej vy tam, nevie voľaktorý z vás, kde by som našiel Kun-šana?"
Holohlavý sa obzrel a pokrútil hlavou:
"Myslím, že nemá stále bydlisko, bratku, a ak ho má, nikdy som o ňom nepočul. Hádam spí zvinutý pod kameňom ako ostatné červy!"
Hráči sa nahlas rozosmiali.
"Vari ten darebák ešte čosi vyviedol?" spýtal sa Čchiao Taj.
"Možno má na svedomí vraždu," odvetil sudca Ti. Potom stíšeným hlasom porozprával Čchiao Tajovi, čo sa stalo v Kuovom paláci.
Keď skončil, hráči si vyrovnávali stávky a zberali sa k schodišťu. Študent sa vytratil von. Čašník podišiel k sudcovmu stolu a spýtal sa, či ho budú potrebovať. Keď mu povedali, že nie, zmizol pod pultom.
"Ten chlapík tam naozaj spáva?" spýtal sa užasnuto sudca Ti.
"Pravdaže!" uškrnul sa Čchiao Taj. "Druhá polica je robená presne na jeho mieru. A pokiaľ ide o Kun-šana, žiaľ, musím povedať, že starého Kua nemohol zavraždiť on, lebo by nebol schopný skočiť do rieky. Videl som to. Prúd je tam veľmi silný, všade trčia z vody ostré skaliská a je tam kopa škaredých vírov. Aby ta človek mohol skočiť, plávať kus po prúde a potom stade vyjsť živý, nielenže musí poznať rieku ako svoju dlaň a byť skvelý plavec, ale musí mať aj pomerne veľkú silu a vytrvalosť. Nie, vaša ctihodnosť, môžete ma vziať za slovo - Kun-šan by to nikdy nezvládol."
"V tom prípade," vyhlásil sudca Ti, "Kun-šan musel mať komplica, ktorý skočil do rieky. Ten plán s falošnou samovraždou má punč Kun-šanovej zvrhlosti. A pretože Leng Čchienov zápisník ukradol on, musel byť tam, kde spáchali vraždu. Zajtra poviem Pan Ju-temu, aby poslal svojich najlepších ľudí zatknúť toho darebáka. Neodíde z mesta

bez peňazí, alebo aspoň bez toho, aby nám vyviedol nejakú špinavosť!"
"Spomínali ste komplica," ozval sa Čchiao Taj pomaly. "Keď som navštívil pani Kuovú, povedala mi, že čakala kohosi iného, ale vraj neprišiel. Preto som sa nazdával, že je kurtizána; pochopil som to tak, že čakala iného zákazníka. Bol to však pravdepodobne jej milenec, a ten mohol byť Kun-šanovým pomocníkom! Nebesá, teraz si spomínam: povedala aj to, že čoskoro odíde z mesta!"
"Neodíde!" poznamenal sudca sucho. "Dal som ju zatknúť, lebo jasne prejavila, že o vražde vie. Zajtra požiadam sudcu Tenga, nech ma vymenuje za dočasného súdneho prísediaceho, aby som sa mohol zúčastniť na vypočúvaní pani Kuovej. Po zasadaní odcestujeme spolu s Tengom do Pien-fu." Povedal Čchiao Tajovi o tom, ako maliar so svojou milenkou dva razy navštívili verejný dom, o tajomnom človeku, ktorý ich zakaždým sledoval a o svojom konečnom závere, že tá žena vôbec nebola pani Tengová. „Preto som rád," dodal. „že som pokročil aspoň v Kuo Č-juanovom prípade; cítim sa tým sudcovi zaviazaný. Nuž a čo si dnes popoludní zistil ty?"
"Nemal som ťažkú úlohu. Trocha som si pospal a potom som stadeto odišiel. Ten nepríjemný výrastok, Študent, nástojil, že ma na kúsku vyprevadí. Potom mi veľmi dôverne prezradil, že má akýsi veľkolepý plán, že ho vymyslel celkom sám a že mu prinesie dvesto zlatých!"
"Až naprší a uschne!" vyhlásil sudca Ti. "Na ceste do močiara mi vykladal čosi podobné. Čo ti povedali na veliteľstve o našom láskavom hostiteľovi?"
"Ako zvyčajne," uškrnul sa Čchiao Taj, "som musel dlho zháňať správneho človeka. Dôstojník, čo mal na starosti personálne záležitosti, mi povedal, že kartotéky dezertérov má vojenská polícia, a na vojenskej polícii tvrdili, že ich má personálne oddelenie. Nakoniec ma akýsi múdry seržant odviedol nabok a varoval ma, že prv ako sa dočkám toho záznamu, ošediviem. Povedal mi, že kapitán Mao z vojenskej polície slúžil v Treťom krídle Západnej armády a vraj sa možno pamätá na ten prípad. Kapitán Mao je synovcom plukovníka Maa z peng-lajskej pevnosti. Má tie najukrutnejšie fúziská, aké som v živote videl, ale ukázalo sa, že je to napriek tomu veľmi príjemný človek a dobre sa pamätá na Desiatnika. Mao povedal, že to býval skvelý vojak, niekoľko ráz ho pochválili za statočnosť v boji a vojaci ho zbožňovali. Potom však prišiel nový veliaci dôstojník, akýsi kapitán Wu, podvodník, ktorý si nechával pre seba časť žoldu, čo patril vojakom. Keď jeden z vojakov protestoval, Wu Desiatnikovi rozkázal, aby mu dal sto úderov tetivou. Desiatnik odmietol, a keď ho Wu začal biť, zrazil kapitána na zem. Zbiť dôstojníka je, prirodzene, veľmi vážne previnenie. Desiatnik vzal nohy na plecia. Neskôr sa prišlo na to, že Wu prijímal úplatky od akéhosi tajného zveda barbarov, a preto ho sťali. Kapitán Mao vyhlásil, že ak sa Desiatnik po zbehnutí z armády do ničoho nezaplietol, urobili by v tomto prípade výnimku a zabudli na jeho priestupok. Armáda teraz potrebuje dobrých vojakov, ako bol on, a keď ho sudca odporučí, znovu ho prijmú do armády a povýšia na seržanta. To je všetko."
"Som rád, že to počujem. Desiatnik je grobian a vybíjanec, ale srdce má na pravom mieste. Uvidím, čo preňho budem môcť urobiť. A čo je s tým veštcom?"
"Niet ani najmenšej pochybnosti, že nie je podvodník. Je to dôstojný a veľmi seriózny starký. Poznal Kuo Č'-júana už oddávna a mal ho rád. Povedal, že Kuo bol trocha nervózny a malicherný, ale inak dobrý a láskavý človek, vždy ochotný pomôcť iným. Opísal som mu Kun-šana, ale nikdy ho nevidel. Potom som starého pána poprosil, aby nakukol aj do mojej budúcnosti. Pozrel mi na ruku a vyhlásil, že zomriem mečom. Povedal som mu, že mi to celkom vyhovuje. Jemu sa to však nepáčilo, lebo, ako som už povedal, berie svoje veštenie smrteľne vážne."
"Nuž tak toto by sme mali!" povedal sudca. "Rátal som s možnosťou, že ktosi, kto chcel uškodiť Kuovi, mohol podplatiť veštca, aby označil pätnásty deň tohto mesiaca ako nebezpečný. V takom prípade by si mohol dopredu všetko pripraviť. Urobíme najlepšie, ak si teraz pôjdeme ľahnúť, lebo zavčas ráno musíme ísť na súd. Dnes budeme posledný raz spať v hostinci U fénixa, Čchiao Taj. Zajtra sa budem musieť vzdať svojho inkognita. Zvyšok dovolenky strávime v hosťovských izbách súdu."
Čchiao Taj vzal sviečku a vyšli hore schodmi.
V maličkej spálni bolo ešte horúcejšie a tesnejšie ako včera. Sudca Ti by bol najradšej otvoril oblok, ale myriady jemných nárazov na mastný papier mu pripomenuli, že mračná okrídleného hmyzu čakajú, aby mohli zaútočiť. S povzdychom si ľahol na tvrdé lôžko a pritiahol si odev čo najtesnejšie k telu, aby sa aspoň trocha chránil proti hordám, ktoré hneď začali vyliezať zo štrbín medzi doskami. Čchiao Taj sa znovu vystrel na dlážku, hlavu ku dverám.
Sudca Ti sa prehadzoval na priční, ale spánok neprichádzal. Čoskoro mal pocit, že ho ovzdušie zadúša. Keďže už zahasil sviecu, na oblok narážalo menej hmyzu. Rozhodol sa, že ho otvorí, ale lomcoval ním márne, bol zaklincovaný. Sudca si vytiahol z vlasov ihlicu a ostrým hrotom vyrezal mastný papier z obločného rámu. Do izby vnikol ľahký vánok spolu s chladným svitom mesiaca a jemu sa trocha uľavilo. Znovu si ľahol na pričňu a prikryl si tvár šálom, aby sa chránil pred moskytmi. Po chvíli sa prihlásila únava a napokon zaspal.
Až na rytmické chrápanie bol hostinec U fénixa tichý.

15

Čchiao Taj sa strhol zo spánku. Nozdry mal plné čudného štipľavého pachu. Ročný pobyt v meste v postavení sudcovho pobočníka mu ešte neotupil zmysly, zbystrené za roky prežité "v zelených lesoch". Kýchol a okamžite mu zišiel na um požiar a skutočnosť, že hostinec je zbitý z dosák. Vyskočil, schmatol sudcu za nohu a hodil sa na dvere, všetko v jednom a tom istom okamihu. Dvere sa rozleteli dokorán a on sa vtackal do úzkej chodbičky, vlečúc sudcu za sebou. V tme sa zrazil s čímsi čudným a klzkým. Chcel to chytiť, ale nepodarilo sa mu to. Ozval sa zvuk, akoby ktosi padal dolu schodmi. Na drevenom schodišti zadunelo a vzápätí sa zdola ozvali potlačované stony. Čchiao Taj sa rozkašlal. Skríkol:
"Vstávajte! Horí!"

Zvrtol sa k sudcovi: "Dolu, rýchle!"
Strhla sa trma-vrma. Kým sa polonahí chlapi s nadávkami hrnuli na chodbu, Čchiao Taj so sudcom zbehli dolu schodišťom. Pod ním sa Čchiao Taj potkol o ľudské telo, ale hnal sa ďalej; dobehol k dverám, rozkopol ich a zhlboka sa nadýchol. Potom s kašľom a kýchaním podišiel k pultu, našmátral škatuľku s práchnom a zapálil sviecu. Hlava sa mu krútila a bol celý omámený, ale keď zopár ráz kýchol, cítil sa lepšie. Pozrel na prvé poschodie, no tam bola tma. V hostinci nehorelo, Čchiao Taj sa však nazdával, že vie, čo sa stalo. Keď znovu vošiel dnu, spod pultu sa vynoril rozstrapatený čašník a zapálil ďalšie sviece.
Osvetlili čudnú scénu. Úplne nahý Desiatnik, podobný obrovskej chlpatej opici, stál spolu s Plešivcom nad čudnou skuvíňajúcou postavou, sediacou na dlážke a zvierajúcou si ľavú nohu. Jej nahé telo sa lesklo od oleja. Traja hráči v spodnom odeve omámené hľadeli zaslzenými očami jeden na druhého. Klinček si pridŕžala okolo bokov kúsok látky a vydesene pozerala na stonajúceho človeka na dlážke. Sudca Ti, okrem Čchiao Taja jediný celkom oblečený, sa zohol a zdvihol zo zeme asi dve stopy dlhú
bambusovú fúkačku s tekvičkou pripevnenou na konci. Náhlivo si ju poprezeral a potom vyštekol na Kun-šana:
"Aký jed si to fúkal do našej izby?"
"Nebol to jed, iba uspávací prášok!" zaskuvíňal Kun-šan.
Desiatnik ho zlomyseľné kopol do rebier.
"Dolámem ti všetky kosti!" zavrčal. "Prečo si sa sem vkradol, ty sukin syn?"
"Chcel ma okradnúť," povedal sudca Ti. Pozrel na Čchiao Taja, ktorý prehľadával hŕbočku šatstva, čo ležala pri dverách. "Môžeš tie dvere zavrieť," zavolal naňho, "prášok, ktorý nám ten darebák fúkol do izby, sa už rozptýlil."
Obrátil sa k Desiatnikovi: "Pozri, ten pankhart sa tu vyzliekol a naolejoval, aby sa mohol vykrútiť z rúk všetkým, čo by ho chceli chytiť. Mal v úmysle pokradnúť, čo sa dá, a ujsť!"
"Tak potom je to jednoduché!" povedal Desiatnik. "Som proti zabíjaniu, ale pretože nepísaný zákon vraví, že chlap, čo okradne svojich druhov, má zomrieť, skoncujeme s ním. Ale môžeš ho predtým vypočuť. Máš naňho nárok prvý!"
Dal znamenie svojim chlapom. Schmatli Kun-šana, roztiahli mu ruky a nohy a stali si na ne, takže ležal ani pribitý. Kun-šan zvreskol, keď mu Plešivec stúpil na vytknutý členok, ale Desiatnik ho začal znovu kopať.
Sudca Ti zdvihol ruku. Zvedavo hľadel na doluznačky ležiaceho zlodeja. Strašne vychudnuté telo mal pokryté dlhými nepeknými jazvami, akoby od popálenín. Čchiao Taj podišiel k sudcovi a podal mu dva balíčky, ktoré našiel v Kun-šanových šatách. Sudca Ti vrátil ťažší Čchiao Tajovi a druhý otvoril. Bol v ňom zápisník rozmočený vodou. "Kde si ho ukradol?" spýtal sa človeka na dlážke.
"Našiel som ho!" zvreskol Kun-šan.
"Povedz pravdu!"
"Je to pravda!"
"Dones z kuchyne lopatku žeravých uhlíkov a kliešte!" skríkol Desiatnik na čašníka. "Priložíme tomu darebákovi na chvíľočku zopár uhlíkov na brucho. To sa vždy vyplatí. Trocha to zasmrdí, ale dozvieš sa všetko, čo chceš."
"Nie! Nerobte to!" kričal Kun-šan ako rozumu zbavený. "Našiel som ho, prisahám!"
"Kde?" spýtal sa sudca.
"Tu! Včera v noci som sem prišiel, a kým ste spali, prehľadal som všetky izby hore. Našiel som ho za posteľou tej ženy!"
Sudca rýchle pozrel na Klinček. Stisla si nahý prsník a potlačila výkrik. Zbadal v jej očiach zúfalú prosbu a v mihu porozumel. Náhlivo povedal Desiatnikovi:
"Nemá to zmysel, ten naničhodník klame. Najlepšie bude, keď ho s kamarátom odnesieme na nejaké tiché miesto a troška sa s ním pozhovárame. Keby sme to robili tu, možno by narobil priveľa hluku, a netreba, aby o tom vedeli všetci susedia. Odnesieme ho do močiara."
"Nie, nie!" zakvílil Kun-šan. Desiatnik ho kopnutím umlčal a zavrčal:
"Ty špinavý pes! Chceš ohovoriť aj naše dievča, čo?"
"Je to pravda!" skríkol Kun-šan. "Vravím vám, že som iba vytrhol zopár strán a potom ho vrátil. Keď som sem dnes večer prišiel..."
Sudca Ti si rýchle vyzul plstenú papuču a vopchal jej koniec Kun-šanovi do úst. "Hneď ti dovolím porozprávať všetko, čo vieš!" povedal. Ukázal Desiatnikovi Kun-šanovu fúkačku. "Prášok je v tekvičke," poznamenal. "Keď sa vyfúkne do škáry pod dverami, pravdepodobne sa rozptýli a omámi ľudí. Lenže tomuto lapajovi neprialo šťastie. Môj kamarát spal na dlážke s hlavou tesne pri dverách a dostal do tváre plnú dávku. Vykýchol ju a prv ako sa prášok stihol rozptýliť, vyrazil dvere a boli sme vonku. Kým som si ľahol spať, vyrezal som z obloka papier a vánok sa postaral o zvyšok. Inak by ste už všetci tvrdo spali a my dvaja by sme mali hrdlá podrezané od ucha k uchu. Hej, ty, to si mi iste ty zaklincoval ten oblok, čo°"
Kun-šan prikývol. Chrčal a usiloval sa zbaviť papuče.
"Nech mu chlapi zalepia papuľu náplasťou," povedal sudca Desiatnikovi. "Keď spravia nosidlá z dvoch palíc, zabalíme ho do starej prikrývky a odnesieme ho. Ak stretneme nočné stráže, povieme, že ochorel na nákazlivú chorobu a že ho nesieme k lekárovi."
"Plešivec!" zreval Desiatnik. "Pusť mu tú nohu, aj tak sa nemôže hýbať! Zožeň náplasť!" A sudcu sa spýtal: "Chcete so sebou nejaké nástroje?"
"Bol som veliteľom strážnikov, vyznám sa vo svojej robote!" odvetil sudca Ti. "Ale mohol by si mi požičať nôž."
"Dobre!" prikývol Desiatnik. "Spomenul som si teraz, že by sa mi zišli jeho uši a prsty. Pošlem ich ako mierne varovanie niekoľkým ľuďom v tomto meste, čo sa nevedia vpratať do kože. Prines mi ich sem v mastnom papieri, dobre? A kde ukryješ telo?"

"Pochováme ho v pohyblivom piesku v močiari. Nikdy ho nenájdu."
"Výborne!" uspokojil sa Desiatnik. "Spravidla sa vyhýbam zabíjaniu, ale keď už to musí byť, nech sa to spraví ako treba."
Kun-šanovi od strachu a bolesti vyliezali oči z jamôk. Zvíjal sa pod nohami chlapov ako úhor. Keď mu Plešivec vytiahol z úst papuču, začal vydávať nesúvislé zvuky, ale vzápätí mu zalepili ústa náplasťou. Sám Desiatnik mu zviazal ruky a nohy tenkým povrazom. Klinček priniesla starú prikrývku a pomohla Čchiao Tajovi zabaliť do nej živého kostlivca. Dvaja chlapi priniesli improvizované nosidlá a ďalšími povrazmi k nim Kun-šana priviazali.
Sudca Ti a Čchiao Taj zdvihli nosidlá a vyložili si ich rúčky na plecia.
Vošiel Študent. Chvíľu prekvapene pozeral na chlapov a nahé dievča a napokon sa spýtal:
"Čo sa to tu robí?"
"Do toho ťa nič, krpáň!" zavrčal Desiatnik a povedal sudcovi:
"V noci v tom močiari niet živej duše, takže sa s ním môžeš pohrať. Nikdy som tomu škaredému lumpovi neveril!"
Sudca a Čchiao Taj vyšli so svojím bremenom do uličky. Ak susedia postrehli nejaký rozruch, iste sa nazdávali, že je múdrejšie nedávať to najavo.
O dve ulice ďalej stretli nočnú stráž. Suďca Ti úsečne oslovil jej veliteľa:
"Pomôžte mi dostať tohto chlapa na súd. Je to nebezpečný zločinec."
Dvaja urastení strážnici od nich prevzali nosidlá.
Pri hlavnom vchode do súdneho dvora odovzdal sudca Ti svoju navštívenku ospanlivému strážnemu a povedal mu, aby zobudil poradcu Pana. Strážnici položili nosidlá pod bránou a odišli. O chvíľu sa strážny vrátil so zažatým lampiónom. Za ním šiel Pan v domácom odeve. Vzrušene sa ich začal na čosi vypytovať, ale sudca Ti ho prerušil:
"Mám tu Kun-šana. Povedzte strážam, nech ho odnesú do vašej súkromnej kancelárie. A zavolajte sudcu Tenga. Vysvetlím vám to neskôr!"
Keď stráže položili nosidlá na dlážku v Panovej kancelárii, sudca Ti im povedal, aby priniesli krčah vareného vína. Spolu s Čchiao Tajom vymotali Kun-šana z prikrývky, Desiatnikovým nožom prerezali povrazy a posadili ho do kresla. Sudca ho obrátil smerom k stene. Kun-šan chcel zdvihnúť ruky a odlepiť si náplasť z úst, ale tenké neľútostné povrazy sa mu zarezali tak hlboko do mäsa, že nimi nevládal pohnúť. Začal stonať. Svetlo jedinej sviečky osvetľovalo jeho skrivenú tvár a vycivené zjazvené telo. Ľavý členok mal napuchnutý a nohu zohnutú v neprirodzenom uhle.
Čchiao Taj poznamenal:
"Ten vytknutý členok ma priviedol na istú myšlienku. Čo ak je toto ten nemravník, čo sledoval párik do verejného domu, a iba predstieral krívanie? Bolo by to dobré prestrojenie. Aj ostatné súhlasí - je dosť vysoký aj chudý!"
Sudca Ti sa prudko zvrtol a uprene sa zahľadel na svojho pobočníka.
"Nuž," dodal Čchiao Taj ostýchavo, "to mi len tak vhuplo do hlavy, ale..."
"Čuš!" obrýkol sa naňho sudca Ti. Začal sa prechádzať po miestnosti a zlostne si čosi mrmlal popod nos. Čchiao Taj naňho nešťastne pozeral a lámal si hlavu nad tým, akú spravil chybu.
Sudca zastal a vážne povedal:
"Ďakujem ti, Čchiao Taj! Tvoja poznámka mi pomohla odhaliť pravdu. Bol som blázon, slepo som sa pridŕžal jedného z možných vysvetlení... Záhada je vyriešená!"
V chodbe zazneli kroky. Ti rýchle vyšiel von, naznačujúc Čchiao Tajovi, aby zostal pri väzňovi.
Sudca Teng bol rovnako ako Pan Ju-te v domácom odeve. Oči mal spuchnuté od spánku. Chcel sa čosi spýtať, ale sudca Ti pridusene povedal:
"Pošlite vášho poradcu preč!"
Keď Teng úsečné prikázal Panovi, aby odišiel, sudca pokračoval:
"Zajtra vypočujete väzňa pred súdom, Teng. Predpisy zakazujú sudcovi vypočúvať väzňa v súkromí. Ale na mňa sa tento predpis momentálne nevzťahuje, preto ho vypočujem teraz. Budete stáť za jeho kreslom tak, aby vás nevidel."
Objavil sa strážny a na tácni niesol krčah vína a dve čaše. Sudca Ti prevzal tácňu a vrátil sa do miestnosti. Pritiahol si kreslo ku Kun-šanovmu a sadol si doň s krčahom a jednou z čaší v rukách. Sudca Teng a Čchiao Taj zostali stáť pri stole. Sudca sa obzrel na Čchiao Taja a naznačil mu, aby zamkol dvere. Potom strhol Kun-šanovi z úst náplasť.
Kun-šan kŕčovite pohyboval znetvorenými ústami: "Ne... ne..."
"Nebudeme ťa mučiť, Kun-šan. Sľubujem ti to," povedal sudca tichým, presvedčivým hlasom. "Som osobitný vyšetrovateľ, Kun-šan, a zachránil som ťa pred tými surovcami z hostinca. Tu máš trocha vína!" Priložil času Kun-šanovi k ústam a nechal ho piť. Potom si odviazal šál a prikryl ním nahému väzňovi lono. "Neskôr ti pošlem čisté šaty a zavolám lekára, aby sa ti pozrel na členok, Kun-šan. A dosýta sa vyspíš. Iste si už unavený a členok ťa veľmi bolí, však?"
Náhly prechod zo surového ovzdušia v hostinci Kun-šana celkom vyviedol z miery. Ticho sa rozplakal a slzy sa mu kotúľali dolu vpadnutými lícami. Sudca Ti vybral zo záhrenia podlhovastý balíček. Rozbalil ho a ukázal Kun-šanovi starobylú dýku.
"Tá dýka visela nad toaletným stolíkom, Kun-šan?"
"Nie, nad posteľou, pri lutne," odvetil Kun-šan. Sudca Ti mu dal zasa napiť.
"Môj členok!" zastonal Kun-šan. "Veľmi ma bolí!"
"Neboj sa, Kun-šan, postaráme sa oň. Čoskoro sa budeš cítiť lepšie. Nebudeme ťa mučiť, sľubujem ti to. Kedysi dávno ťa veľmi popálili, však?"
"Pálili ma rozžeraveným železom!" skríkol Kun-šan. "A ja som bol nevinný, to tá žena ich zavolala!"
"Ale to bolo už dávno, Kun-šan. Teraz si zabil inú ženu a pravdaže, musíš za to zomrieť, ale zariadim, aby si to mal čo najľahšie. Sľubujem ti, že ťa nebudú mučiť. Nik sa ťa nedotkne."

"Zviedla ma, tá necudnica; vravím ti, zviedla ma! Presne tak ako tá fľandra predtým! A pozri, čo mi urobili, ako ma mučili, pozri na mňa!"
"Prečo ťa mučili rozžeraveným železom, Kun-šan?" "Bol som celkom mladý, iba chlapec... Šiel som okolo toho domu, a to dievča sa na mňa usmialo spoza obloka. Vravím ti, pozvala ma dnu. A keď som ta vošiel, vyhlásila, že sa iba smiala na mojej škaredej tvári... Chcel som ju, a ona vrieskala, nuž som ju schmatol za hrdlo... A ona... tresla ma po tvári vínovým krčahom. Rozrezal mi líce a ostrá hrana mi vypichla oko. Pozri na tú jazvu, vidíš ju na vlastné oči! Zbehli sa ľudia. Kričala, že som ju chcel znásilniť. Hodili ma na dlážku a mučili ma. Keď odbehli po strážnikov, podarilo sa mi ujsť."
Kŕčovite sa rozvzlykal. Sudca Ti mu znovu mlčky priložil času k perám. Kun-šan sa celý roztriasol. S drkotajúcimi zubami povedal:
„Za celé tie roky som sa už nikdy nedotkol ženy. Až... až ma tá druhá fľandra zviedla. Nechcel som, šlo mi iba o peniaze, prisahám! Uver mi, prosím!"
"Bol si už niekedy predtým v sudcovom dome, Kun-šan?" spýtal sa sudca Ti pokojne.
"Iba raz, tiež cez siestu. To je najvhodnejší čas, lebo v noci sú tam stráže. Vošiel som núdzovým východom. Bola v knižnici, spálňa bola prázdna. Prehľadal som izbu, našiel som pokladnicu za toaletným stolíkom a nato som začul kohosi prichádzať. Vyšiel som dverami do záhrady, vyškriabal sa na strechu a zliezol do pustej bočnej uličky."
„Ako si ta vošiel druhý raz?"
"Cez strechu a malú záhradu. Fúkal som prášok popod záhradné dvere a čakal som. Keď som vošiel, slúžka ležala na bambusovom ležadle a omámená spala. Šiel som do spálne otvoriť pokladnicu. Vtedy som ju tam uvidel ležať na posteli; aj ju uspala droga. Ležala tam celkom nahá, tá fľandra! Vravím ti, že som jej to nechcel urobiť, ale... musel som. Prečo sa slušne nezakryla, prečo tam ležala nahá ako kurva? Zviedla ma, poškvrnila ma! A potom sa mi posmievala tou pokojnou tvárou, privretými očami! Vzal som dýku a vbodol som jej ju do hriešneho prsníka. Chcel som ju rozrezať na kusy, zničiť tú skazenú, necudnú ženskú..."
Zrazu zmĺkol. Pot mu prúdil po vycivenej tvári a rýchle stekal po naolejovaných prsiach. Jediným okom šialene hľadel na sudcu a ticho pokračoval:
"Kdesi v dome som začul zatvárať dvere. Rýchle som vošiel do šatne. Slúžka bola ešte vždy omámená, ale z chodby sa ozývali kroky. Vyfúkol som ta všetok prášok, vyšiel dverami do záhrady a zavrel ich za sebou. Preliezol som cez strechy a tackal sa ulicou, kým som nezazrel čajovňu. Bolo ešte zavčasu, na terase bol iba čašník. Povedal som mu, že som chorý, a hodil som sa do kresla. Keď som vypil zopár šálok čaju, trocha som sa spamätal. Zrazu som pochopil, že z toho prekliateho mesta, kde ma poškvrnili, ponížili, musím odísť. Rozhodol som sa čo najrýchlejšie získať od Leng Čchiena peniaze a potom ujsť... odísť niekam ďaleko, aby som sa znovu očistil. Zazrel som prichádzať vás dvoch; ty si odišiel a ja som pozoroval tvojho spoločníka. Keď si sa vrátil a dal si si tam čaj, zasa som z vás nespustil oko. Vedel som, že vám dvom by sa podarilo dostať od Lenga tie peniaze. Sledoval som ťa až do hostinca..."
"Áno, viem," prerušil ho suďca Ti. "Viem aj to, ako si sa dostal k zápisníku. Našiel si ho u dievčaťa v izbe a najprv si z neho vytrhol iba niekoľko strán. Dnes večer si ho ukradol. Na tom všetkom už nezáleží. Teraz musíme myslieť iba na to, ako ti to uľahčiť. Mám ti povedať, ako to urobíme? Budeme predstierať, že v prípade pani Tengovej ide o jednoduchú vraždu. Ak sa priznáš, že si ju aj znásilnil, Kun-šan, budú ťa mučiť. Odsúdia ťa na zdĺhavú smrť. Vieš, čím kat začína, však? Začne rezať pásy mäsa z pŕs a..."
"Nie!" zvreskol Kun-šan. "Pomôž mi!"
"Áno, pomôžem ti. Ale musíš veľmi pozorne počúvať a urobiť presne to, čo ti poviem, Kun-šan. Musíš povedať, že si vedel, že pani Tengová často navštevuje svoju staršiu sestru v jej sídle za severnou bránou. Vošiel si malou záhradou, a keď si videl, že tam slúžka nie je, zaklopal si. Povedal si pani Tengovej, že ju jej sestra okamžite potrebuje v naliehavej a dôvernej rodinnej záležitosti. Povedal si, že jej sestra sa dostala do veľkých nepríjemností a že jej musí priniesť desať zlatých a nesmie to nikomu prezradiť, dokonca ani manželovi nie. Uverila ti, vzala peniaze a odišla s tebou tajnými dverami. Ulice boli počas šiesty opustené, takže si ju mohol nepozorovane odviesť cez rumovisko do močiara. Tam si ju vyzval, aby ti dala zlato a šperky. Kričala o pomoc. Dostal si strach, vytiahol si dýku a prikázal jej, aby čušala. Pokúsila sa ti vykrútiť dýku a prv ako si sa spamätal, bodol si ju do pŕs. Strhol si jej náušnice a vzal náramnice a balíček so zlatom. Zlato si minul, ale šperkov si sa neopovážil zbaviť. Tu sú. Budú predložené ako dôkazy."
Vybral ich z rukáva a ukázal Kun-šanovi. Napokon dodal: "Pridŕžaj sa tejto verzie, Kun-šan, a ručím ti, že ťa nezbijú a nebudú ťa chcieť mučiť. Zomrieš, ale bude to rýchla smrť. Potom sa všetko tvoje trápenie skončí, Kun-šan, a nebudeš sa už musieť ničoho báť. Teraz ti dajú dobrú posteľ a lekár sa ti pozrie na členok. Zopár hodín si pekne pospíš. Nato ťa vypočujú na raňajšom zasadaní. Rozpovieš im to a potom ťa už nik dlhé dni nebude znepokojovať. Dlhé dni a noci budeš môcť oddychovať, Kun-šan, oddychovať..."
Vychudnutý človek neodpovedal. Hlava mu pomaly klesala na prsia. Bol na smrť vyčerpaný.
Sudca Ti vstal a zašepkal Čchiao Tajovi:
"Zavolaj stráže. Nech ho žalárnik zavrie do cely. Dozri, aby mu lekár ošetril členok a podal uspávací prostriedok."
Naznačil Ten-govi, aby za ním vyšiel von.
Sudca Teng bol smrteľne bledý v tvári. Mrmlal čosi o neskonalej vďačnosti, ale Ti ho rýchle prerušil:
"Dúfam, že dovolíte, aby som dnešnú noc strávil v súdnom paláci."
"Pravdaže, Ti. Urobím všetko, čo si želáte!" Teng ho vyviedol von na dvor. "Bolo to... nevýslovné, Ti!"
"Iste," poznamenal sudca Ti sucho. "Zavolali by ste teraz svojho poradcu a povedali mu, aby pridelil môjmu pobočníkovi dvanásť strážnikov? Musia okamžite zatknúť tunajšieho vládcu podsvetia zvaného Desiatnik a istého mladého povaľača prezývaného Študent." "Prirodzene."
Teng zatlieskal, a keď sa zjavil vystrašený Pan, povedal mu, aby dal sudcovi pripraviť hosťovské izby a splnil jeho

príkazy, týkajúce sa zatknutia spomínaných osôb. S neveselým úsmevom dodal:
"Ak tu ešte chvíľu zostanete, Ti, moje väzenie nebude stačiť!"
"Zajtra ráno vypočujeme zatknutých," vyhlásil sudca Ti, akoby kolegovu poznámku nevnímal. "Prosím vás, aby ste ma na začiatku zasadania vymenovali za prísediaceho súdneho tribunálu. Chcel by som niektorých z nich vypočuť osobne. Dobrú noc!"
Dal Panovi a Čchiao Tajovi príkazy a potom ho sluha odviedol do hosťovských izieb za veľkou prijímacou sieňou. Miestnosť bola veľká a pohodlná. Sadol si do kresla a bezmyšlienkovite sledoval pohyby dvoch sluhov, ktorí zapaľovali veľký strieborný svietnik na vysokom podstavci a odťahovali hodvábne závesy na posteli z vyrezávaného ružového dreva. Vošiel starý komorník s veľkou táckňou, na ktorej bol čaj a studené občerstvenie; ospalá slúžka mu na červený lakový vešiak zavesila čistý nočný odev. Sluha nalial šálku horúceho čaju a zapálil paličku kadidla pred veľkou krajinomaľbou na stene. Uklonil sa, úslužne zaželal sudcovi dobrú noc a odišiel.
Sudca Ti sa pohodlne vystrel v kresle a pomaly uchlipkával čaj. Napokon unavene zdvihol ľavú ruku a vybral si z rukáva Kun-ša-novu fúkačku. S povzdychom ju položil na stôl. Na túto možnosť nemal zabudnúť. Pokojná tvár mŕtvej ženy, komorná, ktorá napriek rozruchu spala a nezobudila sa, ani keď Teng zhodil vázu na mramorovú dlážku - tieto skutočnosti mu mali okamžite naznačiť, že boli omámené drogou. A nebolo tu nijakej zhody okolností. Sudca Teng nemal záchvat šialenstva; premohla ho nadmerná dávka drogy, ktorú Kun-šan vyfúkol v šatni krátko pred svojím útekom. Pani Tengová bola mŕtva, už keď jej manžel vošiel do šatne a uvidel ju cez dokorán otvorené dvere spálne.
Sudca Ti nejasne začul drevený gong nočnej stráže, prechádzajúcej ulicou pred súdom. O niekoľko hodín sa rozvidní. Bol presvedčený, že nezaspí.
Zrak mu padol na elegantnú poličku na knihy z lešteného bambusu, stojacu v kúte. Vstal a vybral zväzok zviazaný v drahom brokáte. Otvoril ho a našiel tam zvláštne vydanie poézie sudcu Tenga vytlačené na najdrahšom papieri, lesklom ako biely nefrit. So zlostným výkrikom ho vtisol medzi ostatné knihy. Vybral naslepo ďalší zväzok a saďol si k nemu. Bol to budhistický text. Pomaly prečítal nahlas začiatok:
Narodiť sa je utrpením a žiaľom,
žiť je utrpením a žiaľom,
zomrieť a nikdy sa už nenarodiť je jediný spôsob,
ako sa zbaviť všetkého utrpenia a žiaľu.
Zavrel knižku. Ako Konfuciov prívrženec budhistické učenie odmietal. Ale verše, ktoré si práve prečítal, prekvapujúco ladili s jeho terajšou náladou.
Ako tam sedel, zaspal s knihou v lone.

16

Čchiao Taj sa ohlásil krátko po rozvidnení. Sudca Ti si práve česal bradu. Čchiao Taj si sadol a spustil:
"Desiatnika a Študenta sme zatkli a dali pod zámku. V istej chvíli to vyzeralo, že sa strhne nepekná ruvačka. Plešivec spolu s ostatnými vytiahli nože a chceli Desiatnika brániť. On sa však na nich vyrútil: ‚Či som vám nepovedal, že nechcem, aby sa tu šibrinkovalo nožmi? So mnou je koniec, vedenie preberá Plešivec.' Potom dovolil strážnikom, aby mu založili reťaze."
Sudca Ti prikývol.
"Mám pre teba ešte jednu úlohu. Požičaj si od stráží koňa, zájdi do vidieckeho sídla staršej sestry pani Tengovej za severnou bránou a zisti, kde bývajú ostatné dve sestry. Na spiatočnej ceste kúp v dobrom hodvábnictve dva baly najlepšieho hodvábu na ženské šaty." Dal Čchiao Tajovi desať strieborniakov a dodal: „Ak sa vrátiš pred koncom súdneho zasadania, príď ku mne za stôl a proces môžeš sledovať odtiaľ!"
Čchiao Taj sa náhlivo rozlúčil, lebo sa veľmi chcel zúčastniť na zasadaní. Sudca Ti vypil šálku horúceho čaju a pobral sa do Pan Ju-teho kancelárie.
Starý poradca mu povedal, že sudca Teng prípravu raňajšieho zasadania ponechal naňho. Ti sa spýtal:
"Napísali ste správu o nájdení Kuovej mŕtvoly?"
Pan mu podal listiny. Sudca si ich pozorne prečítal. Niekoľko viet opravil tak, aby všetky zásluhy na objavení pripadli Panovi. Potom ich podpísal a pridal k nim pečať. Vracajúc ich Panovi, poznamenal:
"Sudca Teng ma vymenuje za prísediaceho a vypočuje Kun-ša-na. Zasiahnem iba vtedy, ak sa obžalovaný začne vykrúcať. Potom si osobne vezmem na starosť pani Kuovú a napokon spolu so sudcom vypočujeme bankára Leng Čchiena. Tu máte dve zmenky, každú na tristopäťdesiat zlatých. Sú to dve tretiny sumy, o ktorú Leng Čchien pripravil Kuo Č'-jiana. Vyplňte ich na meno Kuovcov; peniaze im právom patria." Vybral z rukáva ťažký balíček, ktorý Čchiao Taj našiel v Kun-šanovom rukáve. Otvoril ho a pokračoval: "Tu sú štyri zlaté prúty v cene dvesto zlatých. Je to Kuov rezervný fond, Kun-šan mu ho ukradol z pokladnice. Aj toto odovzdajte Kuovcom. Zostáva tristo zlatých, ktoré Leng uložil v zlatníctve U nebeského dažďa. Dajte ich zhabať, aby sa aj ony mohli v patričnom čase vrátiť rodine Kuovcov."
Pan napísal potvrdenky na zmenky a na zlato. Podávajúc listiny sudcovi, s vďačným úsmevom poznamenal:
"Našli ste páchateľa a nahradili ste majiteľom všetky škody, pane! Ako je možné, že sa vám to všetko podarilo v takom krátkom čase?"
"Pomohli mi priaznivé okolnosti," odvetil neurčito sudca Ti. "Nepožičali by ste mi na zasadanie dajaký slušný odev?"
Poradca zavolal úradníka. Ten priniesol dlhé rúcho z belasého damasku a čiernu zamatovú čiapku so zlatým lemovaním. Sudca Ti si prehodil rúcho cez svoj šat, vlastnú obnosenú čiapku vopchal do rukáva a zlatom lemovanú si nasadil. V tomto dôstojnom oblečení sa vrátil do svojho apartmánu a rozkázal komorníkovi, aby mu priniesol jednoduché raňajky. Keď odložil paličky, vyšiel do malej záhrady za spálňou a prechádzal sa po nej s rukami založenými za chrbtom. Bol

unavený a nepokojný. Konečne tri hlasné údery na bronzový gong pri hlavnej bráne ohlásili, že čochvíľa sa začne ranné zasadanie súdneho tribunálu.
Sudca Teng naňho už čakal v súkromnej kancelárii za súdnou dvoranou. Mal na sebe obradné rúcho a okrídlenú sudcovskú čiapku. Spolu vyšli spoza závesu s jednorožcom a vystúpili na stupienok. Teng trval na tom, aby sudca Ti sedel po jeho pravici.
Správy o tom, čo sa v noci prihodilo v Kuo Č'-júanovom paláci, a o zatknutí pani Kuovej a ostatných sa rozšírili po celom meste. Súdnu dvoranu zaplnil hustý dav. Početní diváci, čo sa nedostali dnu, sa tisli pri vchode.
Keď sudca Teng vyhlásil súdne zasadanie za otvorené, začal vypínať formuláre, potrebné na vymenovanie sudcu Tiho za prísediaceho. S nadvihnutým písacím štetcom zastal a spýtal sa:
"Koľko dní má platiť menovanie, Ti?"
"Jeden," odvetil sudca. "Iba dnešný deň!"
Teng podpísal formuláre, pripojil k nim pečate a podal ich sudcovi Timu, ktorý urobil to isté. Potom Teng napísal príkaz žalárnikovi a pred súd predviedli Kun-šana. Z oboch strán ho podopierali. Členok mal v dlahe a bol väčšmi mŕtvy ako živý. Sudca Ti si spomenul na Čchiao Tajovo prirovnanie, keď Kun-šana prvý raz uvidel na terase čajovne: odporný hmyz, ktorý práve vyliezol zo svojej skrýše.
Teng položil Kun-šanovi formálne otázky - ako sa volá a aké má povolanie. Potom vyhlásil, že súd obžalúva Kun-šana z vraždy a lúpeže. Kun-šan odriekal svoje priznanie presne tak, ako mu to naznačil sudca Ti. Iba raz stratil niť, ale Teng ho niekoľkými vhodne volenými otázkami priviedol na správnu koľaj.
Kun-šan si vypočul záznam o svojom priznaní, ktorý prečítal starší pisár, a potvrdil jeho správnosť tým, že naň pritisol palec. Sudca Teng vyhlásil Kun-šana za vinného z dvoch spomínaných zločinov a odsúdil ho na smrť sťatím. Potom ho odviedli späť do väzenia, kde mal počkať na konečný rozsudok, ktorý v patričnom čase príde z najvyššieho súdu v sídelnom meste. Najvyšší súd potvrdzoval všetky rozsudky smrti. V dvorane sa ozval zmätený šum. Niektorí vykrikovali nadávky na zločinca, iní vyjadrovali svoje sympatie a obdiv sudcovi Tengovi.
Teng poklopkal kladivkom. Sudca Ti mu zašepkal:
"Teraz by som rád predvolal pani Kuovú."
Teng splnil jeho želanie a zakrátko väzenská dozorkyňa predviedla pred sudcovský stôl pani Kuovú. Vlasy mala začesané dozadu a zviazané do jednoduchého uzla, s jedinou ozdobou: zeleným nefritovým hrebeňom. Tvár si nenapudrovala ani nenarúžovala a v triezvom bielom rúchu vyzerala ako usadlá domáca pani. Keď si pomaly kľakala na kamennú dlážku, sudca sa zhrozene spytoval sám seba, či sa predsa len nepomýlil.
Teng jej položil obvyklé otázky a vyhlásil, že výsluch odteraz povedie prísediaci. Sudca Ti prehovoril:
"Pani Kuová, včera ste boli pritom, keď našli mŕtvolu vášho manžela pod dlážkou v jeho spálni. Pan Ju-te, poradca tohto súdu, a ja osobne sme ochotní dosvedčiť, že ste dali najavo, že o tom viete. Prv ako súd vymedzí obžalobu, vysvetlite nám podrobne, čo sa stalo večer pätnásteho, keď váš manžel odišiel od večere v pavilóne a vošiel do domu."
Pani Kuová zdvihla hlavu a začala tichým, ale jasným hlasom:
"Moja osoba vyhlasuje, že je vinná. Je vinná, lebo okamžite neohlásila súdu strašnú pravdu. Ostáva mi len dúfať, že súd vezme do úvahy, že som iba slabá a nevedomá žena, ktorá vždy viedla utiahnutý život, a preto bude posudzovať môj prípad zhovievavo."
Na chvíľu sa odmlčala. Medzi divákmi sa ozvalo súcitné mrmlanie. Sudca Teng poklopkal kladivkom a vyzval ich, aby sa utíšili. Pani Kuová pokračovala:
"Koľko ráz som v horúčkovitých snoch prežívala znovu tie desivé okamihy! Šla som zo svojho budoáru do manželovej spálne dozrieť, či sluhovia nezabudli vyložiť jeho nočný odev. Keď som sa dostala ku stolu, zrazu som pocítila, že tam nie som sama. Obrátila som sa, záves na posteli sa rozhrnul a do miestnosti skočil akýsi chlap. Chcela som volať o pomoc, ale on vytasil dlhý, zlovestne vyzerajúci nôž a ja som iba zastenala, skamenená od hrôzy. Pokročil ku mne a..."
"Opíšte ho, pani!" prerušil ju sudca Ti.
"Okolo hlavy mal obviazaný tenký belasý závoj, vaša ctihodnosť. Bol vysoký, chudý... sotva si spomeniem, čo mal oblečené, taká som bola vydesená - áno, myslím, že mal na sebe belasú blúzu a nohavice, aké nosia robotníci..."
Sudca prikývol a ona pokračovala:
"Stál tesne pri mne a zasyčal: ‚Ani muk, lebo...' Pritisol mi hrot noža na prsia. ‚O chvíľočku vojde tvoj muž,' dodal tým hrozným priduseným hlasom. .Rozprávaj sa s ním, nech hovorí, čo chce.' Vtedy som začula v chodbe, ktorá vedie na terasu, kroky. Chlap rýchle skočil ku dverám a pritisol sa chrbtom k stene. Môj manžel vošiel, uvidel ma, otvoril ústa, že čosi povie... a chlap ho nečakane odzadu zrazil na zem..."
Skryla si tvár v dlaniach a rozvzlykala sa. Sudca Ti pokynul veliteľovi strážnikov, aby jej podal misku silného čaju. Hltavo ju vypila a pokračovala:
"Iste som zamdlela. Keď som sa prebrala, manžel tam už nebol; zazrela som iba na kresle ležať jeho rúcho a čiapku. Ten chlap si
ho obliekol. Tá tvár, tá hrozná maskovaná tvár nad dôverne známym manželovým rúchom... A krv... ten závoj bol presiaknutý krvou... Chlap zašepkal: ‚Tvoj manžel je mŕtvy, zabil sa sám, rozumela si? Ak o tom dakedy cekneš, podrežem ťa!' Surovo ma posotil k dverám. Dopotkýnala som sa prázdnou chodbou do svojho budoáru. Len čo som klesla na lôžko, začula som zvonku zo záhrady výkriky. Sluhovia kričali, že sa môj manžel utopil, vraj sa hodil do rieky. Chcela som povedať pravdu, vaša ctihodnosť; prisahám, že som chcela! No len čo som sa rozhodla ísť na súd, znovu sa mi pred očami vynorila tá strašná skrvavená maska, a neodvážila som sa. Viem, že som vinná, vaša ctihodnosť, ale neodvážila som sa..."
Znovu sa rozvzlykala.

"Vstaňte a ustúpte dozadu, pani!" vyzval ju sudca Ti. Dozorkyňa pomohla pani Kuovej vstať. Zostala stáť opretá o úradníkov písací pult vľavo od sudcovského stola a hľadela do prázdna. Sudca Ti sa naklonil k Tengovi a pošepol mu: „Dajte teraz predvolať Sia Lianga, prosím."
Dvaja strážnici predviedli mladého muža. Bol oblečený do blúzy rozhalenej pri krku a belasých plantavých nohavíc. Sudca Ti si pomyslel, že sa tvári rovnako zachmúrene, ako keď ho prvý raz uvidel vo výčape hostinca U fénixa. Keď Študent zbadal sudcu, zmeravel. Potom mu zrak padol na pani Kuovú, ktorá jeho pohľad chladne opätovala. Pomaly si kľakol.
"Povedz svoje meno a povolanie!" rozkázal sudca.
"Moje priezvisko je Sia, meno Liang," odvetil mladík pevným hlasom. "Vychodil som mestskú školu."
"Opovažuješ sa uvádzať svoje vzdelanie?" vyrútil sa naňho sudca Ti. "Ty, čo si poškvrnil česť vzdelanca a spáchal hanebný zločin, z ktorého si obvinený? Táto žena sa práve ku všetkému priznala!"
"Moja osoba," odvetil Študent pokojne, "nevie, o akom zločine vaša ctihodnosť hovorí. A nikdy predtým túto ženu nevidela."
Sudca Ti sa nazlostil. Rátal s tým, že sa Študent zlomí, keď ho uvidí sedieť na sudcovskom mieste a nečakane sa ocitne zoči-voči pani Kuovej. Očividne podceňoval mladíkovu duchaprítomnosť Úsečné vyhlásil:
"Vstaň, Sia Liang, a pozri sa tej žene do tváre!" Potom sa spýtal pani Kuovej: "Spoznávate v tomto človeku vraha svojho manžela?"
Pani Kuová pevne pozrela na Študenta. Ich oči sa na kratučký okamih stretli. Potom pomaly a veľmi zreteľne povedala: "Ako by som ho mohla spoznať? Vravela som vašej ctihodnosti, že ten votrelec mal masku!"
"Z úcty k vášmu nebohému manželovi," prehovoril sudca Ti, "vám súd chcel poskytnúť možnosť očistiť sa spod podozrenia. Hoci je na obvinenom, aby dokázal svoju nevinu, súd vám dokonca umožnil identifikovať podozrivého. Pretože ste nám narozprávali očividné výmysly, súd teraz sformuluje obžalobu. Obžalúva vás, pani Kuová, že ste spolu s doteraz neznámym komplicom zavraždili svojho manžela. Veliteľ, môžete Sia Lianga prepustiť!"
"Počkajte! Dovoľte, aby som si to ešte rozmyslela!" skríkla pani Kuová. Znovu pozrela na Študenta a zahryzla si do pery. Po istom váhaní pokračovala: "Áno, stavbu tela má podobnú... ale o tvári, prirodzene, nemôžem nič povedať..."
"To nestačí, pani!" ozval sa sudca rýchle. "Musíte uviesť konkrétny dôkaz!"
"Áno," pani Kuovej zlyhával hlas, "ale na závoji bolo toľko krvi..." Zrazu pozrela na sudcu a dodala: "Ak je tým vrahom on, musí mať na hlave ranu!"
Sudca Ti dal znamenie veliteľovi strážnikov. Ten schmatol mladého muža za plecia a nešetrne ho potiahol za vlasy. Štica nad čelom sa mu odhrnula a pri koreni vlasov bolo vidno zle zahojenú reznú ranu.
"Je to on," tichučko povedala pani Kuová. Skryla si tvár do dlaní.
Študent sa usiloval vytrhnúť zo zovretia. S tvárou fialovou od zlosti zrúkol:
"Ty podlá Handra!"
"Ten človek je šialený!" skríkla pani Kuová. "Nech si ten žobrák nedovoľuje takéto výrazy, vaša ctihodnosť!"
"Žobrák?" zvreskol Študent. "To ty si žobrala; žobrala, aby som ťa ľúbil! A ja hlupák som nezbadal, o čo ti ide. Chcela si s mojou pomocou odstrániť manžela, tak veru; zostali by ti jeho peniaze a na mňa by si sa potom vykašlala! No jasne, to ty si vzala tých dvesto zlatých!"
Pani Kuová začala protestovať, ale on sa na ňu vyrútil:
"Pravdaže ty! A ja, čo som mohol mať hociktoré mladé dievča, stačilo si len vybrať, som sa prinútil milovať teba. Teba, čo si odo mňa o toľko rokov staršia! Nebesá, žalúdok sa mi pritom obracal, ale ja hlupák..."
"Nevrav tak, Liang!" skríkla pani Kuová. Zachytila sa okraja stola za sebou, aby udržala rovnováhu, a bezútešné zopakovala: „To si nemal povedať, Liang. Ľúbila som ťa..." Hlas sa jej zlomil. Keď sa znovu ozvala, hovorila veľmi ticho. "Áno, možno že som vedela... vedela som to po celý čas. Ale nechcela som si to pripustiť, nahovárala som si, že ma hádam naozaj..." Zrazu sa prenikavo rozosmiala a skríkla: "Pred chvíľou som si dokonca myslela, že sa za mňa obetuješ!" Smiech sa premenil na vzlyky. Utrela si tvár. Zdvihla hlavu, pevne pozrela na sudcu a jasným hlasom vyhlásila: "Tento človek bol mojím milencom. Zabil môjho manžela a ja som sa na tom zúčastnila tiež!" Obrátila sa k Študentovi, ktorý na ňu hľadel onemený, a ticho povedala: "Odteraz budeme spolu, Liang... naveky."
Oprela sa o stôl, privrela oči a sťažka dýchala.
"Sia Liang, priznajte sa!" vyzval ho sudca Ti.
Študent pomaly pokrútil hlavou, neveriac vlastným ušiam, a zamrmlal:
"Táto žena... Zničila ma! Zošalela!"
Veliteľ strážnikov ho bezohľadne zrazil na kolená. Študent zachrípnuto pokračoval:
"Áno, zavraždil som obchodníka Kua, ale vravím vám, ona ma k tomu donútila. Chcel som iba kradnúť. Chlapi v hostinci sa mi vždy vysmievali; tvrdili, že nie som schopný ani toho najjednoduchšieho kúsku. Vedel som, že pri múre Kuovho domu stojí strom, a usúdil som, že sa tade ľahko dostanem dnu. Ukážem im, za čo stojím! Ukážem im ozajstné zlato! Asi pred dvoma mesiacmi som sa dopočul od sluhov, že Kuo na niekoľko dní odíde. Preliezť cez múr bola hračka. Vošiel som do akejsi izby a hmatkal som v tme. Zrazu som narazil do ženy. Nebesá, ako som sa vydesil! Hneď na prvý raz mám takú smolu! Povedali mi, že v tom krídle nik nebýva, keď je pán preč. Čo ak začne kričať? Schmatol som ju a zakryl jej ústa dlaňou. Vyšiel mesiac a my sme pozreli jeden na druhého. Nervózne som zavrčal: ‚Kde sú peniaze?' Cítil som, ako sa mi pod dlaňou pohybujú jej pery. Odtiahol som ruku. Nebála sa, to teda nie! Smiala sa! A tak som tam tej noci zostal - pustila ma, až keď sa brieždilo. Dala mi trocha peňazí."
Keď stíchol a pošúchal si rukou tvár, sudca Ti povedal:
"Ak budete mlčať, pani Kuová, súd bude vychádzať z predpokladu, že proti vyhláseniu tohto človeka nemáte námietok. Chcete k tomu niečo povedať?"

Pani Kuová, ktorá po celý čas uprene hľadela na Študenta, unavene pokrútila hlavou.
"Pokračuj!" rozkázal sudca Ti Študentovi.
"Nuž, potom som ju už navštevoval pravidelne. Často mi rozprávala o tom, aký je jej manžel bohatý, ale pritom ukrutne lakomý; jakživ jej nedá dosť peňazí. Vravela, že nepustí kľúče z ruky, a preto mi ona nemôže dávať viac. Vyhlásil som, že o také omrvinky nestojím. Nato povedala, že jej manžel má v trezore dvesto zlatých. Keď ho odstránime, môžeme ich vziať a ujsť spolu niekam ďaleko. Nuž, dvesto zlatých je pekná suma, ale vražda nie je nijaká maličkosť. Ak to vôbec máme urobiť, pomyslel som si, musíme to urobiť poriadne, niet prečo sa ponáhľať. Ale ona na mňa neprestajne naliehala, vraj už ďalej neznesie taký život. Vtedy som vymyslel dobrý plán. Dal som je škatuľku s arzenikom a poučil ju, ako má dávať manželovi každý deň do ranného čaju malú dávku; len toľko, aby ho rozbolel žalúdok. Dal som jej aj prášok na utíšenie bolestí. Či bol ten starý hlupák rád, keď sa oňho tak vzorne starala! Všetkému bol na vine on! Nemal sa oženiť s necudnicou!"
Pani Kuová potlačila výkrik, ale Študent si ju nevšímal a pokračoval:
"Ktorýsi deň mi povedala, že veštec varoval Kua, že pätnásteho bude jeho život v nebezpečenstve. Vravela, že je to, prirodzene, nezmysel, ale môžeme ho využiť na vykonanie nášho plánu. Veštba poslúži ako výborný motív samovraždy. Nahovorila ho, aby v ten deň usporiadal večeru. Prv ako odišiel do pavilónu, dala mu poriadnu dávku arzeniku. Preliezol som múr. Poslala všetkých sluhov do druhého krídla pomôcť pri príprave večere. Odtiahli sme posteľ a ja som vykopal jamu. Potom sme zatisli posteľ na
miesto; zem a uvoľnené dlaždičky boli bezpečne skryté pod ňou. Čakali sme. Nebesá, ako som sa bál! Ale ona nie, tá nikdy nestráca hlavu! Konečne sme začuli kroky. Stal som si k stene a starý vošiel dnu. Milučko ho oslovila: ‚Bojím sa, drahý, že ťa zasa bolí žalúdok. Dám ti prášok!' A on na to: ‚Ďakujem ti! Vždy myslíš na všetko! Moji priatelia tam vonku sa iba vysmievali z môjho trápenia.' Pozrela na mňa ponad jeho plece a prikývla. Povedal som si: teraz alebo nikdy! Vrhol som sa vpred a vrazil mu nôž do chrbta. Našťastie krvi veľa nevytieklo. Vyzliekli sme ho a ona si všimla, že má v rukáve zapečatenú obálku. Vtisla mi ju do ruky: ‚Vezmi si to - možno sú v tom peniaze!' Schoval som si ju pod blúzu. Potom sme ho vložili do truhlice na šaty, vrchnák oblepili náplasťou a truhlicu spustili do jamy. Zahádzal som ju hlinou, uložil dlaždice na miesto a posteľ sme zatisli naspäť. Keď som si obliekal starého rúcho, zrazu ma objala a povedala: ‚Vezmi si ma!' Odvrkol som, že mám robotu, čo si myslí, suka bláznivá! Položil som si na hlavu jeho čiapku. Vtedy vyhlásila: ‚Svieti mesiac, spoznajú ťa!' Vzala nožnice a porezala ma tu pod vlasmi. Krvácal som, ako keď zakolú prasa. Poroztieral som si krv po tvári a vybehol do záhrady. Keď sa na mňa chlapi v pavilóne dosýta vynadívali, zabočil som k rieke a skočil do nej. Bývali sme na brehu, takže rieku poznám od detstva. Voda bola namojveru studená! Navyše s tými handrami na sebe som bol rád, keď som zbadal na brehu vhodnú húštinu. Vyliezol som, zviazal starého háby do uzlíka, hodil čiapku do rieky a zaliezol do krovia. Tam som si vyžmýkal svoje vlastné šaty."
Obzrel sa ponad plece a zasmrkal. Sudca Ti vedel, že tohto skazeného mladíka strhlo vlastné rozprávanie, prekonal strach a je nadšený sám sebou. Konečne sa mu podarilo dosiahnuť jeho neblahý cieľ: pokladajú ho za nebezpečného zločinca. Sudca sa dozvedel všetko, čo chcel, mohol mu povedať, aby už čušal a podpísal svoje priznanie. Rozhodol sa však, že ho nechá, aby sa vyrozprával. Mladík zbabelo zabil bezbranného starca, no sudca bol presvedčený, že ho k tomu dohnala tá žena. Sú aj horšie zločiny, oveľa horšie ako obyčajná vražda. S nechuťou si pomyslel na to, čo ho čaká po zasadaní.
Študent si uchlipol čaju, odpľul si na dlážku a pokračoval: "Keď som sa vrátil do hostinca, otvoril som obálku. Peniaze v nej neboli. Také šťastie som nemal. Bola tam iba knižka s poznámkami o finančných záležitostiach. Myslel som, ukážem jej ju, možno z nej zistí, či ten starý trkvas má niekde v dome peniaze v hotovosti. Na druhý deň som ju šiel navštíviť. Otvorili sme pokladnicu, ale nijakých dvesto zlatých tam nebolo! Mal som vedieť, že to na mňa hrá! A ja hlupák som jej ešte pomáhal hľadať! Prirodzene, márne. Ukázal som jej zápisník, ale ona tomu nerozumela ani zamak. Boli sme v koncoch. Povedala, že to zlato bude ďalej hľadať; niekde predsa musí byť. Ak ho nenájde, predá svoje šperky, a len čo budeme mať potrebné peniaze, odídeme. Pomyslel som si: dobre, už mám tohto mesta aj tak po krk, môžem ju niekde na ceste predať do nevestinca a možno zarobím zlatý prút. Síce už nie je nijaká mladica, ale aspoň sa vyzná v tom, čo chcú chlapi! Keď som sa vrátil do hostinca, chcel som ten zápisník odhodiť. Potom som si pomyslel: človek nikdy nevie, lepšie bude, ak sa naň niekedy pozriem ešte raz. Dal som ho tomu dievčaťu, aby mi ho opatrovala; viete, je ku mne vždy milá. A tí chlapi čas od času snoria v mojej izbe. Nuž, myslím, že to je všetko."
Sudca Ti pokynul pisárovi. Ten vstal a nahlas prečítal záznam o Študentovom priznaní. Študent s ním súhlasil a pritisol na okraj každého listu palec. Potom veliteľ strážnikov priniesol listiny pani Kuovej. Aj ona potvrdila správnosť výpovede odtlačkom palca.
Sudca povedal čosi Tengovi. Teng si odkašlal a prehovoril:
"Súd zistil, že pani Kuová, rodená Sieová, a Sia Liang sú vinní z úkladnej vraždy obchodníka s hodvábom Kuo Č'-juana, a navrhuje pre oboch trest smrti. O spôsobe ich popravy rozhodne podľa stupňa viny každého z nich vyššia inštancia."
Poklopkal kladivkom na stôl a pani Kuovú a Študenta vyviedli zo súdnej dvorany.

17

V zástupe sa ozvalo hlasné mrmlanie. Sudca Teng musel niekoľkokrát poklopkať kladivkom. Pred sudcu Tiho položili šálku čaju. Poobzeral sa a uvidel pri svojom kresle stáť Čchiao Taja. Očividne tu už nejaký čas bol, lebo tvár mal bledú a strhanú. Sudca Ti si pomyslel, že Čchiao Taj nemal v ľúbostných dobrodružstvách nikdy šťastie. Odpil zopár hltov a potom povedal Tengovi:
"Predvolali by ste teraz bankára Leng Čchiena, prosím?"

Keď veliteľ strážnikov odišiel po bankára do väzenia, sudca Ti vytiahol z rukáva zápisník a podal ho Tengovi: "Toto je zápisník, o ktorom hovoril Sia Liang. Sú v ňom všetky podrobnosti o sprenevere, ktoré si Leng vlastnoručne zapísal."
Leng Čchien uviedol svoje meno a povolanie a sudca Ti vyhlásil:
"Ste obvinený zo sprenevery. Svojho spoločníka, nebohého Kuo Č'-júana ste sústavne okrádali. Vcelku ste ho pripravili o tisíc zlatých. Vy sám ste si to tu všetko zaznačili. Súd starostlivo preskúma všetky patričné dokumenty a vymedzí rozsah vášho previnenia. Teraz však máte možnosť úplného priznania."
"Priznávam, že som okrádal svojho spoločníka Kuo Č'-júana," odriekal unavene Leng Čchien. "Som zničený, ale aspoň viem, že som ho nedohnal k smrti. Nemusím sa preto sužovať!"
"To isté sa vzťahuje aj na vašich veriteľov!" vyhlásil sudca sucho. "Minule ste voči nim neprejavili veľkú ohľaduplnosť. Veritelia môžu v zákonnom termíne predložiť súdu svoje pohľadávky." Obrátil sa k Tengovi a spýtal sa: "Súhlasíte, aby obvinený zostal vo vyšetrovacej väzbe až dovtedy, kým sa nepreskúmajú všetky patričné dokumenty?"
"Súhlasím," odvetil Teng. "Leng Čchien, súd vás uznáva vinným z podvodu. Len čo sa vyšetrovanie uzavrie, súd navrhne dĺžku väzenia úmernú vášmu previneniu. Odveďte väzňa späť do cely!"
Tri razy poklopkal kladivkom a ukončil zasadanie. Obaja sudcovia prešli cez záves s jednorožcom do súkromnej kancelárie, nasledovaní Čchiao Tajom a Pan Ju-tem. Sudca Teng sa prihovoril s chabým úsmevom Timu: "Vyriešili ste za mňa všetky problémy. Teraz zájdem do knižnice a preoblečiem sa. Keď si trocha oddýchnete, prosím, vypite si so mnou šálku čaju. Už nie je potrebné, aby sme cestovali na prefektúru, a tak máme kopu času! Musíme si na tento týždeň naplánovať zopár spoločných výletov. V okolitých horách sú zaujímavé miesta, ktoré by som vám rád ukázal."
Uklonil sa a odišiel. Pan Ju-te sa tiež ospravedlnil, lebo musel ísť do kancelárie zostaviť spolu s pisármi úradnú správu o súdnom pojednávaní, ktorú odošlú prefektovi. Keď si sudca Ti sadol do kresla, Čchiao Taj pred neho na stôl položil veľký balík vo farebnom papieri.
"Tu máte ten hodváb, vaša ctihodnosť. Je najlepšej kvality, tak ako ste prikázali. Navštívil som sídlo sestry pani Tengovej. Je to krásny dom, povedal by som, že stál more peňazí. Celý majetok patrí jej, lebo pani Tengová bola jej jedinou sestrou. Služobníctvo mi tiež povedalo, že Leng Te tam pravidelne chodieval. Namaľoval niekoľko obrazov záhrady; teraz visia v prijímacej sieni. Jeho smrť bola pre všetkých veľkým úderom."
Sudca Ti prikývol. Zamyslene sa poťahoval za fúzy. Po chvíli sa Čchiao Taj spýtal:
"Ako ste vedeli, že Študent zavraždil starého Kua, pane?" Otázka vytrhla sudcu Tiho z úvah.
"Vravíš, Študent? Nuž, poukazovali naňho až štyri skutočnosti. Po prvé, keď tvoje dobrodružstvo ukázalo, ako málo stála pani Kuová o svojho manžela, okamžite som si pomyslel, že mala milenca, ktorý bol zapletený do Kuovej smrti. V skutočnosti sa mal v tú noc s pani Kuovou stretnúť Študent, ale nemohol dodržať slovo, lebo som ho so sebou odviedol do močiara. Po druhé, cestou sa Študent predo mnou chvastal, že sa chystá na veľkú vec a všetko vykoná celkom sám. Neskôr aj tebe vravel, že získa dvesto zlatých, a obaja, Leng Čchien i Kun-šan potvrdili, že v Kuovej pokladnici bolo dvesto zlatých. Po tretie, keď Plešivec udrel Študenta po tvári, keď sme boli prvý večer v hostinci U fénixa, mladík začal prudko krvácať a Plešivec poznamenal, že už má na čele ranu od noža. Až štvrtý a zároveň posledný fakt ma však zrazu prinútil vidieť všetky ostatné v patričnej súvislosti. Mám na mysli Kun-šanovo vyhlásenie, že našiel Leng Čchienov zápisník ukrytý za Klinčekovou posteľou. Vybadal som, že dievčina má Študenta rada, a prosebný pohľad, ktorý na mňa vrhla, keď Kun-šan tvrdil, že našiel zošit v jej spálni, mi napovedal, že Študent ju iste požiadal, aby mu ho schovala, a že nechce, aby sa o tom Desiatnik dozvedel. Desiatnik bol totiž ochotný deliť sa o ňu iba s Plešivcom a niekoľkými vybranými priateľmi - prirodzene, okrem ‚práce mimo domu'. Nebesá, teraz som si spomenul: povedz veliteľovi, aby mi ho sem priviedol!"
Veliteľ strážnikov priviedol Desiatnika a prinútil ho pokľaknúť pred stoličkou sudcu Tiho. Sudca mu naznačil, aby ich nechal osamote. Povedal Desiatnikovi:
"Vstaň! Pozhovárame sa ako priatelia!"
Desiatnik vstal a spod strapatého obočia skľúčene hľadel na sudcu a Čchiao Taja.
"Tak ty si naozaj chytač zlodejov, a on je tvoj kopov! Nebesá, to už človek nemôže dôverovať nikomu?"
"Ak som hral istú úlohu," povedal sudca Ti, "bolo to iba preto, že som potreboval tvoju pomoc pri vypátraní odporného zločinu. Naozaj si mi pomohol a mňa tešila tvoja pohostinnosť. Zbadal som, že medzi svojimi chlapmi udržuješ prísnu kázeň, dovolíš im žobrať a páchať drobné priestupky, ale dozeráš, aby sa nedopustili nijakých vážnych zločinov. Vyžiadal som si aj tvoj spis z vojenskej polície."
"Tak je to horšie, ako som si myslel!" zamrmlal Desiatnik. "To značí moju hlavu! Nuž čo, aj tak nestojí za veľa!"
"Čuš a počúvaj!" povedal sudca Ti netrpezlivo. "Rozhodol som sa, že sa vrátiš späť do cisárskej armády, kam patríš. Plešivec udrží chlapov na uzde, ako si ho to naučil. Tu je list posádkovému veliteľstvu, v ktorom píšem, že si vykonal pre sudcu užitočné služby, a preto navrhujem, aby ťa znovu prijali a povýšili na seržanta. Teraz choď a odnes to dôstojníkovi pre personálne záležitosti."
"Radšej kapitánovi Maovi, ten ho pozná!" prerušil ho Čchiao Taj.
"A keď ti vydajú prilbu, pancier a meč," pokračoval sudca Ti s úsmevom, "urobíš najlepšie, ak sa v nich čo najskôr ukážeš Klinčeku. Nechaj si ju pre seba, seržant Liu, je pridobrá na to, aby si sa o ňu s niekým delil. A ona ťa potrebuje."
Vzal zo stola balík, ktorý priniesol Čchiao Taj, a podal ho Desiatnikovi: "Odovzdaj jej tento malý darček odo mňa. Chcem, aby ako seržantova žena vyzerala pekne. A povedz jej, že ľutujem, že sa nemôžem nazývať tvojím ‚bratancom'!"
Desiatnik si vopchal list do opasku a stisol balík svalnatou rukou. Ohromene hľadel na sudcu, potom sa mu zrazu rozžiarila tvár, skríkol: "Seržant, nebesá!" zvrtol sa a vybehol von. "Tak preto ste ho dali zatknúť!" zaškeril sa Čchiao Taj. „Hádam si nemyslíš, že by bol prišiel na súd z vlastnej vôle, či áno?" spýtal sa sudca Ti. "A ja nemám čas naháňať

sa za ním. Napokon, hneď odcestujeme domov. Pošli strážnika do hostinca U letiaceho žeriava po batoh, ktorý sme tam nechali, a povedz koniarovi, aby nám vybral dva dobré kone."
Sudca rýchle vstal, vyzliekol si damaskové rúcho, sňal úradnú čiapku, založil si svoju obnosenú a prešiel cez rozľahlé ústredné nádvorie do sudcovho súkromného paláca.

18

Starý komorník mu vyšiel v ústrety a viedol ho do knižnice.
Teng sa preobliekol do neformálneho odevu. Ponúkol sudcu, aby si sadol k nemu na širokú lavicu, a povedal komorníkovi, že môže odísť. Scéna sudcovi pripomenula ich prvé stretnutie. Kým Teng nalieval Tímu šálku čaju, zbadal, že jeho hosť pozerá na prázdnu bočnú stenu, pri ktorej stával lakový paraván. Smutne sa usmial:
"Dal som paraván odniesť do skladišťa. Iste chápete, priveľmi mi pripomínal..."
Sudca Ti prudko odložil šálku a ostro ho prerušil:
"Ušetrite ma, prosím vás, opakovania tej rozprávky o lakovom paraváne. Raz to stačilo!"
Onemený Teng pozrel na sudcovu nepreniknuteľnú tvár a spýtal sa:
"Ako to myslíte, Ti!"
"Presne tak, ako som povedal," odvetil sudca Ti chladne. "Bol to krásny a dojímavý príbeh a vy ste ho pekne podali. Predvčerom som z neho bol úplne namäkko. Žiaľ, je od začiatku do konca vymyslený. Vaša manželka mala iba jedinú sestru, nie tri - a to spomínam iba maličkosť."
Sudcovi Tengovi ožila tvár. Pohol perami, ale nevyšiel z nich nijaký zvuk. Sudca Ti vstal a prešiel k otvorenému obloku. S rukami za chrbtom hľadel na vetrom rozkolísaný bambus v záhrade. Potom, ešte vždy obrátený chrbtom k Tengovi, prehovoril:
"Váš príbeh o lakovom paraváne je rovnako neskutočný, ako ten o láske k vašej manželke, Striebornému Lotosu. Vždy ste ľúbili iba jediného človeka, Teng, a to seba samého. A pravdaže, svoju básnickú slávu. Ste neuveriteľne márnomyseľný a naskrze sebecký človek a nikdy ste netrpeli nijakými záchvatmi šialenstva. Mám však podozrenie, že príroda vás ukrátila v inom smere.
Pretože ste zostali bezdetný a nevzali ste si iné manželky ani konkubíny, využili ste svoj nedostatok na vytvorenie falošného obrazu ‚večného milenca'. Nenávidím cudzoložné ženy, ale poviem vám, že vaša manželka s vami musela byť veľmi nešťastná."
Sudca sa odmlčal. Počul iba, ako Teng za ním ťažko dýcha.
"Jedného dňa," pokračoval, "ste začali svoju manželku podozrievať, že je vám neverná s mladým maliarom Leng Tem. Musela sa s ním stretnúť vo vidieckom dome svojej staršej sestry. Predpokladám, že ich k sebe priťahovala skutočnosť, že obaja žili v temnom tieni: on vedel, že nebude dlho žiť, a ona bola vydatá za chladného a krutého muža. Chceli ste si byť istý, preto ste ich tajne sledovali pri schôdzke v dome neďaleko západnej brány. Zakryli ste si tvár šálom, ale pani domu si zapamätala, že ste krívali. Pan Ju-te mi povedal, že asi v tom čase ste si vytkli členok. Dočasné krívanie bolo dobrým prestrojením, lebo odpútalo pozornosť od ostatných charakteristických čŕt a navyše sa stratilo, len čo sa členok zahojil. Celkom som na to zabudol, ale včera môj pobočník Čchiao Taj čosi poznamenal o Kun-šanovom vytknutom členku; vtedy som si spomenul na Panove slová a osvietilo ma poznanie.
Ženská cnosť je základom a podstatou nášho posvätného spoločenského poriadku a zákon určuje trest smrti pre ženu, ktorá sa previnila smilstvom, i pre jej milenca. Keď ste párik prichytili pri čine, mali ste ich hneď na mieste zabiť. Alebo ste ich mohli oznámiť prefektovi a obidvoch by boli sťali. Ale vaša márnomyseľnosť vám nedovolila, aby ste urobili jedno či druhé: ako by ste mohli pripustiť zničenie starostlivo vybudovaného obrazu ‚večných milencov'? Nemohli ste zniesť, aby vyšlo najavo, že vás manželka klamala. Rozhodli ste sa, že nič nepoviete, ale pripravíte plán, ako ju zabiť bez toho, aby sa vedelo, že ste tým pomstili jej neveru; súčasne by to skôr utvrdilo ako zničilo predstavu o ‚večných milencoch' - a to všetko, prirodzene, bez rizika, že vás stihne trest za vraždu. Zámienku vám poskytla duševná choroba vášho starého otca a lakový paraván. Bolo to veľmi šikovne vymyslené, Teng. Museli ste nad tým stráviť nejeden večer, sediac osamote vo svojej knižnici. Možno práve v tom čase sa vaša manželka stretávala so svojím milencom v sestrinom dome, ale to vás netrápilo. Nestáli ste totiž o ňu ani čo by sa pod necht vošlo. Naopak, myslím, že ste ju nenávideli, lebo to bola naozaj veľká poetka, Teng, a vy ste ukradli svoje najlepšie verše z jej diela. Žiarlili ste na jej nadanie, a preto ste znemožnili, aby svoju poéziu uverejnila. Lenže ja som videl jej rukopis, Teng, a pomyslel som si, že vy nikdy nedosiahnete takú vycibrenosť.
Vymysleli ste si skvelý príbeh. Nechýbalo mu nič, aby sa stal slávnym, aby si ho rozprávali v literárnych kruhoch po celom cisárstve s obdivom i: súcitom. Bola v ňom stará rodinná kliatba, bol v ňom prízračný paraván, bola v ňom láska... Aj ja som mu sprvu uveril a bol som ním hlboko dojatý. Keby bolo bývalo všetko šlo podľa plánu, boli by ste svoju manželku zabili v starostlivo pripravenom záchvate šialenstva. Potom by ste sa mohli priznať prefektovi, ktorý by vás, prirodzene, oslobodil spod obžaloby. Boli by ste mohli odísť do penzie a zasvätiť zvyšok života zveľaďovaniu svojej básnickej slávy. O ženy ste nemali záujem, takže by ste sa druhý raz neoženili, ale verne smútili za svojou manželkou až do konca života.
Nepochybujem, že ste mali rovnako jedinečný plán, ako sa pomstiť Leng Temu. Lenže ten zomrel skôr, ako ste ho mohli vykonať. Popásali ste sa na manželkinom zúfalstve. Počul som, že posledné dva týždne ste boli výnimočne veselý, kým vaša manželka chorľavela.
Vašu manželku zavraždil Kun-šan. Nikdy sa nedozvedela, čo sa jej prihodilo, a zomrela pokojne. Vošli ste do šatne hneď po tom, ako ta Kun-šan vyprázdnil celý obsah svojej pekelnej fúkačky, a droga vás premohla. Keď ste sa prebrali, mysleli ste si, že ste ju zabili vy. To vás nijako mimoriadne nezarmucovalo; zúfali ste si iba nad tým, že ste sa

vari priveľmi zaoberali svojím plánom, a napokon vám to naozaj ublížilo na mozgu. Na vzácnom mozgu veľkého básnika! Boli ste taký preplnený obavami o seba samého, že ste nemali ani toľko duchaprítomnosti, aby ste vyrukovali so svojou bájkou o lakovom paraváne, keď som vás nečakane navštívil. V zmätku ste povedali komorníkovi hlúpu lož, že vaša manželka šla navštíviť svoju sestru, a mňa ste sa zbavili tak rýchle, ako to len bolo možné. Avšak po súdnom zasadaní, keď ste sa upokojili, ste si uvedomili, že môj príchod do Wej-pingu je zásahom nebies. Odrazu ste mali svedka, ktorý môže potvrdiť váš príbeh o lakovom paraváne, kolegu, ktorý s vami pôjde k prefektovi a ktorého výpoveď ešte väčšmi zvýrazní tragickosť vášho činu. Preto ste poslali veliteľa strážnikov, aby ma vyhľadal; mal som si vypočuť vaše dojemné priznanie.
Lenže ma nemohli nájsť. V duševnom stave, v akom ste sa nachádzali, vás toto sklamanie neprimerane znepokojilo. Začali ste pochybovať o vlastnej príčetnosti a správnosti svojho plánu. Služobníctvo sa začínalo pozastavovať nad zamknutou spálňou. Začala vás prenasledovať prítomnosť mŕtvoly. A tak ste sa dopustili hlúposti, že ste preniesli manželkino telo do močiara, dokonca bez toho, aby ste ho preskúmali.
Neskoro večer som sa konečne zjavil u vás. S úľavou ste mi rozpovedali svoju rozprávku a sebadôvera sa vám vrátila. Na vaše veľké rozčarovanie som začal spomínať isté nejasnosti, naznačujúce, že ste svoju manželku nezabili. Nič vám nemohlo byť väčšmi proti srsti. Potom ste si však pomysleli, že azda prídem na spôsob, ako zahladiť vašu chybu - myslím to, že ste odstránili mŕtvolu. Preto ste súhlasili, že odložíme návštevu u prefekta, a dali ste mi voľnú ruku, aby som sa pokúsil nájsť skutočného vraha, hoci ste boli presvedčený, že nikoho takého niet.
Odrazu sa pre vás všetko začalo vyvíjať veľmi dobre. Pravda, chýbalo vám zadosťučinenie, že ste zabili svoju manželku sám, ale na druhej strane ste mali možnosť stať sa ešte tragickejším hrdinom. Vašu milovanú manželku brutálne zavraždili! Nepochybujem o tom, že v nadchádzajúcich rokoch si budete získavať čoraz väčšie meno ako básnik. Príbeh o lakovom paraváne sa rozplynul, no celkom postačí aj ten o bezútešnom milencovi. Vaša poézia nebude lepšia, ale ľudia povedia, že to je pre ten krutý úder, ktorý rozdrvil vaše šťastie. Všetci vás budú ľutovať a chváliť vaše dielo ešte väčšmi ako predtým. Neprekvapilo by ma, keby ste sa stali prvým básnikom impéria, Teng!"
Sudca Ti sa odmlčal. Potom unavene dodal:
"To je všetko, čo som vám chcel povedať, Teng. Prirodzene, všetko, čo som sa o vás dozvedel, udržím v hlbokej tajnosti. Ale nečakajte, že budem dakedy čítať vaše verše!"
Nastala dlhá odmlka. Sudca počul iba šum zelených bambusových listov v záhrade. Napokon sa ozval sudca Teng:
"Veľmi mi krivdíte, Ti. Nie je pravda, že som svoju manželku nemiloval. Hlboko som ju ľúbil. Iba skutočnosť, že mi bol odopretý potomok, vrhla tieň na moje šťastie. Jej nevera mi zlomila srdce. Vlastne ma priviedla na pokraj šialenstva. Cez dlhé hodiny najhlbšieho zúfalstva som vymýšľal ten hrozný príbeh o lakovom paraváne. Nakoľko som nezabil svoju ženu, hoci som, ako ste sám pred chvíľou potvrdili, na to mal plné právo, a pretože Kun-šano-vo priznanie vyriešilo prípad, bolo celkom nepotrebné a naskrze zbytočné, aby ste sa so mnou takto zhovárali. Aj keď ste vedeli, že príbeh o lakovom paraváne nie je pravdivý, mali ste mať súcit s rozhorčeným mužom a neodhaľovať všetky jeho nedostatky a slabosti tak kruto a s takým výsmechom, ako ste to práve urobili. Veľmi ste ma sklamali, Ti, lebo vás vždy opisovali ako zhovievavého a spravodlivého človeka. Nie je od vás pekné pokorovať a ponižovať ma len preto, aby ste prejavili vlastnú bystrosť. A nie je spravodlivé ohovárať ma, že som nenávidel svoju manželku, a ospravedlňovať vonkoncom neoprávnené zasahovanie do môjho súkromia fantastickými dedukciami bez akéhokoľvek konkrétneho dôkazu."
Sudca Ti sa obrátil zoči-voči Tengovi. Nespúšťajúc z neho prenikavý pohľad, chladne povedal:
"Nikdy som nikoho neobvinil bez konkrétneho dôkazu. Vaša prvá návšteva v dome pri západnej bráne bola plne oprávnená, lebo ste sa museli presvedčiť o cudzoložstve. Keby ste vtedy boli vbehli dnu a na mieste oboch zabili, alebo vybehli a zabili seba samého, a či urobili nebesá vedia aký zúfalý čin, bol by som uveril, že ste manželku ľúbili, alebo prinajmenšom nebol by som o tom zapochyboval. Lenže vy ste šli do toho domu aj druhý raz a tajne ich pozorovali. To odhalilo vašu skazenosť a poskytlo mi dôkaz, aký som potreboval. Zbohom!"
Sudca Ti sa uklonil a odišiel.
Čchiao Taja našiel čakať na nádvorí súdu s uzdami dvoch koni v ruke.
"Naozaj ideme do Peng-laja, vaša ctihodnosť?" spýtal sa. "Veď ste tu boli iba dva dni!"
"Celkom mi to stačilo," odvetil sudca Ti úsečné. Vyhodil sa do sedla a vyšli na ulicu.
Mesto opustili južnou bránou. Keď sa niesli v sedle po piesčitej hradskej, sudcovi čosi zašuchotalo v rukáve. Usmerňujúc koňa
kolenami, nahmatal akýsi papier. Bola to posledná z jeho navštíveniek s menom "Sen Mo, obchodný cestujúci". Roztrhal ju na drobné kúsky. Niekoľko sekúnd hľadel na červené útržky v dlani a potom ich odhodil.
Chvíľočku poletovali za jeho koňom a potom pomaly klesali k zemi spolu so zvíreným prachom.